

Gneča kot orožje razpečevalcev

Število kaznivih dejanj ponarejanja se je povečalo, odkar je evro postal plačilna enota

Stran 2

Policisti po Topiču še nad Celca in Puhana?

Preiskave v prekmurskem nogometu

Stran 3

Najbolj nujna je vzhodna obvoznica

Mestu obvoznico v obliki črke U

Stran 9

Oporečno mleko in podivjani konji

Lahko varčevanje zaneti kako afero tudi pri nas

Stran 12

»Počutila sem se kriva, da oče pije«

Količina popitega alkohola že nekaj let na isti ravni – Koliko otrok trpi zaradi alkohola v družinah, ni znano

Stran 13

VESTNIK

MURSKA SOBOTA, LETO LXV, ŠT. 8, ODGOVORNA UREDNICA MAJDA HORVAT, CENA 1,80 €

21. FEBRUARJA 2013

Brezposelnost raste

Nov šok

V Sloveniji največ brezposelnih v zadnjih petih letih

Slovenija je januarja doživela nov šok na trgu dela. Število brezposelnih je namreč najvišje v zadnjih petih letih, saj je delo iskalo 124.258 ljudi, kar je sedem odstotkov več kot januarja 2012 ali 6.196 (5,2 odstotka) več kot decembra lani. Skrb vzbujajo pa je podatek, da se je januarja na novo prijavilo med iskalce zaposlitve skoraj 16 tisoč brezposelnih, kar je petina več kot decembra in skoraj 40 odstotkov več kot januarja 2012.

Brez dela ostajajo zaposleni za določen čas

Med na novo prijavljenimi je bilo 1.537 iskalcev prve zaposlitve, 2.734 jih je izgubilo zaposlitev zaradi stečaja ali pa so postali trajni presežek, skoraj 10 tisoč ljudi pa je ostalo brez zaposlitve zaradi prenehanja dela po pogodbi za določen čas. Januar-ske zaposlitve, čeprav jih je bilo dobrih šest tisoč (odlivov je bilo 9.589), kar je sicer skoraj 24 odstotkov več kot januarja 2012, torej niso mogle ohraniti na isti ravni razmerja med aktivnim prebivalstvom in deležem registriranih brezposelnih oseb. Ali drugače rečeno: stopnja registrirane brezposelnosti se je v Sloveniji še povečala. (Po zadnjih podatkih je bila novembra lani 12,2- odstotna, novembra 2011 pa 11,9. In v Pomurju je 16,9-odstotna.) Brezposelnost v Sloveniji torej še naprej pospešeno raste in se je januarja v primerjavi z decembrom povečala v vseh območnih službah Zavoda za zaposlovanje, bolj kot na ravni države pa v Velenju (za 10,4 odstotka), Murski Soboti (7,5), Ptujju (7,4) in v Mariboru (za 6,2). Kaj se je januarja dogajalo na trgu dela v Pomurju?

Nadaljevanje na 2. strani.

Šolske počitnice

Take prave, s snegom

Ta teden zimske počitnice za polovico slovenskih šolarjev, tudi pomurske

Juhuhu! Počitniceeee! In to najslajše, zimske, ko ni treba v mrzlo jutro. Zbudiš se in ugotoviš, da lahko greš nazaj v toplo posteljo ... Ali še bolje – pred televizijo. S skodelico toplega kakava in žemljico v rokah pošlješ možgane na pašo. Nato pa debele hlače, jopice, kape in rokavice – in na prvi breg. Letos je še narava usklajena z urnikom, nasipala je pošteno, da ja ne bi pasli dolgčasa. Sosedova Miha in Ana, pa Mitja, ki počitnikuje pri babici, pa smo vsi. Potem pa: živžav, dokler niso mokre še spodnje majice ... Počitnicam sledijo 'počitnice' za starše in stare starše. Otroci se vračajo v šolo, življenje pa v ustaljene tirnice. Vida Toš, FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOW

Premislek

PENTLJANJE

Majda Horvat

Še danes imam pred očmi gospoda, ki je pred desetimi leti v Lendavi z vmeno predstavil načrte za umestitev avtoceste v prostor, ki se takoj za Črnim logom ali kakšne štiri kilometre pred mestom razveja v razkošno pentljo nadvozov in podvozov. Nekdo od pomembnih mož je na koncu izustil, da bo to skoraj tako kot pred kakšnim vele mestom. Drugi se je ob tem le namuznil in tretji zahahljal. In s tem se je zgodba tudi končala. Danes je prostorsko gledano preddverje Lendave sam kačasto zaviti beton, oblit z asfaltom in ponoči razkošno osvetljen z nekaj stotnjami svetilk. In ko se vozim tam mimo, se vedno znova sprašujem, ali bi se morda zgodba danes končala kako drugače. Z večjim občutkom za prostor ter naravo, kot se je takrat. Predvsem pa bolj trezno, razumno in z mislijo na to, da gre za davkoplačevalski denar. Takrat smo avtocesto potrebovali kot puščava vodo in drobne dodatke razkošja za slepilo ob njenih resničnih pomanjkljivostih. Slo je tudi za čustva Prekmurcev, ki so trpeli zaradi odrinjenosti in potrebovali za potrditev tega, kako pomembni so za državo. In v tem razpoloženju je bilo v času debelih krav obrobno vprašanje, koliko davkoplačevalskega denarja se bo zlilo v betonsko pentljo, v čigavem interesu, v čigavo dobro ali korist. Pa je danes res kaj drugače, ko se pripravljajo nekaj milijonski cestni projekti za Mursko Soboto? Koliko bodo takšni, kot so načrtovani, res varovali življenja ljudi in koliko služili drugim interesom? Danes, ko se nam razkrivajo energetska prevara s pregrešno drago elektriko sončnih elektrarn, ki jo bomo zdaj vsi plačevali, in še druge pretveze »pastirskih« zgodb z javnih pašnikov, ki jim štango drži država, nam takšna vprašanja vse bolj vzbujajo nemir, se vse bolj zarivajo v naša drobovja, da kislina začne klokotati.

Nepreslišano

KARINATURA ANTON BUŽETI

Vestnikovi naročniki dobijo VEČ!

Za naročnike Vestnika
139 € na osebo.
(Redna cena: 149,5 €)

Jezero Maggiore – Borromejski otoki 2 dni, odhod 19. 4. 2013.

Odhod avtobusa iz Murske Sobotе •
Vožnja z ladjico in zobato železnico • Polpenzion

Informacije in prijave na Kompasovih prodajnih mestih!
Tel.: 02 5241 577, murska.sobota@kompas.si

KOMPAS

Pri uveljavljanju ugodnosti je treba predložiti Vestnikovo kartico naročnika in ta izrezek iz časopisa. Za nove naročnike velja izpolnjena naročilnica Vestnika.

Naročnik

ISSN 0351-6407

9 770351 640019

Okrogla miza o brezposelnosti mladih med gospodarsko krizo

Mladi morajo »žareti«, da želijo delati

Pomurska izobraževalno-razvojna agencija Pira je pripravila soočenje mladih, delodajalcev in institucij v lokalnem okolju

»Imam veliko stikov z iskalci zaposlitve, saj jih k nam prihaja kar veliko na razgovore; v petih letih smo številno zaposlenih povečali s 40 na 400, pa tudi sama imam osebne izkušnje, saj sem morala kar dvakrat iskati zaposlitev kot brezposelna. Zato lahko povem, katere so najpogostejše napake iskalcev zaposlitve: pritožujejo se, da je deveta ura prezgodnja za pogovor; zahtevajo povrnitev potnih stroškov, ki so jih imeli zaradi pogovora za službo; vloga za zaposlitev je večkrat pomanjkljiva; priporočila prejšnjih delodajalcev niso ustrezna, večkrat pa je še vedno pomanjkljivost znanje tujega jezika. Mi pogrešamo predvsem znanje nemškega jezika,« je Sandra Županec Antolin predstavila izkušnje z zaposlovanjem mladih, ki jih imajo v podjetju Carthago Odranci.

Soustvarjalci okrogle mize, ki jo je v prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice organizirala Vesna Laissani (Pira), so bili lahko zadovoljni s slišanim in povedanim, saj so iz prve roke izvedeli, s kakšnimi težavami se pri iskanju zaposlitve srečujejo mladi (o tem je govorila Sanja Kropec, predsednica Kluba prekmurskih študentov) in s kakšnimi delodajalci. Velja si zapomniti mnenje delodajalcev, ki bi zaposlili mlade: naučiti se morajo delati že v času izobraževanja, zato naj si poiščejo čim več možnosti za opravljanje prakse. Zaposlitev skoraj vedno prej dobijo tisti, ki so že delali v nekem podjetju kot praktikanti, pripravniki ali prostovoljci. Tudi neformalno znanje je treba ovrednotiti in

ga prikazati s potrdili in priporočili. Pomembno je torej, da mladi sploh znajo delati, kajti tudi Matej Kosi iz Kariernega centra Maribor je prepričan, da si današnja mladina prizadeva predvsem opravljati izpite in pridobiti diplomu, ne razmišljajo pa o tem, da bi se hkrati primerno usposobili za delo. Mladi morajo biti prepričani, da nekaj želijo delati, da so prav s tem namenom končali izobraževanje, in če »žarijo od tega, da želijo nekaj delati«, bo to na pogovoru opazil tudi delodajalec. Kosi je še poudaril: »Energijska in volja, ki jo pokaže iskalec zaposlitve na pogovoru, sta pomembnejši kot diploma.«

Kar nekaj izkušenj z iskanjem zaposlitve ima tudi Branko Baša, ki pa je imel to srečo, da je lahko kot ekonomist bančnik izbral med ponujenim, saj je iz Radenske odšel na Zavod za zaposlovanje. Čeprav tudi za Pomurje velja, da narašča delež brezposelnih s šesto stopnjo izobrazbe in več, je v Pomurju v primerjavi s Slovenijo še vedno prenizka izobrazbena struktura. Seveda pa bo v prihodnje treba pripraviti nove programe zaposlovanja za vse skupine brezposelnih.

Močnejše povezovanje med gospodarstvom in šolstvom bo vsekar moralo postati stalna praksa vseh in ne le nekaterih podjetij, ki skrbijo

za vzgojo in pridobivanje ustreznega kadra – med njimi je tudi Medicop iz Murske Sobote. Aleksander Podlunšek je povedal: »Naše vodilo je, da ne proizvajamo poceni, ampak konkuriramo s kakovostjo. Sam proizvod nam odpira vrata, predvsem v primerih, ko nas tuji kupci ne poznajo. Imamo strokovno usposobljene zaposlene, deset od 60 jih ima visokošolsko izobrazbo, sicer pa smo vse usposobili na delovnem mestu. Imamo tudi pet žensk in moram povedati, da delajo bolje kot večina moških. Na trgu je preveč neustreznega kadra, zato tako veliko nezaposlenih mladih. In ker ne dobijo službe, se še naprej šolajo, potem pa

si z doktoratom še bolj zaprejo vrata – mi imamo raje kadre strojništva in elektrotehnike, ki radi delajo in znajo delati.«

Mladi iskalci zaposlitve pogrešajo tudi agencijo, ki bi posredovala pri pridobivanju zaposlitev v tujini, na primer v Avstriji ali Nemčiji, saj bodo morali za pridobitev dela povečati migracijsko pot – oziroma ne bodo iskali dela zgolj na razdalji nekaj deset kilometrov. Prav gotovo pa bi morali tako delodajalci kot tudi fakultete bolj koristiti računalnik kot medij spoznavanja in veliko več narediti za svojo prepoznavnost v okolju.

Bernarda B. Peček

Sanja Kropec in Matej Kosi kot predstavnika mladih iskalcev zaposlitve

Aleksander Podlunšek in Alenka Županec Antolin kot predstavnika delodajalcev

FOTOGRAFIJ BERNARDA B. PEČEK

Brezposelnost raste

Ni presenečenja, je pa nov šok

V Sloveniji največ brezposelnih v zadnjih petih letih – V Pomurju 9.672 iskalcev zaposlitve – Več prostih delovnih mest v G. Radgoni in občutno manj v Lendavi

Nadaljevanje s 1. strani.

V Pomurju delo na novo išče tisoč petsto ljudi

Januarja je bilo v Pomurju 9.672 iskalcev zaposlitve ali 417 ljudi (dobre štiri odstotke) manj kot januarja 2012, vendar se je enako kot v Sloveniji leto začelo z občutno višjim številom na novo prijavljenih iskalcev zaposlitve kot leto prej. Res je, da januar na splošno velja za mesec z najvišjim deležem vpisovanja brezposelnih, vendar je tokrat razlika občutna. V Pomurju je januarja na novo delo začelo iskati 1.511 ljudi ali kar 440 (41 odstotkov) več kot januarja lani. To pa je tudi občutno več, kot je bilo tako imenovanih odlivov iz brezposelnosti in prostih delovnih mest. Po podatkih Zavoda za zaposlovanje so na murskosoboški območni službi januarja iz evidenc brezposelnih izbrisali 834 ljudi, saj jih je 625 (kar pa je skoraj dvakrat toliko kot januarja 2012) našlo eno od oblik zaposlitve, kamor sodijo tudi javna dela in vključitev v določene programe aktivne politike zaposlovanja (APZ). Istega meseca so delodajalci prijaviili 560 prostih delovnih mest ali 96 več, kot jih je bilo na voljo januarja lani. S tem pa, da možnosti za zaposlitev niso bile povsod v regiji enake. Največ prostih delovnih mest v januarju

v primerjavi z enakim obdobjem lani so ponudili delodajalci na območju Gornje Radgone (skoraj polovico več kot lani) in Murske Sobote (40 odstotkov več), nekaj malega več prostih delovnih mest je bilo v Ljutomeru, kar za 30 odstotkov manj pa na lendavskem območju.

Z diplomu v žepu na zavod

Med iskalci zaposlitve v Pomurju je skoraj 13 odstotkov brezposelnih mlajših od 25 let (v Sloveniji 11,6 odstotka), kar je nekoliko več kot januarja 2012, številko nad 50 let pa je v primerjavi z januarjem lani ostalo nespremenjeno (35,4 odstotka). Tako kot v Sloveniji se je tudi v Pomurju povečal delež iskalcev zaposlitve s sedmo in višjo stopnjo izobrazbe. V Sloveniji je bilo januarja med brezposelnimi 11.680 mladih z diplomu v žepu (sedma ali višja stopnja izobrazbe).

V Pomurju 589 ali 6,1 odstotka vseh brezposelnih. Nekoliko več kot januarja lani jih je bilo tudi brezposelnih s tretjo in četrto stopnjo izobrazbe. Med brezposelnimi se je v vseh upravnih enotah povečal tudi delež invalidov – januarja jih je bilo 2.224 in predstavljajo skoraj 23 odstotkov vseh brezposelnih, manj pa je bilo dolgotrajno brezposelnih.

Majda Horvat

Ponarejeni bankovci

Gneča kot orožje razpečevalcev

Število kaznivih dejanj ponarejanja se je povečalo, odkar je evro postal plačilna enota

V več zadnjih jutranjih pregledih dogodkov so pomurski policisti poročali, da so se v obtoku spet pojavili ponarejeni bankovci. Ali gre za posamične primere ali je morda na delu organizirana kriminalna združba, bo pokazala preiskava. Policijski podatki sicer kažejo, da je težko govoriti o povprečnem letnem številu kaznivih dejanj, povezanih s ponarejanjem denarja, jih pa pomurski policisti letno naštejejo okoli sto. Število kaznivih dejanj se je povečalo od takrat, ko smo prešli na skupno evropsko valuto. Ponarejanje denarja je ena najstarejših oblik kriminala.

Nepridipravi običajno ponarejajo bankovce srednjih vrednosti, 10, 20 in 50 evrov, ki jih je največ v obtoku, pozornost uporabnikov pa je manjša. Po izkušnjah ponarejevalci oziroma razpečevalci ponarejenega denarja iščejo kraje, kjer je velika gneča in tako manj časa za preverjanje – bencinske črpalke in trgovska središča. Ponavadi na bencinskih črpalkah in v trgovskih središčih opravljajo manjše nakupe ali nakupujejo drobnarije, tako da dobijo vrnjenega čim več pristnega, neponarejenega denarja. V praksi to pomeni, da najprej nekoga pošljejo v tako imenovano predhodnico, ki med nakupom preveri, ali blagajnik in prodajalec preverjata bankovce. Če tega ne počneta, mu sledijo drugi in unovčujejo ponarejeni denar. Tega se poslužujejo predvsem tujci na tukajšnjem avtocestnem križu. Če žrtev takoj ne ugotovi, da je bila opeharjena, je za zlikovca bližina meje lepa priložnost za pobeg. Unovčevalci tudi izkoriščajo množično obiskane prireditve, kjer v gneči plačujejo s ponarejenim denarjem.

Nepridipravi običajno ponarejajo bankovce srednjih vrednosti, 10, 20 in 50 evrov, ki jih je največ v obtoku. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Če posumite, da je bankovec ponarejen, policisti svetujejo, da otipate bankovec in preverite, ali je papir čvrst in gladek. Obrnite bankovec proti svetlobi ter preverite vodni znak, varnostno nit in pregledni motiv. Vsi trije zaščitni elementi so vidni tako s sprednje kot tudi s hrbtne strani pristnih bankovcev. Nagibajte bankovec in preverite hologramsko podobo na srebrni foliji, zlatorumen trak in šte-

vilko spremenljive barve. Če bi želeli preveriti svoj denar, pa je to najbolje storiti v bančnih poslovalnicah, prav tako je menjava denarja najbolje opraviti v uradnih menjalnicah ali bankah.

Obstajajo še elektronski detektorji, ki so se izkazali kot zelo zanesljivi pri preverjanju ponarejenega denarja.

Andrej Bedek

Mura 05

Policisti po Topiču še nad Celca in Puhana?

Zaradi suma kaznivih dejanj preiskave v osrčju prekmurskega nogometa

Medtem ko so nogometaši Mure 05 v sneženem jutru odhajali na trening, so kriminalisti v klubskih prostorih preverjali delovanje kluba iz časa, ko je bil predsednik Miroslav Topič, na katerega se je usul plaz obtožb. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

Tukajšnji policijski preiskovalci pregledujejo dokumentacijo in nosilce elektronskih podatkov, računalnike in mobilne telefone, ki so jih zasegli v hišnih preiskavah, povezanih s sumi kaznivih dejanj gospodarskega kriminala pri poslovanju Nogometnega društva (ND) Mura 05 v letih 2011 in 2012. Pred tednom dni so v turobnem in zasne-

ženem jutru namreč osem murskoboškkih kriminalistov in trije policisti potrkali na vrata klubskih prostorov Mure 05 na Kopališki ulici 45 in hiše Miroslava Topiča, nekdanjega predsednika Mure 05, ki so ga na skupščini društva 25. januarja odstavili z mesta prvega človeka nogometnega kluba, ki bo prihodnje leto praznoval 90 let. Preiskovalci so pod drobnogled vzeli še računovodsko družbo Katje Prijol iz Ljutomerja, ki je v preteklosti skrbela za finančno poslovanje kluba iz Fazanerije. Jožef Prša, uradni govorac pomurske policije, je bil pričakovano skop in je le sporočil, da bodo podrobnejše informacije predstavili, ko bo končana preiskava primera. Topič četrtkovskega dogajanja po nasvetu odvetnika ne komentira in se je zavlil v molk, čeprav je še prejšnji teden napovedal izjavo za javnost.

O kriminalistični akciji ni veliko uradnih informacij, smo se pa kljub vsemu dokopali do nekaj podrobnosti. Pravzaprav je bilo le vprašanje časa, kdaj bodo kriminalisti pod povečevalno steklo vzeli Muro 05, saj se je o tem že kar precej šušljalo v tukajšnjih nogometnih krogih. Kriminalisti in policiste je v klubske prostore očitno zvabilo anonimno pismo, o katerem se je govorilo že lani poleti. To je menda vsebovalo plaz očitkov na Topičevo delo v funkciji predsednika, predvsem na poteze z denarjem, ki je v klub prihajal od vstopnic za ogled tekem, prav tako pa ni bilo vse v najlepšem redu z izplačevanjem plač in plačevanjem prispevkov zaposlenim v nogometnem društvu, predvsem nogometašem. Kriminalisti bodo skoraj zagotovo iskali tokove denarja, ki se je v klubski blagajni nabral od prodaje in predprodaje vstopnic za ogled tekem, tudi evropskih, na stadionu in v športni trgovini Golgeter. O domnevnih nepravilnostih, ki so se menda dogajale v klubu, je slišati marsikaj, celo o plačevanju igralcev

na roko, kar je navsezadnje v oddaji televizije Šport 1 marca lani javno potrdil Igor Celec, nekdanji športni direktor kluba, ki se te dni v Fazanerijo očitno vrača skozi zadnja vrata. Za prodajo vstopnic je bil odgovoren zdaj že nekdanji podpredsednik kluba in aktualni član nadzornega odbora ND Mura 05 Matej Puhana, zato bi ju oba morda lahko kriminalisti prav tako kot Topiča vzeli v primež. Za kriminaliste je še sporna pogodba o delu, ki jo je imel nekdanji predsednik sklenjeno s klubom.

Mura 05 se je sicer lani spomladi, ko je propadel predsednikov projekt, da bi klubu na pomoč priskočili skrivnostni partnerji iz Italije, znašla v finančnih težavah, zato je bilo vprašanje, ali bo sploh izpolnila pogoje za nastopanje v slovenskem prvenstvu in evropskem tekmovanju. Klubu je takrat s finančno injekcijo na pomoč priskočilo javno podjetje Komunala Murska Sobota. Z nakazilom denarja, po dostopnih podatkih je šlo za nekaj manj kot 200.000 evrov, se je začel odplačevati dolg kluba, ozadje pomoči, ki je bila plod nekajdnevne tihe diplomacije v lokalnem in političnem okolju, pa je ostalo zavito v tančico skrivnosti. Transakcijo so preverili kriminalisti, ki so spisali kazensko ovadbo, v kateri sta bili odgovorni osebi Komunale – neuradno sta to direktor Drago Šifitar in podpredsednik nadzornega sveta Marko Martinuzzi, ki je tudi član nadzornega odbora Mure 05 – osumljeni kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti in ponareditve poslovnih listin. Klub iz Fazanerije je kljub denarni pomoči in denarju, ki se je na račun stekal od tekmovanja v Evropi, še vedno v rdečih številkah, Topiču pa je v začetku prejšnjega meseca v vodo padel nov projekt reševanja Mure 05, ko so ga zavrnili sponzorji iz Nizozemske.

Andrej Bedek

Komentar

AVTOCESTNA RULETA

Andrej Bedek

V pokrajini ob reki Muri se vsake toliko časa zgodi revolucija tovornjakarjev, ki regijo skoraj omrtvi. Časi, ko so se skozi spalna naselja od Lendave do Gornje Radgone valile gmote težke pločevine ter domačinom kratile spanec in pravico do zdravega življenjskega okolja, so sicer mimo, pa vendar. Večkilometrski kolona težkih kamionov, ki se je pred tednom razvila po avtocesti od Dolge vasi do Pinc, je zadisala po vonju izpušnih plinov iz let, ko je pet tisoč tovornih vozil in več 24 ur na dan treslo okna okoliških hiš in ljudem gnalo strah v kosti. Kolona tovornjakov, ki so jo ustavili vzhodni sosedje, ker so izgubljali boj s snegom, je okupirala prometnico, najsodobnejšo tukajšnjo cesto, čeprav že v osnovi zgrajeno precej ožje, kot so običajno druge podobne sodobne avtoceste. Pogled iz prestolnice bograča na zlovesče barve neba nad kolono je bil kot iz ameriškega filma. Obetal se je pogrom! Povrh vsega je nekaj tisoč tovornjakarjev stalo na popolnoma čisti avtocesti A5, pripravljeni za nemoten in hiter promet, čeprav se je odprlo nebo. Komedijski zmešnjav v zasneženem četrtku!

Madžari so zaprli svoje meje in s sporočilom Sloveniji tudi Pomurje postavili pred dejstvo. Iz prometa so izločali tovornjake, ker so se bali, da bi otovorjeni vlačilci obstali že po nekaj kilometrih vožnje po njihovi domovini. Snežilo pa ni le na Madžarskem, tudi dežela na sončni strani Alp se je ujela v primež snega in snežnih plugov, zato je bodlo v oči, da je iz nasprotne strani tekel promet težkih tovornjakov. Jeza tovornjakarjev, ki so se nič krivi in nič dolžni zavoljo odločitve iz Budimpešte znašli ujeti na slovenski strani, je bila upravičena. Ostali so prepuščeni sami sebi in brez podatkov, kdaj bodo spet šli naprej na pot. Poteza o izločanju tovornjakov je znova pokazala, kako se lahko hitro zalomi, ko glas operativcev z lokalnega pomurskega terena ne seže do udobnih naslanjačev pisarn v šestem nadstropju ministrstva v prestolnici. V mrzli in temni noči je kolona, ki so jo pristojne službe usmerjale na izvozne in dovozne poti avtoceste, odstavne niše, največ pa na vozni pas pomurke, čakala kot zaseda na voznike, ki so hiteli proti Madžarski. Če ne bi moške postave in delavci v oranžnih kombinizonih tako vztrajno kazali na kolono in jo še posebej

označevali, bi najbrž redno pokala težka pločevina. Tudi četrtkovo dopoldne ni bilo nič kaj bolj varno. Stransko ogledalo vozečih jeklenih konjičkov je le za las šlo mimo ustavljenih kamionov in vprašanje o spretnosti tistih za volanom je bilo na mestu. Kot ruska ruleta – pelješ mimo prvega, drugega, tretjega tovornjaka in hop človek je sredi avtoceste! Prava past je v tistih urah prežala na udeležence v avtocestnem prometu. Na voljo je bil le prehitelvalni pas, odstavne, kamor bi v takih zgodbah usmerili težke tovornjake, pa sploh ni. Ko so se stikale glave, kako avtocesto umestiti v prostor, je namreč odstavni pas preprosto zvođenel. Argument je bil, da tovornjakov ne bo več toliko, kot jih je bilo prej in na avtocesti se bodo porazgubili. Pa je kdo računal s tako hitrim vstopom Bolgarije in Romunije v EU in selitvijo prometa težkih tovornih vozil v države, kjer so po Schengnu padale notranje evropske meje?

Zdaj zato gasimo požar, ko tukajšnje reševalne službe iščejo možnost, kako najhitreje priti na pomoč. Čeprav tudi reševalne službe običajno obtičijo, ko počni na pomurki. Ker je na tako ozki avtocesti toliko prometa, objestnost voznikov pa ne pozna meja, kmalu pride do zastojev. S prehodi čez ograjo se v praksi še ni izšlo. Toda? Se bo zgodil premik? Ne! Le nekaj tarnanja v medijih in spet bo vse zgorelo na ramenih lokalnih uniformiranih služb, glave v Ljubljani pa kljub napenjanju možganov najbrž ne bodo storile nič. Vse do naslednjega sneženja, ko je pričakovati, da znova postanemo »talec« odločitve sosednje države, seveda najbrž s tihim blagoslovom poklicanih iz prestolnice, ki ne bodo nikomur tukaj dali besede ali povprašali za mnenje. Tako bomo spet imeli pravo avtocestno ruleto – in preživeli le, če bomo imeli srečo!

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. Izhaja ob četrtkih.

Uredništvo: Majda Horvat (odgovorna urednica), Janez Votek (namestnik odgovorne urednice), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balazić Peček, Milan Jerše, Vida Toš, Timotej Milanov, Jože Gabor, Ciril Kosednar (novinarji), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). **Naslov uredništva in uprave:** Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 10 (redakcija), 538 17 20 (naročniška služba), 538 17 18 (marketing), št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina za fizične osebe je 91 evrov, za pravne osebe 135 evrov, za naročnike v tujini 205 evrov, letna naročnina za on-line Vestnik je 58,50 evra. Naročniki tiskane izdaje imajo on-line dostop brezplačen. Izvod časopisa za naročnika je 1,75 evra. IBAN pri Novi KBM SI56 0488 1000 1763 203, SWIFT koda banke KBMASI2X. Tisk: Druck Styria GmbH & Co KG, Avstrija. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 30. 12. 1998, št. 89. in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 12.100 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@p-inf.si, marketing: marketing@p-inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Štefan Sobočan obnovil mandat predsednika PGZ

Del lastniške rente nazaj v gospodarstvo

Višina plače ni problem, problem je balast, ki bremeni plačo v podjetju in zunaj njega – Kreditiran razvoj je ničen razvoj

Štefan Sobočan, direktor lendavskega Varisa, je bil prvi predsednik Pomurske gospodarske zbornice (PGZ) po njeni reorganizaciji. V začetku meseca ga je skupščina prostovoljno povezanih članov PGZ ponovno izvolila za predsednika. Interesna povezava pomurskega gospodarstva je specifična in se razlikuje od regionalnih gospodarskih povezav v drugih delih države. V Pomurju ni velikih sistemov, ki bi vplivali na vzpostavljanje običajne gospodarske strukture, predvsem pa na nemoten razvoj malih in srednje velikih podjetij. Edini veliki sistem – Mura pa se je po svoji specifičnosti močno razlikoval od sistemov v drugih okoljih, saj je bil »porabnik delovne sile«, ne pa s kooperacijo in iskanjem storitev znotraj regionalnega prostora generator podjetniškega razvoja. Sedanja velika pomurska podjetja so se po razpadu nekdanje države znašla v posebnem položaju, saj so kot nekdanje enote velikih slovenskih sistemov iskala svojo razvojno pot in so skoraj vsa razen dveh ali treh preživelata takšno ali drugačno čiščenje in se utrdila na domačem in tujem trgu. Problem pomurskega gospodarstva je tudi njegova odmaknjenost od centrov moči in vpliva. Vprašanje je, kaj ob vseh teh značilnostih lahko stori regionalna gospodarska povezava in ali ni sama sebi namen. Povedano drugače, je zbor, kjer gospodarstveniki navedejo probleme in se potopijo drug drugemu ter potem gredo naprej vsak svojo pot. Štefan Sobočan, predsednik PGZ, pravi, da so organizacija, ki po njegovem mnenju stori nekaj koristnega za svoje članstvo.

Katere so značilnosti pomurskega gospodarstva in problemi, s katerimi se srečuje?

Pomursko gospodarstvo je bilo v posebnem položaju pred krizo in je zdaj v krizi. Po razpadu nekdanje države smo se morali hitro prilagoditi novim razmeram in iskati poti za preživetje na tujih evropskih trgih. Po utrditvi na teh trgih z izdelki in storitvami nas je prizadela kriza, in to kljub temu da nas je večina izvoznih usmerjenih na stabilen in še vedno rahlo rastoč nemški trg. Na ta trg je vstopila močna in poceni vzhodna konkurenca, hkrati pa se je še zaostrilo soočenje z domačo tehnološko in razvojno močnejšo konkurenco. Znano je, da pretežni del naših članov ustvarja manjši del prihodkov na domačem trgu. To je lahko v tem trenutku prednost, ker nismo premočno izpostavljeni plačilni nedisciplini. Žal preživetje na domačem trgu zagotavlja le monopolni položaj. V tem trenutku pa v Pomurju ni podjetja, za katero bi lahko rekli, da je monopolist doma.

PGZ in Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) ves čas poudarjata problem plačilne nediscipline in kreditnega krča. Ta krog neplačevanja se

Štefan Sobočan, predsednik upravnega odbora Pomurske gospodarske zbornice, pravi, da bi država, če bi vsaj petino lastniške rente, ki jo je dobila ob prodaji lastniških deležev v podjetjih, vrnila v podjetja, rešila velik del problemov, s katerimi se ukvarja gospodarstvo. FOTOGRAFIJA: NATASA JUHNOV

ustvarja v gospodarstvu, med seboj si ne zaupate in se ne spoštujete, hkrati pa svoje notranje probleme rešujete s podaljševanjem plačilnih rokov. (Ne govorim o Varisu.)

Tu se lahko strinjam z vami, toda naš problem je kapitalaska podhranjenost. Primanjkuje nam obratnega kapitala, ki ga nimamo in ga ne moremo dobiti in še drag je, kar nam zbija konkurenčno sposobnost. Ob tem trpi razvoj, ki ga gospodarstvo ne more nemoteno financirati. Vse to potem skušamo nadomestiti z iskanjem rezerv pri zniževanju stroškov. Toda tudi tu velikih rezerv ni več.

Sprostitev finančnega krča in razpoložljiv bančni kapital podjetij ne bosta rešila. Ob stalnem poudarjanju bančnega krča s strani vaše krovne GZS pa nikoli ne poveste, da je le dobra tretjina slovenskega gospodarstva kreditno sposobna, preostali del pa je prezadolžen. Še nikoli niste navedli lastnikov, ki bi ob svoji aktivni vlogi morali financirati vsaj razvoj, kot to delajo v skoraj vseh pomurskih podjetjih v tuji lasti. Staro pravilo je, kreditiran razvoj je ničen razvoj.

Po zadnjih podatkih je od desetih milijard evrov gospodarskega dolga le štiri milijarde posojil čistih in takih, ki se redno vračajo. Drugo pa so slabe terjatve, ki so postale iz različnih razlogov – ne samo zaradi tajkunskega lastništva. Ne trdim pa, da na razvoj podjetij ni

vplivalo lastniško zadolževanje podjetij, in to iz preprostega razloga, ker jih je lastniška sestava silila v to. Na eni strani je bilo državi v interesu, da pride do likvidnega kapitala s prodajo svojih deležev v dveh paradržavnih skladih, temu pa so se pridružili »balonski finančni giganti« in podjetja so ostala brez akumulacije. Če bi država vrnila vsaj petino lastniške rente, ki jo je pobrala z lastništvom, bi problem realnega sektorja v veliki meri rešila. Ob izpolnitvi še enega pogoja – zmanjšanju obremenitve plač oziroma zmanjšanju državnega aparata, in to ne na ravni delovanja posameznih podsistemov, ampak neposredno na upravni ravni države in v lokalni samoupravi.

Se vam ne zdi, da se je v obdobju debelih krav zanemarljivo razvil podjetniški funkciji? Čistilo se je le marketing, vse druge funkcije, razvoj in vlaganje v tehnologijo pa so bili obrobne pomena. Zdaj pa smo naenkrat na točki, ko ves čas govorite o visokih plačah in nizki produktivnosti. Upam si trditi, da efektivna produktivnost delavca za strojem presega nemško ob dobri organizaciji proizvodnje, hkrati ves čas kričite, da je delavec predobro plačan – je 580 evrov dobra plača in taka plača, ki zagotavlja konkurenčnost na razvitih trgih? Te stvari se ne skladajo.

Strinjam se, da se z zajamčeno plačo ne moremo iti konkurenčnosti. Toda

naš problem ni v produktivnosti ali slabem delu, problem je v tem, kaj vse je še treba plačati iz te plače. Nekaj je tisto, kar se vidi na plačilni listi, drugo pa je vrsta vzporednih in prikritih dajatev, ki posredno bremenijo plačo. Že samo administrativna opravila, ki so potrebna za vsakega delavca, so strošek, ki ga trg ne priznava. Ob primerljivi obremenitvi plače z recimo avstrijsko bi bile lahko tudi naše plače višje. Ne gre samo za najnižje proizvodne plače, problem so plače na višji kvalifikacijski ravni, ki je ob sedanjih strukturi pretežnega dela pomurske proizvodnje ni mogoče pokrpati.

Škarje se bodo verjetno še bolj zaprle ob stalnem poudarjanju, da je treba število zaposlenih krčiti. Hkrati zanemarjate dejstvo, da je več kot petina mladih med 23 in 30 letom brezposelnih. Za približno ta odstotek se je zmanjšala potrošnja. Brez zaposlovanja tega dela generacije verjetno ne morete računati na gospodarsko rast in izhod iz recesije.

S tem se lahko strinjam, toda problem ni v tem, da ni interesa po zaposlovanju, ampak je problem v fleksibilnosti trga delovne sile. Zaradi te nefleksibilnosti trga dela se pojavljajo obvodi pri zaposlovanju – agencijsko in študentsko delo. Zdaj se na trgu dela že opaža, da več ni problem pomanjkanje tehničnega kadra, ki že čaka na borzi dela. Pogojev za zaposlitve pa podjetja

nimajo, predvsem zaradi togosti delovne zakonodaje. Tudi s sedanjimi spremembami nismo zadovoljni. Drži sicer, da so odpovedni roki krajši. Problem pa so še vedno odpravnine, ki so sorazmerno velike in po svoje tudi nerazumljive, saj naj bi šlo za vzpostavitev gibljivega trga dela, to pa pomeni, da če danes odpustimo delavca z dvajset let delovne dobe, mu pripada odpravnina, toda po šestih mesecih se lahko zgodi, da bomo tega delavca ponovno potrebovali, ali naj takrat terjamo odpravnino nazaj? Za proizvodna podjetja še naprej ostaja problem plačila pol ure za malico. Ni problem plačana malica, saj vemo, da prazna vreča ne stoji pokonci. Plačan delovni čas za malico pa dejansko krepko znižuje našo produktivnost na evropski ravni, pa to ne pomeni, da so naši delavci naredili manj kot recimo nemški. Upam, da v teh nekaj dneh pogajanj pridemo tako daleč, da ne bomo govorili samo o kozmetičnih popravkih delovnopravne zakonodaje. Verjetno pa bi bilo dobro, da to, kar ste vprašali mene o zaposlovanju mladih in gospodarski rasti, vprašate tudi sindikate. Ti so se spravili na okop in ščitijo tiste, ki trenutno imajo službe, in jih ne zanimajo tisti, ki ne morejo do zaposlitve, in tudi tisti ne, ki so ostali brez dela, tudi po njihovi krivdi.

Podjetja oziroma direktorji imate še en problem, vsaj po razpravah sodeč. Stalno ponavljanje, da mladi premalo znajo. Prej je bilo samoumevno, da je vsak, ki je prestopil podjetniški prag, potreboval določeno dobo uvajanja in nadgradnjo teoretičnega znanja s praktičnimi znanji v podjetju. Zdaj zahtevate gotov in takoj produktiven kader. V okviru pomurskega zakona je bil ustanovljen Medpodjetniški izobraževalni center (MIC), ki naj bi pripravljale kadre za potrebe podjetij, pa še ni dobil denarja. In kakšna je vaša splošna ocena pomurskega zakona?

Minister v odhodu mag. Radovan Žerjav nam je zagotovil, da bo center sredstva dobil in bo začel delovati. Ne nazadnje se je ta oblika usposabljanja izredno obnesla v Velenju in v Novem mestu in dela ravno to, kar ste omenili. Pa ne samo to, upam, da nam bo pomagal ohraniti in razvijati nekatera znanja, po katerih smo bili prepoznavni v Evropi in so bila naša konkurenčna prednost. Pomurski zakon ni odpravil razvojnega zaostanka regije, je pa vnesel nekaj razvojne dinamike v prostor in odprl prostor širše dostopnosti do različnih pomoči, ki jih sicer ne bi dobili. Sredstva, ki so po zakonu še na voljo, je treba usmeriti v razvojno pomoč podjetjem v realnem sektorju in manj vlagati v navidezno privlačne lokalne turistične projekte, ki pa ne odpirajo novih delovnih mest.

J. Votek

Tiskamo knjige, že 20 let.

GRAFIČNA PRIPRAVA, KNJIGE, BROŠURE, PROSPEKTI, KATALOGI, ČASOPISI, ETIKETE, VABILA, MAPE, VREČKE, EMBALAŽA, JUMBO PLAKATI, FOTO NALEPKE, TRANSPARENTI, ZASTAVE...

NOVOST:

UV TISK NA STEKLO, KOVINO, KERAMIKO IN OSTALE MATERIALE, IZDELAVA DARILNIH ŠKATEL IN UNIKATNIH MAKET

TISKARNA KLAR

Lendavska 1, Murska Sobota
Tel.: 02/536 11 60, E: info@tiskarnaklar.com

Priporoča se kolektiv
Tiskarne Klar!

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 90 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, storitvah in gostinstvu.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

osnovnošolska izobrazba – 29, elektrotehnik – 9, slikopleskar – 5, polagalec podov in tlakov – 3, prodajalec – 3, dipl. fizioterapevt (vs) – 2, elektrotehnik elektroniki – 2, kuharski pomočnik – 2, slaščičar – 2, strojni tehnik – 2, univ. dipl. socialni delavec – 2, zidar za zidanje in ometavanje – 2.

Iščejo se tudi:

dipl. ekonomist za marketing (vs) – 1, ekonomist (vs) – 1, univ. dipl. ekonomist – 1, univ. dipl. inž. strojništva – 1, univ. dipl. pravnik – 1, vzgojitelj predšolskih otrok – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradih za delo, v CIPS-ih ter na internetni strani www.ess.gov.si.

Pomurska gospodarska zbornica (PGZ)

Razpisi iz pomurskega zakona pripravljeni

Pomurski vodovod je pred sklepno uskladitvijo in objavo razpisov – V ponedeljek usklajevanje

Upravni odbor PGZ se je konec prejšnjega tedna sestel z gospodarskim ministrom v odhodu mag. Radovanom Žerjavom in skrbnikom za pomursko regijo v okviru uresničevanja zakona o razvojni pomoči pomurski regiji Robertom Drobničem. Mag. Radovan Žerjav je spregovoril o pripravljenem projektu o ustanovitvi posebnega sklada za razvojno prestrukturiranje podjetij, v katerem naj bi bilo od ene do štiri milijarde evrov in bi bil po ministrovem mnenju ob slabi banki drug učinkovit vzvod za izhod iz krize. Prav tako naj bi ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologije predlagalo, da bi polovico od dveh milijard finančnih prilivov iz evropske blagajne namenili gospodarstvu. Očitno gre zgolj za upanje, ki bo zaradi trenutnih političnih razmer težko uresničljivo.

Pomurska razvojna sredstva

Sredstva za uresničevanje razvojne pomoči v Pomurju so zagotovljena. Tako minister kot skrbnik za pomursko regijo Robert Drobnič sta napovedala, da bodo konec tega ali v začetku naslednjega meseca objavljeni razpisi za sofinanciranje investicij majhnih in velikih vrednosti, zaposlovanja izobraženih kadrov in socialnega podjetništva. Pomurje je dobilo že 13 milijonov evrov, do konca leta 2015 pa naj bi jih dobilo še 20 milijonov. To je denar brez deleža, ki naj bi ga dobila regija od ministrstva za kmetijstvo in okolje. Po desetem členu zakona o razvojni pomoči Pomurju bi morala regija v obdobju 2010–2015 dobiti 40 dod-

atnih milijonov evrov pretežno evropske razvojne pomoči. Toda problem je v tem, da se nobena od regionalnih institucij ne ukvarja s to postavko in ne zahteva podrobnejših pojasnil, koliko je teh sredstev že prišlo v Pomurje.

Vodovod

Del pomurskega zakona je tudi gradnja pomurskega vodovoda. Projekt je v sklepni fazi in v teh dneh bodo skrbniki posameznih sistemov oddali projektno dokumentacijo s popisi del in pravnomočnimi gradbenimi dovoljenji. Na podlagi oddane dokumentacije bodo objavljeni razpisi za oddajo del najpozneje drugega marca na portalu javnih naročil in izdane odločbe o sofinanciranju iz evropskih strukturnih skladov. Kot kaže, se lahko ponovno zaplete pri sistemu B, kjer vse občine niso pridobile gradbenih dovoljenj. Šlo naj bi celo tako daleč, da je projekt visel na nitki za to finančno perspektivo. Po dogovoru med župani bodo iz projekta izvzeti tisti deli, ki so brez gradbenih dovoljenj. Tako bo v ponedeljek na sklepnem usklajevanju finančno okleščen sistem B. Skupna vrednost razpisanega projekta sistema B bo tako okrog 34 milijonov evrov namesto načrtovanih 48 milijonov evrov. To pa še ne pomeni popolne izključitve tistih delov projekta brez gradbenega dovoljenja, ker naj bi obstajala možnost objave podrazpisov za posamezne dele projekta. Kako se bo zgodba končala, bo znano v ponedeljek. J. V.

Ruska zlata medalja za kakovost

Lani nagrajena Radenska Classic, letos Naturelle

Radenska je na enem največjih ruskih sejmov Prodexpo 2013, ki je potekal od 11. do 15. februarja v Moskvi, prejela medaljo za kakovost

V konkurenci najboljših svetovnih polnilcev mineralnih vod je Radenska tako že drugič na sejmu Prodexpo prejela priznanje za kakovost in naslov najboljši proizvod leta 2013, čeprav je ruski trg začela osvajati šele pred kratkim. Točneje: Radenska je aktivneje vstopila v Rusijo kot polnilec pijač pred dvema letoma s pomočjo poslovnega partnerja Kamala Muradkhanova in njegovega podjetja Leader LLC, ki skrbi za distribucijo in organizacijo tržnih aktivnosti, umeščanje Radenske na maloprodajnih mestih ter pridobivanje novih kupcev. Kako pomembno je priznanje na sejmu Prodexpo, pove tudi podatek, da se je Radenska prav na podlagi lanskega priznanja za Radensko Classic Kraljevi vrelec začela pogovarjati in pogajati z novimi kupci, podobne pozitivne učinke pa bo imelo tudi letošnje priznanje, ki bo pomagalo pri vstopanju Radenske Naturelle v trgovske verige, ki obvladujejo tržišče v Moskvi ter v celotni Rusiji. To so trgovske verige Azbuka Vkusa, Mango (ki ima samo v Moskvi 134 trgovin) ter Billa, ki je Radensko že vključila na svoje trgovske police v Avstriji in Slovaški.

V tem letu Radenska praznuje 180 let odkritja naravne mineralne vode

sredi travnika, ki so jo nekaj desetletij zatem začeli polniti tudi v steklenice – najprej v lončene, nato v steklene – in jo izvažati tudi v druge države. In ker so Rusi znani po tem, da nad vse cenijo tradicijo, je direktor družbe Radenska Milan Hojnik prepričan, da jim bo vse to dodatno pomagalo pri prepoznavnosti blagovnih znamk na ruskem trgu. Za Vestnik je povedal: »Veseli me, da smo podpisali že prve pogodbe za prodajo naših pijač na ruskem trgu. Seveda bo dokončna številka znana šele po končani sezoni, kajti zaradi vremenskih in drugih razmer nikoli ne vemo, kaj lahko pričakujemo na trgu, ali bo poraba pressegla naša pričakovanja ali ne. Kljub vsemu gre za trg, ki je oddaljen 3500 kilometrov. Za Radensko je priznanje ministrstva za kmetijstvo Ruske federacije pomembno, saj imamo na tem velikem trgu tudi sami velike načrte. Vse je usmerjeno k zimskim olimpijskim igram v Sočiju. Ne računamo na ekskluzivo, vsekakor pa želimo tam vsaj sodelovati. Pri tem nam bodo v veliko pomoč vsa dosedanja mednarodna priznanja: Monde Selection za Radensko Classic Kraljevi vrelec, Radensko Naturelle in Radensko Plus BodyShape.«

Bernarda B. Peček

Poslovna pisarna Karpatske regije v Lendavi

Povezovanje Madžarov tudi na gospodarskih temeljih

Štefan Sobočan: »Pisarna pomeni pridobitev za celotno dvojezično območje«

Konservativna madžarska vlada Viktorja Orbana še naprej dejavno skrbi za zamejske Madžare v tako imenovanem Karpatskem bazenu. Po podelitvi državljanstev zamejskim Madžarom in številnih aktivnostih za kulturno povezovanje Madžarov, ki živijo zunaj mej matične domovine, ki smo jim bili priča v preteklih dveh letih, bo sedaj krepila sodelovanje zamejcev tudi na gospodarski podlagi. V okviru poslovne mreže Karpatska regija, ki jo je ustanovila madžarska država skupaj z madžarsko zbornico za trgovino in industrijo, bo začelo delovati enajst pisarn. »Smisel vzpostavitve mreže enajstih pisarn v državah, kjer živijo Madžari, je pospešiti gospodarski razvoj in gospodarsko integracijo teh območij,« je povedal pobudnik ideje poslovne mreže,

komisar na madžarskem ministrstvu za narodno gospodarstvo Jenő Radetzky. Pisarne poslovne mreže bodo tako živjele v Romuniji (Cluj Napoca, Oradea, Odorheiu Secuiesc, Sfantu Gheorghe), Ukrajini (Uzhhorod), Srbiji (Subotica, Novi Sad), na Hrvaškem (Osijek) in Slovaškem (Dunajská Streda, Košice), kmalu pa bo odprta tudi pisarna v Lendavi. Za potrebe delovanja poslovne mreže je Madžarska za pet let najela pisarno v središču Lendave, pri tem jim je lendarvska občina za prvo leto dala pisarno v brezplačni najem. V pisarni bosta delali dve osebi, katerih zaposlitev bo financiral Madžarska. »Odprtje take pisarne vidim kot višjo raven pristopa k sodelovanju. Pogovori v okviru raznih forumov, sekcij gospodarskih zbornic, mešanih komisij itd. niso dali zadovoljivih

rezultatov. Menim, da je pri 1,6 milijarde evrov prometa med Slovenijo in Madžarsko Pomurje s 13 odstotki premalo vključeno. S pomočjo ljudi, ki bodo tu zaposleni, bo potekalo mreženje,« pravi predsednik Pomurske gospodarske zbornice in direktor Varisa Štefan Sobočan, ki meni, da pisarna pomeni pridobitev za celotno dvojezično območje. »Če bo recimo podjetje želelo vzpostaviti stik s podjetjem na Madžarskem, se bo lahko obrnilo na to pisarno ... Cilj tega je sklenitev konkretnih poslov.« Pisarna bo med drugim skrbela tudi za seznanitev slovenskih in madžarskih podjetnikov z investicijskimi možnostmi na obeh straneh meje in razpisi, ponujala pa naj bi tudi pomoč pri poslovanju v regiji.

Timotej Milanov

Posel ne počiva.

Ustvarite spletno trgovino še danes in povečajte svojo prodajo s poslovanjem 24 ur na dan. Obiščite simobil.si/spletnatrgovina in izkoristite brezplačni preizkus rešitve Shopamine!

Popolna pisarna

Poslovna rešitev je na voljo le pravnim osebam in samostojnim podjetnikom posameznikom. Za uporabo poslovnih rešitev je treba izpolnjevati določene minimalne tehnične pogoje in nato skleniti pogodbo z družbo Si.mobil, d. d. Za uporabo poslovnih rešitev veljajo Splošni in Posebni pogoji, s katerimi se mora stranka predhodno seznaniti in strinjati. Več informacij najdete na www.simobil.si/spletnatrgovina, na številki 040 40 40 40 in na Si.mobilovih prodajnih mestih. Si.mobil, d. d., Šmartinska c. 134b, SI-1000 Ljubljana.

pobirki
bsepiqi

Težave, ki jih je povzročil galop romunskih konj na evropskem trgu z mesom, so skoraj vsem znane. Malo manj znano pa je, da so Romuni visoko specializirani za določanje gostote belega mesa, občasno pa tudi rdečega. Analize, ki so jih agencijsko opravili v nekaterih naših mesnih obratih, so sicer poceni – imajo pa visoko priznano verodostojnost. Upošteva jih tudi znani distributer zamrznjene hrane iz sosednje Hrvaške.

Loža pomurskih gospodarskih seniorjev je v zadnjem letu izredno aktivna. Zdaj se intenzivno ukvarja z najaktualnejšim problemom kapitalizma – upravljanjem človeških virov. Svoje dejavnosti niso zastavili preveč na široko, ampak izredno ozko. Gre namreč za vprašanje enostavne reprodukcije nekdanjih direktorjev s svojimi nasledniki. Z eno nastavitvijo so že uspeli, ena pa je v pripravi. V tej drugi ne gre več za položaj v visokoletečih finančnih vodah, ampak udobno odložitev v eni od javnih institucij. Predsednik kluba je tu »malček« negotov.

Moravska civilna zaščita opravlja terenske študije v filovskih goricah. Ugotavljajo, kako je mogoče, da voda zaliva vinske kleti na hribih. Po koncu študije bodo objavili naročilo male vrednosti za nakup potopne črpalke.

V Rogašovcih že iščejo izvirske vodo na premaknjeni kugli. S to naj bi nadomestili morebitni izpad pitne vode iz sistema B pomurskega vodovoda.

Visok državni uradnik na odhodu si je pridobil sloves politika, ki se drži načel. Zato pa je nekoliko bolj vihrav pri nogometnih barvah. Začel je kot ljubitelj modre barve, po njeni zbledelosti ga je porinilo k črno-beli, po nenadzorovanem pranju z venišem in po brezbarvnosti črno-bele pa ga je zdaj pritegnila evropsko perspektivna vijolična. Očitno gre za barvo simbioze prej omenjenih dveh barv, ki se je pred leti ni dalo zaznati.

Po ukinitvi baronov v eni od slovanskih asociacij so opazne spremembe v lokalnih asociacijah. Naenkrat je zaznati večjo prisotnost nekoč velikih v lokalnih asociacijskih zgodbah in iskanje poti, po katerih bi prišli do močnega lokalnega konglomerata, v katerem bi bilo možno ohraniti vsaj nekaj baronskega blišča. Gre za čast in ne za denar, da ne bo kdo narobe razumel.

O onesnaževalcih zraka v Občini Lendava

Slika onesnaženosti še slabša, kot kažejo uradni podatki

Največji onesnaževalci bioplinarne, tranzitni promet in kotlovnica – Na seji so soglasno podprli imenovanji Beate Lazar za direktorico Galerije - Muzeja Lendava in Tine Hozjan za ravnateljico Vrtca Lendava

Na četrtkovi seji občinskega sveta Občine Lendava so največ pozornosti svetnikov pritegnili rezultati projekta Okoljski odtis in viri onesnaževanja v Občini Lendava, ki ga je občina po evropski metodologiji dala narediti med prvimi v Sloveniji. Pripravili so tudi kataster virov onesnaževanja zraka v Občini Lendava, ki je pokazal, da so največji onesnaževalci zraka kotlovnica za ogrevanje in manjša kurišča, industrija ter cestni tranzitni promet ter da je v zraku toliko emisij, da jih okolje ne more ustrezno regenerirati. V katastru so se med največjimi onesnaževalci zraka iz tehnoloških procesov znašli bioplinarne v Dobrovniku in ECOS v Lendavi, skladiščno-sušilni center Kmetijskega gospodarstva Lendava v Benici in v Lendavi, Lek, Nafta Petrochem, Proizvodnja organskih osnovnih kemikalij in drugi. Poleg analiz onesnaženosti zraka bodo, tako župan Anton

Balažek, za popolnejši pregled obremenjenosti okolja naročili tudi analizo vode in zemlje, potem pa bo treba zaradi odgovornosti do okolja narediti akcijski načrt, kako zdajšnje razmere izboljšati. Med drugim bodo od največjih onesnaževalcev okolja, ki pri svoji proizvodnji trošijo podtalnico ali naravne vire, zahtevali, da del profita vložijo nazaj v okolje. Svetniki so poročilo in skrb za okolje v občini dobro sprejeli, Jožef Gerenčer pa je poudaril, da žal ni pripisanih mejnih vrednosti in se ne ve, koliko navedene vrednosti vplivajo na zdravje ljudi. Franc Laj pa je ocenil, da so ukrepi za sanacijo okolja preveč splošni, in predlagal ureditev zelenih pasov ob cesti, da bi se vsaj delno nevtralizirali vplivi tranzita, ki v zrak med drugim spusti največji delež emisij dušikovih oksidov in ogljikovega monoksida. Poudaril je še, da ena od lendavskih bioplinarn sploh ni zajeta

ta v analizo, tako da je slika onesnaženosti slabša, kot kažejo podatki. Na seji pa so soglasno in brez razprave podprli imenovanje Beate Lazar za direktorico Galerije - Muzeja Lendava, prav tako so brez razprave potrdili mnenje o imenovanju Tine Hozjan za ravnateljico javnega zavoda Vrtec Lendava. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja navaja, da je Hozjanova predložila dober program z uresničljivo vizijo in da ima rešitve za posamezne probleme pri dosedanjem delovanju vrtca, ter da ima vrtec vse možnosti za uspešno delovanje. Zadnjo besedo pri njenem imenovanju imata svet zavoda, ki ji je prav tako dal soglasje, ter pristojni minister. Ob tej priložnosti se je župan dotaknil še sovražnega govora in pisanja ob imenovanjih ter povedal, da javno obsoja nestrpnost.

A. Nana Rituper Rodež

Zavod za mlade – Svet mladih Lendava

Posebno skrb v Občini Lendava namenjajo mladim, zato so jim dali priložnost in ustanovili Zavod za mlade – Svet mladih Lendava.

Župan Anton Balažek je pričrnan, da so danes mladi v Lendavi dovolj kadrovske okrepljeni, da dobro poznajo problematiko in da se bodo lotili reševanja problemov. V ta namen bodo dobili tudi informacijsko pisarno v prostorih stavbe v bližini sinagoge.

Na sobotni seji pa so svetniki dali soglasje k imenovanju Marjana Drvariča za vršilca dolžnosti tega javnega zavoda.

O Slovencih v Radgonskem kotu končno tudi v slovenščini

Ves čas živa želja po njihovi nevidnosti

Knjiga Andree Haberl Zemljič, s katero lahko premaknemo slovensko javnost - Izraz manjšina te tlači in ne vzbuja ustvarjalnosti – Napisana tudi na podlagi lastnih grenkih izkušenj

So Slovenci na avstrijskem Štajerskem, v Radgonskem kotu, skriti ali zamolčani? Ali pa jih sploh ni in so zgolj izum akademskih krogov? Veliko je teorij o tej iz različnih vidikov spregledani manjšini, ki pa se je s svojo kulturo, identiteto in jezikom ohranila do danes. Da to drži, dokazuje tudi dr. Andrea Haberl Zemljič s knjigo Pustiti jezik v vasi: Ohranjanje in opuščanje slovenskega jezika v Radgonskem kotu. Slovenski prevod svoje doktorske disertacije, ki je nastala tudi na podlagi njenih grenkih izkušenj, je predstavila v Pokrajinski in študijski knjižnici, o Slovencih v Radgonskem kotu pa so spregovorili še dr. Anton Vratuša, dr. Zinka Zorko, dr. Boris Jesih, dr. Marko Jesenšek in drugi.

»Nisem več upala na slovenski prevod, kajti preveč oddaljen se mi je zdel čas, ko je delo leta 1997 nastalo in je bilo v nemščini natisnjeno 2004.« je povedala avtorica in dodala, da čeprav ne kaže popolnoma aktualnega stanja, je vendarle prikaz dogajanja v preteklosti, ki se ni bistveno spremenilo. Morda je delo prišlo prehitro, zdaj pa je pravi trenutek, da o tem izvedo še kaj več tako strokovnjaki kot širša slovenska javnost. Tudi zato, ker je poznavanje štajerskih Slovencev, v primerjavi s ko-

O Slovencih v Radgonskem kotu so govorili dr. Zinka Zorko, dr. Anton Vratuša, dr. Andrea Haberl Zemljič in dr. Boris Jesih.

FOTOGRAFIJA A. NANA RITUPER RODEŽ

Delo se osredinja na življenje v petih vaseh v Radgonskem kotu Gorico, Dedonce, Potrno, Žetince in Zenkovce v obdobju od leta 1948 do konca prejšnjega tisočletja.

roškimi, tako pičlo, da nas že ob tem, ko spoznamo, kako malo vemo o ljudeh le nekaj kilometrov stran, lahko postane sram. Upamo lahko le, da bo ta knjiga vedenje vsaj malo spremenila ali, kot je pripomnila dr. Zorko: »To je knjiga, s katero lahko premaknemo slovensko javnost.«

Delo se osredinja na življenje v petih vaseh v Radgonskem kotu Gorico, Dedonce, Potrno, Žetince in Zenkovce v obdobju od leta 1948 do konca prejšnjega tisočletja. V tem kotu se še danes sliši slovenska beseda, politično so to zanikali in ves čas je bila živa želja po njihovi nevidnosti. Tako je v zadnjih sto letih veljalo nepisano pravilo, da naj se izogibajo pozornosti. Posebno pa so se pritiski povečali po drugi svetovni vojni. Niso si več upali ali smeli naročati

slovenskih časopisov in knjig Mohorjeve založbe, slovenščina pa se je ves čas ohranjala le kot družinski jezik. Tajenje znanja slovenščine, kot da se je zapisalo v kolektivno zavest, vendar se, meni Haberl-Zemljičeva, zadnjih 15 let počasi spreminja na bolje. Celo v gostilni lahko slišimo slovenščino.

Urednik Boris Jesih je v predgovoru med drugim zapisal: »Na avstrijskem Štajerskem danes živi in deluje vitalna in aktivna manjšinska skupnost, ki jo zaznavata in priznavata tako ožja okolica kot tudi širši prostor. .../ Gre za po številu izredno majhno skupnost, ki je dolga desetletja preživela brez vsakih manjšinskih pravic, čeprav so jim bile, tako v prvi kot v drugi avstrijski republiki, zagotovljene z mednarodnimi sporazumi.«

Da ta knjiga govori o bistvenih vprašanjih, pa je v svojem nagovoru povedal dr. Anton Vratuša in poudaril teme, kako se lotiti vprašanja koncepta dvojezičnosti, kako prispevati k identiteti tega prebivalstva, kako osvoboditi manjšino manjvrednosti in vzvišenosti večine in kaj narediti z izrazom manjšina, terminom, ki te tlači in ne vzbuja ustvarjalnosti, in dodal, da je treba o manjših skupnosti razpravljati v svetovnem kontekstu.

Ravno Vratuša pa je bil tisti, ki je dal pobudo za izid knjige v slovenščini, ki sta jo ob pomoči Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu izdali Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

A. Nana Rituper Rodež

V Vrtcu Lendava otroke učijo uporabiti znanje

Podjetniška miselnost in zdrava hrana

Ko bo sneg skopnel, bodo zamenjali igrala in uredili okolico – Kako iz otroške ideje nastanejo najrazličnejši izdelki

V Vrtcu Lendava, ki je v letošnjem šolskem letu dobil nove prostore v Župančičevi ulici in prenovljene prostore v Tomšičevi ulici v Lendavi, skrbijo za širok spekter obogatitvenih dejavnosti in nadstandardni program. »Ni vseeno, kaj ponujajo,« meni Anton Balažek, župan Občine Lendava, saj je bil vrtec ena večjih naložb v občini, vredna poltretji milijon evrov, in je tudi eden največjih proračunskih porabnikov, v teh časih pa prevzema tudi pomembno socialno vlogo. Novi

Za svoja prizadevanja in zdrave jedi so pridobili certifikat Zdrava izbira za pet jedi, ki jih vključujejo v jedilnike.

prostori omogočajo kakovostno delo in izvedbo dodatnih programov, tako bosta v ospredju razvijanje podjetniške miselnosti in promocija zdrave hrane, pri tem pa bodo upoštevali tudi mnenja staršev.

Kot je povedal župan, je investicija finančno sklenjena, takoj ko skopni sneg, pa jih čaka nekaj nujnih del. Najprej bodo zamenjali igrala, ki niso ustrezna, premaknili bodo tudi ograjo na Župančičevi ulici in uredili okolico vrtca, zelenico in pešpoti ter parkirišče. Župan Balažek tudi zahteva, da vsi javni zavodi primerno skrbijo za svojo okolico in tudi od vrtca pričakuje, da ga bodo krasile sveže rože.

Tina Hozjan, v. d. ravnateljica Vrtca Lendava, je predstavila izbrane programe, v okviru katerih posebno pozornost posvečajo podjetniškim vsebinam. Tako bodo v okviru projekta Mali podjetnik po enotah potekale različne podjetniške vsebine, mizar, čebelar ali inovator. Pri tem otroke

Otroci se učijo, kako lahko iz njihove ideje nastane izdelek. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

učijo, kako uporabiti svoje znanje, in jih spodbujajo, da po lastni ideji izdelek razvijejo. Pri tem jim bodo pomagali tudi starši. Uvajajo tudi spoznanja inovacijskega projekta Sončna sporočila in otroke učijo, kako se zanesti na svoj notranji kompas in manj zanašati na pohvale in kritike drugih. Otroke pa tudi njihove starše želijo pritegniti k uživanju zdrave hrane in pridobivanju zdravih navad, pri tem pa sodelujejo z Zavodom za zdravstveno varstvo Murska Sobotica. Razvili so tudi figuri Vitaminko in Brokolinko, za svoja prizadevanja in zdrave jedi pa so pridobili certifikat Zdrava izbira za pet jedi, ki jih vključujejo v jedilnike. Njihovo uspešno delo je prepoznala tudi Svetovna zdravstvena organizacija. V vrtcu dajejo posebno pozornost tudi odnosu s starši in njihovim pričakovanjem, zato jih tudi pogosto sprašujejo o zadovoljstvu in njihove želje vključujejo v vizijo vrtca.

A. Nana Rituper Rodež

Pet let DSO Gornja Radgona

Prejeli certifikat kakovosti

Družbenogospodarske razmere so se spremenile, zato je treba iskati nove priložnosti

Pred dnevi je Dom starejših občanov (DSO) Gornja Radgona pripravil slovesnost ob praznovanju petletnice delovanja doma. Ob tej priložnosti so kot eden prvih domov v Sloveniji slovesno prejeli tudi certifikat kakovosti E-Qalin.

Kot je povedal direktor DSO Gornja Radgona mag. Marjan Žula, je pet let sicer kratko obdobje, v katerem pa se je zgodilo veliko. Leta 2008 so bile razmere na področju institucionalnega varstva starejših ugodne. Dom so v začetku hitro napolnili, saj je bilo zanimanje stanovalcev iz različnih krajev Slovenije veliko. V tem času so dali veliko na kakovostno ponudbo, predvsem pa so s številnimi aktivnostmi in prireditvami ter ureditvijo balinišča in drugih površin stanovalcem omogočili krajšanje prostega časa in druženje z okoliškimi stanovalci.

Danes pa so se družbenogospodarske razmere precej spremenile. Vse to je stanovalce oz. njihove sorodnike prisililo, da jemljejo svojce iz domov, kar se dogaja tudi pri njih. Kot pravi Žula, morajo zato v domu vedno znova razmišljati o novostih in dodatni ponudbi, da bi lahko delo teklo nemoteno naprej. Med drugim so dom uredili za različne skupine stanovalcev, kot so gluhi in naglušni.

Kot dodaja, pa je treba veliko narediti predvsem za kakovost ponudbe. Zaradi tega so se pred časom vključili v projekt oziroma model upravljanja kakovosti E-Qalin in prav ob praznovanju petletnice tudi slovesno prejeli certifikat kakovosti v okviru tega modela. Tako je DSO Gornja Radgona eden prvih domov za starejše v Sloveniji in v Pomurju s tem certifikatom. »To za nas pomeni tudi potrditev zunanjih presojevalcev, da smo na dobri poti, hkrati pa to pomeni, da se moramo truditi in še izboljšati svoje storitve.«

Za pridobitev tega certifikata in uspešno petletno delo doma so vodstvu in zaposlenim čestitali tudi gostje, med drugimi predstavnik Skupnosti socialnih zavodov Slovenije Boris Koprivnikar, ki je povedal, da se dom zna vključiti v sodobne tokove in išče nove priložnosti, kar je v teh kriznih razmerah zelo pomembno.

Z delovanjem doma in ponudbo v prvih petih letih je zadovoljna tudi predstavnica stanovalcev Irena Svetec, ki v njem biva že od začetka. Še posebno jo veseli veliko družabnih in kulturnih prireditev v domu. Tudi ob petletnici so jih pripravili nekaj. C. K.

V domu starejših Gornja Radgona so plesali. FOTOGRAFIJA OSTE BAKAL

Hofer sporoča

7 LET HOFERJA, 7 TEDNOV SREČE

Med 18.02. in 22.02.2013 bosta Hoferjeva prinašalca sreče v Ljubljani z okolico, Beli krajini, Zasavju, Posavju in na Dolenjskem.

Vse o nagradni igri v Hoferjevih letakih in na www.hofer.si/7let.

JUBILEJNA PONUDBA
VELJA OD 18.02. DO 24.02.2013

alio
Čistilo za steklo
dve vrsti, 1 l

redna cena 1,49
za kos samo **0,99**
-33%

LE GUSTO
Začimbe v kozarcu
več vrst, 110 ml oz. 50-10 g

redna cena 0,49
za kos samo **0,49**
-28%
4,45/l oz. 980-49,00/kg

BEYAZ PEYNIR
Mehki sir
iz hladilnika, 1 kg

redna cena 6,99
za kos samo **5,49**
-21%

Švicarski piškoti
več vrst, 125/110 g

redna cena 1,24
za kos samo **0,99**
-20%
7,92/9,00/kg

NATUR
Bio keksi Vital
več vrst, 200 g

redna cena 1,99
za kos samo **1,49**
-25%
7,45/kg

Redne cene akcije so originalne Hoferjeve diskontne cene. Ponudba velja od 18.02. do 24.02.2013 (v nedeljo je ponudba akcijskih izdelkov na voljo samo v poslovalnicah, ki so ob nedeljah odprte) oz. do razprodaje zaloga.

AKCIJA

od 18.02. do 24.02.2013

Paradižnik v grozdu
nepakiran, razred I

redna cena 1,99
za kg samo **1,29**
-31%

Jabolka
zlati delišes
nepakirana, razred I

redna cena 1,49
za kg samo **0,95**
-31%

Solata gentile
razred I

redna cena 0,99
za kg samo **0,59**
-33%

Pomaranče
nepakirane, razred I

redna cena 1,49
za kg samo **0,89**
-40%

Od četrta, 21.02.
Želite več informacij o izdelku iz naše posebne ponudbe? Uporabite QR-kodo in obiščite www.hofer.si!

Okrasna lesena figura

2 za kos **4,99**

Več kot fer!

Hofer trgovina d.o.o. www.hofer.si

MasterCard VISA Maestro

Ponudba sadja in zelenjave velja od 18.02. do 24.02.2013 (v nedeljo je ponudba sadja in zelenjave na voljo samo v poslovalnicah, ki so ob nedeljah odprte) oz. do razprodaje zaloga. Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Steklena embalaža je nevračljiva, cene vključujejo vse davke. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

poštevajo pešcev

emdesetletnik – Že večkrat obravnavali problematiko te ceste

prometu, je v vsej svoji dolžini nevarna. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

Med mrtvimi je petina pešcev

Po podatkih, s katerimi razpolaga diplomirani inženir prometa Jože Škrilec, pešci predstavljajo petino vseh mrtvih v prometnih nesrečah v EU. Med umrlimi pešci jih je največ v starostni kategoriji mlajših od deset let in potem starejših od 65 let – največ nesreč z udeležbo pešcev pa se zgodi v urbanih naseljih. Škrilec pravi, da se pešci težko zaščitijo pred poškodbami ob trčenju z osebnim avtomobilom, katerega masa in hitrost je nekajkrat večja od mase in hitrosti pešca. Diplomirani inženir prometa je podal statistično primerjavo: »Pri trku osebnega avtomobila s pešcem pri hitrosti vožnje osebnega avtomobila okoli 40 kilometrov na uro ima pešec okoli 70 odstotkov možnosti, da trčenje preživi, pri 50 kilometrih na uro pa je možnost preživetja le okoli 30 odstotkov.«

bene prehrane. Ker staja nevarnost, da je, kot je dovolj široka in pregledna, da bo ceste prečkanje, ko je še gorela zelena luč. Ker je daljši več kot 100 m, biti posebej pozor-

ni na promet po cesti in da smejo prečkati cesto šele, ko so se prepričali, da je prosta ali da so jim vozniki na njej omogočili prednost. »Kako pa se pravilno uporablja zelena luč za pešce na semaforiziranem prehodu? Včasih je dilema, kaj storiti, če se prižge rdeča luč, pa še nismo uspeli priti čez cesto? Pravilo je, da prečkanje nadaljujemo, saj imamo na semaforju za pešce na razpolago še varovalni čas. Pomembno pa je, da smo začeli prečkanje, ko je še gorela zelena luč. Ker je Cankarjeva ulica namenjena tudi lokalnemu tranzitnemu prometu in je zato

prometno še vedno precej obremenjena, mesto z nekaterimi naselji pa razdvaja na dva dela, zaradi česar sili veliko ljudi, da jo prečkajo, naj si bo z avtomobilom, kolesom ali peš, ni nevarna le na tem odseku, ampak je v vsej svoji dolžini izredno nevarna. »To nevarnost lahko z raznimi ukrepi, kot so prehodi, semaforji in ovire, le ublažimo. Podvozov, nadvozov in pasarel ne moremo pričakovati, ker je v pripravi nadaljevanje gradnje južne obvoznice, ki bo Cankarjevo ulico po predvidevanjih precej razbremenila,« pa je sklenil Veron.

Andrej Bedek

a Sobota

predvidoma do leta 2020

ko zgrajena samo s pomočjo evropskih sredstev

kih novinah že leta bil leta 1999 z mi-

ska hiša ob železnici in stanovanjska hiša na križišču med Industrijsko in Panonsko ulico, ki so jo v zadnjih letih za svoje potrebe uporabljale različne verske skupine. Na ministrstvu za infrastrukturo in prostor pojasnjujejo, da so večino zgradb, ki so predvidene za rušitev, že odkupili, skupaj z zemljišči so zanje odšteli 7,3 milijona evrov. Kot so še zapisali v odgovoru, znaša investicijska vrednost projekta modernizacije nivojskih prehodov na odseku Pragersko - Hodoš 135 milijonov evrov, projekt pa je sofinanciran s sredstvi EU iz kohezijskega sklada v višini 64,8 milijona evrov. Javni razpis za izbiro izvajalca naj bi bil objavljen marca,

dela pa bodo predvidoma zaključena do konca leta 2015.

Vzhodna obvoznica

Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za vzhodno obvoznico mesta Murska Sobota, ki so ga soboški mestni svetniki januarja potrdili v prvi obravnavi, je po mnenju pripravljavcev eden najpomembnejših dokumentov urejanja infrastrukture v zadnjem času, ki ga pripravljajo že pet let. Vzhodna obvoznica bo potekala od novozgrajenega križišča na Panonski ulici med kompleksom Mure in Poljsko ulico do krožišča pri Čardi, vmes je predvidenih več križišč in križišč,

Obroč okoli Murske Sobote

Najbolj nujna je vz

Študija Prometnotehniškega inštituta južni obvoznici ni pripisala b

Prometnotehniški inštitut ljubljanske fakultete za gradbeništvo in geodezijo, pri katerem kot strokovni sodelavec in mladi raziskovalec sodeluje univerzitetni diplomirani inženir gradbeništva Simon Detellbach, doma s Krajne, je leta 2011 opravil študijo o možnih rešitvah obvoznice okoli Murske Sobote. Po izsledkih študije bi bila za mesto najnujnejša vzhodna obvoznica, ki bi potekala od Panonske ulice prek Noršinske za ekonomsko šolo

Urediti tudi križišči

Simon Detellbach pravi, da bo treba ob gradnji podvoza pod železniško progo v Panonski ulici nujno preurediti križišče med Industrijsko in Panonsko ulico, kjer bi bila najboljša možnost semaforizirano križišče: »Krožišče zaradi potrebnih prehodov za pešce do pokopališča ne bi bilo prava izbira.« Po besedah univerzitetnega diplomiranega inženirja gradbeništva bi morali delovanje tega križišča sinhronizirati s križiščem med Cankarjevo, Gregorčičevo in Bakovsko ulico: »Tudi tu ni rešitev krožišče, ker ni prostora za tako krožišče, ki bi zadovoljivo servisiralo zdajšnje prometne obremenitve.« S podvozom bo seveda pretočnost prometa večja, je še povedal sogovornik, vendar podvoz, tako Detellbach, ne bo bistveno vplival na prerez-poreditev tokov in promet po Cankarjevi ulici, razen tega, da bo bolj poskrbljeno za varnost, ker ne bo prečkanja železniških tirov in reševalna vozila ne bodo več stala pred spuščeni zapornicami.

do Nemčevce oziroma do krožišča pri BTC-ju. »Sočasno bi morali zgraditi še južni del vzhodne obvoznice, kjer bi z nadvozom prek železnice povezali Bakovsko ulico od Pomgrada s Panonsko ulico pri MOL-u. Tako bi odpravili težavo s tranzitom skozi mesto ter z avtocesto povezali nakupovalno središče in industrijsko cono. Prav tako bi razbremenili križišče med Bakovsko, Cankarjevo in Gregorčičevo ulico ter križišče Panonske z Industrijsko.« Vzrok, da se je Murska Sobota znašla v primežu prometa, Detellbach vidi tudi v lokaciji BTC-ja: »Idealno mesto za nakupovalno središče bi bilo ob Bakovski ulici, kjer je zdaj Pomgrad. Blizu je avtoceste, po kateri bi prihajala dostava, ki mora zdaj čez mesto po Industrijski in Cankarjevi ulici. Prvo ulico uporabljajo delavci Mure in drugi zaposleni v bližnjih industrijskih obratih, zato hitro pride do gneče.«

Vzhodni obvoznici bi morala slediti gradnja povezave od Gederovske ulice od križišča pri gostilni Titan v Černelavcih mimo Pušče po zahodni strani do krožišča v Tišinski ulici, kar je po besedah mladega raziskovalca edina možna zahodna obvoznica: »Predvidevajo pa gradnjo zahodne obvoznice od krožišča v Tišinski ulici po vzhodni strani Pušče do ceste in krožišča ob trgovskem centru Maximus. Naselje se bo tako odsekalo od Murske Sobote.« Zahodno obvoznico bi potem za čim hitrejši dostop do avtoceste najbolj uporabljali prebivalci zahodnega Goriškega, ki že zdaj veliko uporabljajo Goričko ulico v Černelavcih in se pri Titanu vključijo na Gederovsko ulico.

Južni obvoznici dve leti stara študija Prometnotehniškega inštituta ni pripisala večjega pomena, saj po iz-

sledkih ne bo zma območjih v Murski železi zmanjšati prve in kjer se danes čiji problemi. Univerzitetni inženir gradbeništva Detellbach obvoznice vidi kot z prometnega obročja bote. Šlo bi za povečanje dokončane križišča z Bakovsko ulico pri bo dobil smisel le

Bo podvoz v Panons

Petega marca se izteče rok za oddajo ponudb za gradnjo južne obvoznice, dela pa naj bi bila končana v 24 mesecih od podpisa pogodbe z izvajalcem.

FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

barometer

Darija Mohorič in poslovna odličnost UE Ljutomer

Načelnica ljutomerske UE nadaljuje s sodelavci pot dobre in prijazne javne uprave. Pred nekaj dnevi so jih z Urada RS za meroslovje, ki deluje v sklopu ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, obvestili, da so se uvrstili med pet finalistov za republiško priznanje za poslovno odličnost za leto 2012. Finalisti so dokazali tudi uspešno uporabo Evropskega modela odličnosti (EFQM) in bodo prejeli ta mednarodno veljavni certifikat.

Andrej Sveta

Bliža s... nega z... rektor... zaradi... tne de... ločilna... Koga... šepet... z vrha... bil. V... pri im...

Jan Rous nov predsednik KUD Beltinci

ski etnolog in kulturni antropolog, ki je bil leta 1999 z mi- an sporazum o grad- določen terminski stališče države, da di podvoz na Len- bil tudi dokončan torej na vrsti podli- ci. tovanih posegov nekateri objekti, ov bencinski ser- karniral« ob novi i, štirje stanovanj- išču med Cankar- vo ulico, poslovni železnici in uprav- ališča, stanovanj-

Marjan Žula je s sodelavci ustvaril dom

Direktor Doma starejših občanov Gornja Radgona je v petih letih njegovega delovanja s tenkočutnim odnosom do potreb ljudi, ki živijo v domu, in njihovih svojcev ter z zavzetim delom sodelavcev ustvaril prijetno bivalno okolje za stanovalce doma. Da delajo dobro, pa potrjuje tudi pridobljeni certifikat kakovosti E-Qalin.

Interpelacija

Proti dr. Žigi Turku, ministru, ki je pristojen tudi za kulturo, je bila vložena interpelacija, v kateri mu stranka SD med drugim očita, da dela proti javnemu interesu ter da je povzročil poslabšanje položaja kulturnikov in kulture.

Filmarjem se trga film

Veliko hude krvi in ogorčenja je med slovenskimi filmarji povzročilo imenovanje Igorja Prodника za direktorja javnega zavoda Filmski studio Viba film. Če na vladni strani moledujejo, naj Prodniku dajo priložnost, da pokaže svoje kakovosti, so filmarji enotni, da je on svojo priložnost že imel. Na filmskem področju je vedno deloval razdiralno in za film katastrofalno, njegovo delo pa je izkazano tudi v poročilu Računskega sodišča, zato mu več ne želijo dati nove priložnosti, da bi se učil na lastnih napakah.

Grossmannov festival julija

Iz Ljutomera so sporočili, da Grossmannov filmski festival fantastičnega filma in vina, ki poleg filmov že leta privablja zombije in druge pošasti, tudi letos bo. Deveti po vrsti se bo odvijal od 15. do 20. julija na vseh običajnih točkah prleške prestolnice. Ob tem so objavili mednarodni razpis in povabili filmske ustvarjalce, da pošljejo svoje filme, kratke in dolgometražne ali glasbene dokumentarne filme, ki se bodo potegovali za hude mačke. Razpis za filme je odprt do 9. junija.

Dvojna številka Zbornika soboškega muzeja

Iz različnih zornih kotov o razumevanju naše pokrajine

Več kot 20 let družboslovne publikacije, ki objavlja raziskave tega območja – Urednik Franc Kuzmič

V Pomurskem muzeju Murska Sobota so izdali dvojno številko edicije Zbornik soboškega muzeja, številka 18 in 19. Gre za pomembno družboslovno publikacijo, ki izhaja že več kot 20 let, v njej pa lahko prebiramo raziskave in dognanja, zanimive teme, bibliografije pomembnih osebnosti, recenzije knjig in del, ki se navezujejo na pokrajino na levem in desnem bregu Mure. V njej svoje prispevke objavlja jo kustosi muzeja, pa tudi avtorji iz drugih sorodnih institucij in posamezniki, ki se strokovno ali ljubiteljsko posvečajo določenim temam in vsebinam. Mnogi so za zbornik prispeva-

li tudi raznovrstno zgodovinsko gradivo, ki pogosto z raziskavami in potem z objavo ujame zadnji vlak, da ne bi šlo v pozabo. Novo številko, ki je izšla v 500 izvodih, sta predstavila direktorica muzeja Metka Fujs in urednik Franc Kuzmič.

Prispevke najzajetnejšega prvega dela zbornika Razprave in članki je Kuzmič razdelil v tri sklope. V prvem prispevku Bernardette Horvath bremo o sodnih sporih med dolnjelendavskim in beltinskim gospostvom v letih 1754 in 1758, ki so se vrteli okoli vode in mlinov. Gordana Švegeš Lipovšek se posveča prekmurskim tere-

zijanskim urbarjem, s katerimi se je ukvarjal že dr. Vanek Šiftar, sama pa dodaja nekatera nova dejstva, kar napoveduje, da bomo v prihodnje, tudi zaradi njenega obvladavanja madžarskega jezika, izvedeli še veliko novega. Franz Josef Schober piše o grobu grofice Helene Esterhazy. Drugi sklop člankov je posvečen duhovniku in narodnemu buditelju Ivanu Jeriču, iz različnih vidikov pa ga predstavljajo Franc Kuzmič, Jožef Smej, Jože Magdič in Andreja Časar.

V tretjem sklopu je prispevek Metafizika Ravnega, v katerem Oskar Habjanič predstavi Pomurje s posebnega

zornega kota, pri tem pa govori o razumevanju kulturne krajine, simboli, krajini Miška Kranjca ter štirih letnih časih v Obmurju.

Mateja Huber v svojem prispevku rekonstruira delovno obleko v Moščancih in okolici v 20. in 30. letih 20. stoletja, Jelka Pšajd pa se je posvetila prepovedani in preganjani dejavnosti tihotapstva v Pomurju po 1. svetovni vojni. Med njimi je bilo tudi lepo število žensk, piše.

Beremo lahko še prispevek Petra Šraja o beltinskih podzemnih grajskih rovih, Dušan Ščap je evidentiral dogodke v službenih listinah za Apaško

dolino v obdobju 1930–1941, Marjan Makovec je predstavil zadnjega »vožarja« na Goričkem Friderika Makovca, Antun Novak pa je prispeval zapis Pozabljeni in danes neznano odlikovanje. Objavljeni so tudi ocene in poročila o knjigah, kar štiri o usodi prekmurskih in slovenskih Judov, dodana pa je še bibliografija Mihaela Kuzmiča, ki jo je pripravil Franc Kuzmič.

A. Nana Rituper Rodež

Mladi glasbeniki

Uspešni tudi pomurski glasbeniki

Dvanajst instrumentalistov na državno tekmovanje

Šestnajstega regijskega tekmovanja mladih glasbenikov Štajerske in Pomurja (Temsig), ki je konec prejšnjega tedna za izbrana glasbila potekalo na Glasbeni šoli Ormož, so se uspešno udeležili tudi učenci pomurskih glasbenih šol. Vsi, ki so za svoj nastop zbrali 90 točk in več, so prejeli zlato priznanje in se uvrstili na 42. državno tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije, ki bo na Dolenjskem, organizirata pa ga Zveza slovenskih glasbenih šol in komisija Temsig.

V posameznih starostnih kategorijah so zlato prejeli Hana Štefanec (saksofon), Ana Marija Kavaš in Brina Varga (flavta) ter Timi Bencak (klarinet) iz Glasbene šole Murska Sobota, Veronika Horvat (klavir), Niko Vršič (diatonična harmonika) ter Vid Velnar (saksofon) iz Glasbene šole Gornja Radgona, Jernej Bedekovič in Petra Ivančič (klavir) ter Niko Mladenovič (saksofon) iz Glasbene šole Slavka Osterca Ljutomer, zlati iz Glasbene šole Lendava pa sta bili Sara Köveš (klavir) in Katja Ferenc (flavta). Podeljenih je bilo tudi nekaj srebrnih in bronastih priznanj ter priznanj za udeležbo.

A. N. R. R.

Vsi, ki so za svoj nastop zbrali 90 točk in več, so prejeli zlato priznanje in se uvrstili na 42. državno tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije.

Dve novi deli o tragediji prekmurskih Judov

Ko se vsakdanje družinsko življenje in igra otrok prevesita v tragedijo

Dežela senc in Po robovih spomina – Zasnovani na intimni pripovedi Erike Fürst

Zakaj se je zgodilo eno najbolj žalostnih poglavij človeške zgodovine – načrt za uničenje Judov, je vprašanje, na katero želi odgovoriti učbenik za mladino Dežela senc, spomin na izgon in izginotje judovske skupnosti v Prekmurju, ki sta ga napisala dr. Oto Luthar in dr. Martin Pogačar. Na podlagi širše razprave je izšla še knjiga Po robovih spomina, Antisemitizem in uničenje prekmurske judovske skupnosti avtorja Ota Lutharja, ki je namenjena širši javnosti, za nastanek pa je zaslužnih več avtorjev. Deli sta v Murski Soboti poleg avtorjev predstavila še zgodovinar Boris Hajdinjak in Erika Fürst, Sobočanka in ena redkih še živečih Judinj, ki je preživela holokavst ali, kot pravi jo Judje, šoo. To niso le številke, to je globalna zgodba, globalna tragedija, ki je z vso ostrino zarezala tudi v Prekmurju. Vsebinska čitanke Dežela senc je grajena na osebni in intimni pripovedi in tudi družinskih fotografijah Fürstove, ki so jo z družino aprila 1944 iztrgali iz vsakdanjega življenja in deportirali v taborišče smrti. Da bi tragedijo približali osnovnošolcem in srednješolcem, so jo opremili z bogatimi slikovnim gradivom, arhivskimi in družinskimi fotografijami in deli znamenitih stripov in vizualnih romanov Jazona Lutesa in Arta Spiegelmana. Ravno s prepletanjem različnih žanrov želijo nazorno pokazati tragičnost in absurdnost tega dogajanja in pri tem opozoriti, da ljudje tudi danes ne bi otopeli pri razumevanju stvarnosti, meni Martin Pogačar in doda: »Najbolj strašljivo pri tem je, da se lahko popolnoma običajno življenje družin in igra otrok prevesita v tragedijo.«

Publikaciji in poglobljeno preučevanje

vanje so nastali v okviru mednarodnega projekta Zamolčani holokavst: Spomin na deportacijo prekmurskih Judov, ki sta ga omogočila mednarodna organizacija Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research in slovensko kulturno ministrstvo. Da bi bili mladi in tudi drugi s tem bolje seznanjeni, čitanko razde-

Publikaciji in poglobljeno preučevanje so nastali v okviru mednarodnega projekta Zamolčani holokavst: Spomin na deportacijo prekmurskih Judov.

ljujejo brezplačno, dobile so jo prekmurske osnovne šole, poslali pa jo bodo tudi srednjim šolam. Poleg tega so ustvarili tudi spletno stran kot orodje za učitelje, na kateri si lahko knjigo tudi brezplačno snamete. Obe deli sta prevedeni v angleščino, izdala pa ju je Založba ZRC SAZU. Ob tem pa Luthar razmišlja, da več, ko želiš izvedeti o holokavstu, več vprašanj se pojavi, na katera ne bomo mogli nikoli dokončno odgovoriti. Še najbolj pa bega vprašanje, zakaj se je o tej tragediji do nedavnega tako malo vedelo in zakaj je spomin nanjo tako zabrisan.

A. Nana Rituper Rodež

Najvišje državno športno priznanje Mirku Šerugi

»To mi pomeni zelo veliko zadoščenje za opravljeno delo«

Prestižno nagrado Bloudkovo plaketo prejel za življenjsko delo v športu

Športni strokovnjaki so pogosto soustvarjalci številnih uspešnih zgodb. V tej elitni družbi je atletske barve zastopal Mirko Šeruga iz Murske Sobotice. V šestdesetih letih je bil obetaven srednjeprogaš. Pravzaprav se je v atletiko zaljubil še v času, ki tovrstnim športom v rajni Jugoslaviji ni bil najbolj naklonjen. A kljub temu je dosegel nekaj odmevnih rezultatov. Še več uspeha je dosegel kot trener. Vedno je rad imel usodo v svojih rokah in to je prenašal tudi na svoje varovance. Njegov pogled na atletiko je temeljil na kakovosti dela, na znanju, na vrhunski telesni in psihološki pripravljenosti ter trdnosti. Imeti vse to nikakor ni lahko, še težje je najti in prepoznati varovanca, ki je bil sposoben vsega tega. Dobro oko, ki zna ločiti zrno od plev, je v resnici največja odlika vrhunskih trenerjev.

»Moja prva športna ljubezen je bila atletika«

Letos mu je bilo po zares uspešnem več kot polstoletnem delovanju v športu, zlasti v atletiki, kjer je v svoji bogati karieri žel največje uspehe, usojeno, da ga je poneslo tudi v ospredje pozornosti širše slovenske športne javnosti. Prejel je namreč najvišje državno športno priznanje, Bloudkovo plaketo za življenjsko delo v športu. Na slovesnosti v Ljubljani so namreč že 48. zapovrstjo podelili ta prestižna športna priznanja, ki nosijo ime po Stanku Bloudku, konstruktorju planiške skakalnice. Komisija je imela zaradi bogate športne bere v letu 2012 in kar 97 kandidatov zahtevno delo. Poleg štirih nagrad, treh za vrhunski mednarodni športni dosežek in ene za izjemen prispevek k razvoju slovenskega športa, so podelili še 11 Bloudkovih plaket. Med nagrajence je bil kot edini iz Pomurja 72-letni Mirko Šeruga iz Murske Sobotice. Tu se je rodil 12. maja 1950, kar pomeni, da bo v bližnjem nekoč mesecu mladosti dopolnil že 73 let. Kot dolgoletni športni funkcionar, ki je v organizacijski vlogi postavljaval temelje murskosoboškega in v širšem smislu tudi pomurskega atletskega razcveta – med drugim ima zasluge, da so v Murski Soboti zgradili atletski šolski stadion, ki vsaj deloma zagotavlja možnosti za atletske dejavnosti s 300-metrsko stezo – je lahko upravičeno ponosen na to visoko priznanje.

»Gre za lepo dopolnitev mojih nekdanih športnih dosežkov, njihovo nadgraditev, saj pri tem le ti veš, kaj vse si moral narediti, kaj se je dogajalo. To visoko priznanje, Bloudkova plaketa, mi pomeni veliko zadoščenje za celotno delo v športu, ki sem mu posvetil vse življenje. Ne gre zgolj za atletiko, ki sem ji namenil večino časa, ampak tudi za druge športe, s katerimi sem se ukvarjal in pozneje pomagal pri organizaciji in izvedbi posameznih tekmovanj,« je na vprašanje, kakšni so občutki po prejetju prestižne Bloudkove plakete, odgovoril naš sogovornik. Mnogi ga še danes poznajo kot neutrudnega organizatorja in funkcionarja številnih atletskega tekmovanj v pomurski prestolnici in drugod v pokrajini ob Muri.

Lahko bi rekli, da ste že od mladih nog vpeti v atletiko, saj ste bili aktiven atlet. Kako se spominjate začetkov svojega športnega udejstvovanja?

Mirko Šeruga: »To visoko priznanje, Bloudkova plaketa, mi pomeni veliko zadoščenje za moje celotno delo v športu, ki sem mu posvetil vse življenje. Ne gre zgolj za atletiko, ki sem ji namenil večino časa, ampak tudi za druge športe, s katerimi sem se ukvarjal in pomagal pri organizaciji in izvedbi posameznih tekmovanj.«

FOTOGRAFIJA MILAN JERŠE

Njegov pogled na atletiko je temeljil na kakovosti dela, na znanju, na vrhunski telesni in psihološki pripravljenosti ter trdnosti. Imeti vse to nikakor ni lahko, še težje je najti in prepoznati varovanca, ki je bil sposoben vsega tega. Dobro oko, ki zna ločiti zrno od plev, je v resnici največja odlika vrhunskih trenerjev.

»To je res! Zelo zgodaj sem se začel ukvarjati z različnimi dejavnostmi in zahajati v prostore takratnega Telesnovzgojnega društva Partizan v Murski Soboti. Kot osnovnošolec sem treniral pri Nogometnem klubu Mura, toda moja prva športna ljubezen je bila atletika, ki sem se ji zapisal za vse življenje. In ni mi žal, da je bilo tako, saj danes s ponosom gledam na prehojeno pot. Od začetkov mojega ukvarjanja z atletiko je minilo že precej let. Spomnim se, da sem na šolskem krosu leta 1954 zmagal, kar me je močno spodbudilo, da sem se začel intenzivneje ukvarjati z atletiko pri takratnem TVD Partizan Murska Sobotica. Kmalu sem se priključil ljubiteljem lahke atletike in začel trenirati na srednje dolgih progah. Med drugim sem se udeležil tudi treh tekov republik ob državnem prazniku takratne SFRJ, ki so jih organizirali ob 29. novembru v Ljubljani. V srednji šoli sem tekmoval za atletske sekcije TVD Partizan Murska Sobotica na številnih krosih po Sloveniji. Dosegel sem dobre rezultate, zato me je v svoje vrste povabil tudi trener mariborskega Branika Jaušovec. Pozneje sem deloval v telovadnih vrstah društva Partizan in leta 1959 tudi opravil

»Med opravljanjem strokovnega trenerskega dela sem si prizadeval vzgojiti čim več atletin in atletov, ki bi se v takratnem obdobju lahko kosali tudi z boljšimi slovenskimi predstavniki kraljice športov. To so bili na primer: Miša Pfeifer, ki je bila leta 1967 prva državna pionirska prvakinja v skoku v višino, Jaka Šušteršič, Diana Škoberne, ki je bila leta 1970 kot prva Pomurka nominirana za udeležbo na olimpijskih igrah leta 1972, Milan Balek, Vito Šiftar, udeleženka olimpijskih iger Sonja Roman in še številni drugi.«

igrah leta 1972, Milan Balek, Vito Šiftar, udeleženka olimpijskih iger Sonja Roman in še številni drugi. Aktiven trener sem bil vse do leta 2000. Nekaj let sem bil tudi član tekmovalnega odbora pri Atletski zvezi Slovenije.«

V svoji bogati športni karieri ste se uveljavili tudi kot atletske sodnik. Znano je, da ste bili dlje tudi predsednik Združenja pomurskih atletskega sodnikov.

»Že daljnega leta 1969 sem opravil izpit za atletskega sodnika. Med drugim sem bil kar 25 let vodja atletskega sodnikov na maratonih Treh src v Radencih, sodeloval pa sem tudi na raznih atletskega prireditvah, mitingih, krosih in uličnih tekih. Ne smem pozabiti tudi na številna športna tekmovanja osnovnih in srednjih šol v okviru interesnih programov športa otrok in mladine v Pomurju. Bil sem tudi med pobudniki za ustanovitev Združenja atletskega sodnikov, ki je zagledalo luč sveta leta 1996. Prej smo dlje delovali v okviru soboškega atletskega kluba, od katerega smo se odcepili in se uradno registrirali. Predsednik tega združenja sem bil 12 let. Skrbeli smo predvsem za večjo strokovnost in primerno opremljenost atletskega sodnikov, hkrati pa smo organizirali tudi številne strokovne ogledne vrhunskih atletskega tekmovanj. Leta 2008 sem vodenje strokovnega združenja prepustil mlajšim.«

Po končani športni poti je ostal zvest atletskega stezam

Za svoje delo ste v preteklosti prejeli tudi številna priznanja. Katera bi želeli še posebej poudariti?

»Sem prejemnik srebrne plakete z zlatim znakom Atletske zveze Jugoslavije, saj sem bil dalj časa trener v državnih selekcijah Jugoslavije in Slovenije. Poleg tega sem častni član strokovnega odbora atletskega sodnikov Slovenije, Atletske zveze Slovenije, organizacijskega odbora maratona Treh src, društva Partizan M. Sobotica. Poleg tega sem dobitnik plakete soboške športne zveze ter nagrade Mestne občine Murska Sobotica za delo v športu. Še vedno pa sem aktiven na tekaških prireditvah, kot so Slovenija teče, šolska športna tekmovanja, Tek treh dežel, Veter v laseh, ulični teki, modelarska tekmovanja in triatloni.«

Kot dolgoletni častilec in neposredni udeleženec atletske zgodbe pri nas ste tudi kot upokojenec pozorni na zdajšnja dogajanja v atletiki.

»To drži! Odkar sem v pokoju, to je že približno 15 let, ne mine dan, da ne bi sledil razvoju atletike v Sloveniji in Pomurju ter različnim športnim prireditvam pri nas. Nekoč sem bil namreč tudi vodja raznih atletskega selekcij v nekdani Jugoslaviji in Sloveniji, zato je zanimanje za atletiko še vedno zelo živo. Veseli me, da so številni uspehi pomurskih atletin in atletov v zadnjem desetletju pripomogli tudi k povečane mu zanimanju za to športno panogo.«

In kaj si najbolj želite na atletskega področju?

»Najbolj si želim to, da bi tudi Murska Sobotica nekoč dobila ustrezen atletskega stadion s 400 metrov dolgo stezo, ki bi omogočala organizacijo velikih tekmovanj.«

Milan Jerše

Od Miše Pfeifer do Sonje Roman

Vemo, da ste bili tudi uspešen atletskega trener, saj ste vzgojili vrsto odličnih pomurskih atletov, ki so se izkazali z izvrstnimi rezultati.

»Med opravljanjem strokovnega trenerskega dela sem si prizadeval vzgojiti čim več atletin in atletov, ki bi se v takratnem obdobju lahko kosali tudi z boljšimi slovenskimi predstavniki kraljice športov. To so bili na primer: Miša Pfeifer, ki je bila leta 1967 prva državna pionirska prvakinja v skoku v višino, Jaka Šušteršič, Diana Škoberne, ki je bila leta 1970 kot prva Pomurka nominirana za udeležbo na olimpijskih

Aflatoksini v mleku

Oporečno mleko in podivjani konji

Lahko varčevanje zaneti kako afero tudi pri nas

Že pred dvema tednoma je bila ugotovljena povečana vsebnost aflatoksina v mleku iz mlekarn Dukata in Vindije na bosanskem in hrvaškem trgu. V začetku tega tedna naj bi bilo sporno tudi mleko ljubljanskih mlekarn in mleko kranjske zadruge Sloga. Analize spornega mleka v domačih laboratorijih so ugotovile beograjskega laboratorija ovrgle. Povečana vsebnost aflatoksina je bila ugotovljena v mleku vojvodinskih mlekarn na srbskem trgu. Tako postaja kontaminacija mleka z aflatoksinom balkanski problem.

Aflatoksini so naravni strupi, ki jih sproščajo tri vrste gliv, ki živijo v vlažnih razmerah. Ob okuženih rastlinah je izpostavljena koruza. Aflatoksini se, kot je zapisano na portalu Zdravo življenje, v jetrih presnovijo v zelo reaktiven metabolit, ki v reakciji z beljakovinami in deoksiribonukleinsko kislino poškoduje oziroma uniči jetrne celice. Pri revnih prebivalcih Indije, ki so jedli plesnivo koruzo, so ugotovili številne zastrupitve. Pojavile so se zlatenice, porasel je krvni tlak v žilah jeter, v trebušni votlini se je nabirala tekočina, prišlo je do poškodb zarodkov. V Srbiji so že povezali povečanje vsebnosti aflatoksinov s krmo, predvsem plesnivo koruzo in pšenico.

Pri nas na srečo tega problema še nimamo, kljub vsemu pa pozornost ne bo odveč. Vrnimo se na Hrvaško, tam je bilo sporno mleko mlekarn Dukata, ki se pri svojem nakupu surovega mleka naslanja na slavonsko zaledje, in varaždinske Vindije, ki se ob varaždinskem okolišu oskrbuje tudi z mlekom iz Medimurja. Predvsem deli Slavonije in Medimurje so ob lanskoletni žetvi imeli probleme okuženosti pšenice s smrdljivo snetjo. Okužena pšenica ni primerna za prehrano živali in ljudi, hkrati pa je okuženo zrnje treba pokopati najmanj meter pod zemljo ali pa uničiti pri visokih temperaturah. Uničenje zrnja pa ni dovolj, če se ne razkužijo stroji in vse, kar je bilo v stiku z okuženo pšenico. Smrdljiva snet

ni bila tujek niti na naših njivah. Problem je lahko nastal, če se je pšenica uporabila za prehrano živali, kajti, kot lahko preberemo v zborniku referatov o zdravi hrani, ki ga je izdalo Društvo za zdravo hrano pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani, lahko smrdljiva snet in pšenična pritlikava snet tvorita aflatoksin B1. Skratka, ne gre za problem, pri katerem bi zamahnili z roko in ki zahteva večjo pozornost pri prehranski verigi živali. Poleg tega je pozornost potrebna tudi zaradi tega, ker se okužene pšenice lanske letine ni uničevalo na primeren način (nizkotermična obdelava v bioplinarnah).

Druga evropska zgodba je prisotnost konjskega mesa v izdelkih, deklariranih kot goveje meso. Problem je na prvi pogled povezan z vrednostnim sistemom posameznega naroda. Na vsebinski ravni pa le ni tako, saj gre za velik posel, s katerim se ukvarjajo predvsem slavnata podjetja znotraj prehranske verige. Če smo iskreni, so svoje lovke po ustvarjanju velikih dobičkov usmerila k dohodkovno najšibkejšemu delu evropske populacije. V tej zgodbi se držijo reka, da je »droben denar najbolj gosti denar«. Zgodba mešanega mesa ni zaobšla Slovenije. S polic Spara je umaknjeno meso 450-gramske lazanje, ki ga distribuira zagrebški Ledo, sicer znan kot proizvajalec sladoleda, je pa tudi velik distributer zamrznjenih hrane. Proizvajalec sporne lazanje pa je podjetje s pomenljivim imenom Trade iz Luksemburga. Ledo je v lasti Agrocara – poslovnega imperija Ivica Todorića.

Obe aferi sta izbruhnili z zamikom in zdaj ponovno odpirata vprašanje, ali je bilo ravnanje naših oblasti pravilno, ko so ukinili financiranje preventivnih veterinarskih pregledov na kmetijah. Bo vse nevarnosti mogoče obvladovati zgolj z inšpekcijskimi nadzori brez preventivnega ukrepanja, ki so ga pregledi kmetij po svoje le zagotavljali. J. V.

Sladkorna pesa

Spet na njivo

Regijski zbori Združenja pridelovalcev sladkorne pese Slovenije (ZPSPS)

V smernicah kmetijske politike (SKP) v EU in za Slovenijo za obdobje 2014–2020 je zapisano, da bo Slovenija ponovno lahko pridelovala in predelovala sladkorno peso, končna odločitev bo znana verjetno marca, zato ZPSPS vabi vse zainteresirane pridelovalce sladkorne pese na regijske zборе, da se dogovorijo o nadaljnjih aktivnostih za doseg zastavljenega cilja – vrnitev sladkorne pese na slovenska polja. Zbore organizirajo predstavniki regijskih zborov. V sredo, 27. februarja, ob 10. uri bo v motelu Čarda v Nemčavcih zbor regionalne zveze ZPSPS Beltinci, ob 13. uri pa zbor regionalnih zvez Črenšovci in Lendava v gostilni Jaklin v Črenšovcih. V četrtek, 28. februarja, ob 10. uri bo zbor regionalne zveze Puconci v gostilni Kuhar - Kosi in ob 13. uri zbor regionalne zveze Tišina v gostilni Majcan v Rankovcih. V petek, 8. marca, se bo ob 10. uri sestal regionalni zbor Gornje Radgone v gostilni Zver v Apačah in ob 14. uri regionalni zbor Ljutomer v gostilni Šadl v Križevcih pri Ljutomeru. J. V.

Prašičerejci

Pomurci ustanavljajo svoje združenje

Prleški prašičerejci potegnili drseči voz na rob odrinjenih rejcev

Društva s področja živinoreje se srečujejo z velikimi težavami, v katere jih je potisnila domača kmetijska politika, v nekaterih primerih pa je k bistveno slabšemu položaju posameznih panog dodala svoje tudi njihova stanovska organizacija (KGZS).

Na občnem zboru prleških prašičerejcev so predstavili svoje delo in dosežke, na katere so lahko vplivali sami in s pomočjo občin, ki podpirajo njihove aktivnosti. Ti dosežki so povezani predvsem z izobraževanjem in organizacijo ekskurzij, s katerimi ohranjajo stik s sodobno rejo prašičev v evropskem prostoru. Žal vse to ni vplivalo na izboljšanje ekonomskega položaja panoge, a kot pravi predsednik društva Aleš Vaupotič, ta na srečo ob lastnem angažiranju prašičerejcev in strokovni pomoči svetovalne službe razvojno in selekcijsko ohranja stik z najbolj razvitimi.

Lanska kriza žal ni pripomogla k učinkovitemu ukrepanju države, da bi zaščitila lastno proizvodnjo prašičjega mesa in posredno tudi izboljšala njen ekonomski položaj. Pristojno ministrstvo se s tem verjetno ne bo strinjalo, saj bo hitro zatrdilo, da so interventno ukrepali z dvema razpisoma, ki

naj bi neposredno vplivala na izboljšanje položaja prašičereje. Prvi, objavljen v drugi polovici lanskega leta, naj bi predvsem pomagal pri naložbah za izboljševanje razmer za rejo, drugi s konca lanskega leta pa naj bi spodbujal ekonomsko povezovanje rejcev.

Celjski steber prevladal

Pogoji, pod katerimi lahko rejci kandidirajo za sredstva iz razpisa za povezovanje, so daleč od izhodiščne ideje, ki so jo ves čas zagovarjali rejci. Ti so se zavzemali za novo neodvisno specializirano ekonomsko povezavo rejcev prašičev v obliki združenja ali zadrage. Nenavadno je, da se zdaj na razpis prijavljata dve zadrugi (Gornja Radgona in Lenart), ki sta že združeno organizirani. Da bi s pridobljenimi sredstvi storili še kaj več za povezavo celotne prašičereje, pa je težko verjeti, ker jima to ni v interesu. Kvečjemu jima ustreza, da so prleški in prekmurski prašičerejci ostali zunaj organiziranega sistema. Ob razmisleku, zakaj se je to zgodilo, se sam po sebi ponuja hipotetični odgovor. Za tako rigoroznim ukrepom, kot je zahteva 30 tisoč zaklanih prašičev v slovenskih klavnicah, ki bi jih morali zaklati kandidati za državna sredstva, in ga prleški in prekmursko društvo, čeprav sta najmočnejši društvi, ne moreta zagotoviti, se skriva druga past. V celotni zgodbi se pojavlja še eden do zdaj tihi, toda pomemben igralec, in to ne samo z ekonomskega, ampak tudi s političnega vidika – Celjske mesnine namreč, ki odkupujejo domače prašiče, kolikor jih pač kupijo od radgonske in lenarške zadrage. Da prekmurski in prleški rejci ostajajo zunaj sistema, ni interes obeh velikih sistemov, ki imata vertikalno povezavo od reje do zakola (Panvita in Ihan), ampak drugih kupcev prašičev, predvsem zaradi tega, da na neorganizirane in ekonomsko nepovezane rejce prenašajo svoja tveganja pri izsiljevanju s cenami. Ob se-

danji izčrpanosti panoge pa je težko pričakovati, da prašičerejci premorejo dovolj sredstev za zagon lastne ekonomske povezave brez ustrezne državne pomoči.

Na zboru se je še enkrat izkazalo, in to je tudi dokumentirano, da bi ob vseh obljubljenih državnih drobtincah za razvoj panoge lahko ta brez večjih zadržkov uveljavila neposredno finančno pomoč za financiranje nadstandardov. Romunija je uvedla financiranje sredi sedanje evropske finančne perspektive leta 2010. Bolgarija pa je sprejela uredbo novembra lani in podpira uveljavljanje le-te s 24 evri po pitancu in 31 evri po plemenski svinji. Že leta 2005 pa so Bolgari prispevali pet evrov po glavi prašiča za cepljenje in ušesne znamenke. Omenjeni dokumenti postavljajo na glavo trditve, na katere se ves čas sklicuje tudi KGZS.

Nova povezava prašičerejcev

Očitno pa se je nekaj dogajalo tudi znotraj Zveze društev prašičerejcev. Ta ima sedež na Ptuj in kot ugotavljajo prleški in prekmurski prašičerejci, ni aktivno zastopala interesov rejcev, predvsem iz Pomurja, kjer se redi 70 odstotkov slovenskih prašičev za zakol. Prevladujoč vpliv v zvezi imajo drugi rejci, zato so se Pomurci odločili za ustanovitev nove zveze in nova zveza društev pomurskih rejcev prašičev bo verjetno zaživela v drugi polovici leta po občnih zbiorih vseh pomurskih društev, ki so napovedala vključitev v novo zvezo. Zmanjšanje števila prašičev v preostalih regijah povzroča konflikt interesov. Pomurski rejci so namreč še vedno preveliki, da bi lahko vse svoje prašiče prodali na sivem trgu, kjer so cene bistveno višje od priznanih sedanjih borznih cen, po katerih odkupujejo mesarji prašiče, medtem ko prašičerejci iz drugih okolij prodajo prašiče na sivem trgu. J. V.

izobraževanja kmetovalcev

22. 2. 2013: KGZS zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 9.00, predavanje KOP – VVO, Kmetovanje v skladu s pogoji za varstvene pasove na vodovarstvenih območjih

23. 2. 2013: vinograd Jožeta Horvata, Andrejci 18, 9221 Martjanci, 9.00, predavanje in prikaz KOP – IVG, Vinogradništvo, vinarstvo – praktičen prikaz rezi, 10. tekmovanje za prvaka Goriškega

26. 2. 2013: dvorana Gostilne Šiplič, Puževci 32, 9265 Bodonci, 9.00, predavanje KOP – OSN, Neposredna plačila 2013

26. 2. 2013: dvorana Kulturnega doma Tišina, Tišina 4, 9251 Tišina, 9.00, predavanje KOP – OSN, Neposredna plačila

26. 2. 2013: KGZS zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 9.00, ne velja za KOP, Obnovitveni tečaj za izvajalce zdravstvenega varstva rastlin

27. 2. 2013: KGZS zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota, 9.00, predavanje KOP – OSN, Neposredna plačila

Romunija je uvedla financiranje sredi sedanje evropske finančne perspektive leta 2010. Bolgarija pa je sprejela uredbo novembra lani in podpira uveljavljanje le-te s 24 evri po pitancu in 31 evri po plemenski svinji.

Zaščita koruze

Sonido nov preparat za tretiranje koruze

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ukrepala hitro

Pomurski poljedelci so bili do nedavnega v veliki negotovosti, saj je kazalo, da tudi letos ne bodo smeli tretirati semen za zaščito pred strunami. Količina zimskih padavin in pričakovana visoka vlažnost tal že nakazujejo možnost še agresivnejšega napada tega škodljivca na koruznih poljih. Pristojno ministrstvo je vztrajalo pri uredbi o prepovedi uporabe gauča in ponča. Kmetijsko-gozdarska zbornica (KGZS) pa je razpravljala o tem, kdo naj vloži pobudo za ustavno presojo omenjene uredbe.

Ob vsej tej godlji je le prišlo do učinkovitega ukrepanja, in to na pobudo Gospodarskega interesnega združenja (GIZ) Semenarstvo in KGZS, območne enote iz Murske Sobotice. Lani je teklo postopek za registracijo novega fitofarmacevtskega sredstva za zaščito koruze pred strunami sonido (tiakloprid), ki ga proizvaja nemški Bayer. Postopek registracije v Franciji je bil končan decembra lani. Na podlagi te registracije sta prej omenjeni organizaciji 11. januarja sprožili pobudo za uporabo registriranega pripravka v Sloveniji. Že 7. februarja je urad izdal dovoljenje, s katerim dovoljuje promet in nadzorovano uporabo sonida za tretiranje koru-

Vsaj del koruze bo letos zaščiten pred napenjanjem strun.

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

ze. Predstavnika Agrosaata in Intercom tradinga, ki sta v Sloveniji registrirana za dodelavo semen, sta nam povedala, da se je ministrstvo oziroma pristojen urad odzvalo izredno hitro. Oba tudi pravita, da je sredstvo za tretiranje na

voljo, vendar ne v zadostnih količinah. To pa ni povezano z morebitno administrativno zamudo, ampak s tem, da je bil postopek registracije v Franciji pozno končan in sam proizvajalec ni tvegala z veliko proizvodnjo preparata. Je pa sredstva dovolj za poskusno serijo razkuževanja. Če bi bilo sredstva dovolj, vsega ne bi bilo mogoče razkužiti. Pravda semena za spomladansko setev koruze se začne že v novembru. Pri koruzi, ki je že bila razkužena z mesurolo, ki se uporablja za zaščito semen pred vranami in drugimi pticami, namreč ni mogoče uporabiti sonida.

Zanimivo pa je, da so vsi večji ponudniki semenske koruze zgodaj nehali zbirati naročila za semensko koruzo. Kot pravijo poznavalci, je to posledica manjših količin pridelane semenske koruze v lanskem letu, ki pa ni posledica manjše pridelave, ampak izredno neugodnih vremenskih razmer, ki so vplivale na količine pridelane semenske koruze. Velik bo izpad ponudbe semenske koruze iz Srbije, natančneje Vojvodine, ki se je ponovno uveljavila s pridelavo kakovostnih hibridov semenske koruze in zdaj že resno konkurira multinacionalnim semenskim koncernom. J. Votek

Otroci alkoholikov

»Počutila sem se kriva, da oče pije«

Količina popitega alkohola že nekaj let na isti ravni – Koliko otrok trpi zaradi alkohola v družinah, ni znano – Brez alkohola se da živeti

Zdi se, da je bilo o alkoholu in zasvojenosti povedano in napisano že skoraj vse, kar se zapisati da. O tem, kaj je alkoholna zasvojenost, o tem, kako uničuje posameznike, njihove družine in družbo. O tem, kako tanka je črta med zmernim in pretiranim pitjem. O tem, kako težko se je iztrgati iz te navade, ko te enkrat zasvoji. Zgodbe alkoholikov in zdravljenih ali ozdravljenih so precej znane. Pogosto pa se pozablja na tiste, ki so v teh zgodbah pravzaprav v najbolj nezavidljivem položaju – na otroke alkoholikov.

Ker je bila spet vsa pozornost usmerjena nanj. Ko je še pil, smo se vsi vrteli okoli tega, ko je uspešno prestal zdravljenje, pa spet. Bili smo veseli, da ne pije, to je bil velik uspeh, kaj sem jaz preživljala in prestala, pa – kot da ni zanimalo nikogar. In na začetku sploh nisem vedela, kako naj se počutim. Imela sem občutek, da sem izdana in ogoljufana. Zdelo se mi je, da imam tudi jaz pravico povedati, kako mi je, in da mi pripada, da tudi mene enkrat nekdo sliši, vidi in opazi ... In ne vem, ali se temu reče rešitev,

ljem, v naši družini ni bilo tako. To, da je oče pil, je bila bolj njegova zadeva in zadeva zakona mame in očeta; medve s sestro, se mi zdi, nisva bili posebno prikrajšani ne v ljubezni ne v gmotnih dobrinah. Mogoče se otrok niti ne zaveda, da je vzrok tega, da se oče ne ukvarja toliko z njim, alkohol. Pozneje, ko se je šel oče zdraviti – pobuda za to je prišla iz njegove službe –, pa sem že bila srednješolka in sem se že osebno zanimala za to ter očetu pomagala pri zdravljenju. Takrat sem že sama prebirala literatu-

metu. A na intimni, osebni ravni se mi napredek še ne zdi velik. Skoraj nobeno srečanje ljudi ne more miniti brez alkohola. V ljudeh je še vedno ukoreninjen kot nekaj, kar razveseljuje, sprošča, razbremeni. Ko pa pride do težav – ali v družinah, zdravju ali v prometu –, se začne človek malo bolj zavedati, kje je srž problema. A zdi se mi, da imamo do alkohola še vedno preveč lahek odnos. Marija je skeptična do tega, da bi kot družba kadar koli lahko še zmanjšali uporabo alkohola: »Mislim, da na rav-

pogovarjal z menoj. Bil je nekje daleč v megli alkoholnega opoja, jaz pa sam na tem svetu. In samota me spremlja še danes. (...) Zato sem sinu in njegovemu pijančevanju pritisnil na zavoro. Pri polni hitrosti sem blokiral kolesa in postavil na kocko vse. Šok. Hočem mu pokazati, kam pelje vlak, ko prestopiš mejo. Ko zabava postane odvisnost in posledična nesvoboda. Nihče odvisen ni svoboden.«

Pri nas se smešno sliši, da se brez alkohola da živeti

»Po zadnjih podatkih ocenjujemo, da je v Sloveniji 173 tisoč alkoholikov. Čeprav so vse številke pod vprašajem, saj namreč ne moremo delati anket,« pravi Jože Kociper – psihiater, ki je že več kot dve desetletji tudi terapevt v klubih zdravljenih alkoholikov, tudi v Radencih: »Število alkoholikov pri nas je na tej ravni že nekaj let, torej ne pada, kot tudi ne poraba alkohola, ki je od 14 do 16 litrov čistega alkohola na odraslo osebo na leto. V neki raziskavi so dokazali, da če se število litrov popitega alkohola na osebo zniža za samo en liter, se za več kot 10 odstotkov zmanjšajo vse posledice.« Te pa so vidne na čisto vseh ravneh, dodaja Kociper: »Na ravni posameznika in njegovega telesa so prizadeti skoraj vsi njegovi organi – ne le jetra, srce in ožilje, alkoholizem je predvsem bolezen možganov. Neki zdravljeneec, ki je pozneje doktoriral, mi je povedal, da je potreboval štiri leta, da so mu možgani začeli spet nemoteno delati. Prizadeti so vsi alkoholikovi odnosi, predvsem družinski. Močne posledice pa so tudi na ravni države in družbe. Vsi – zdravniki, sodniki, sociala – imamo polne roke dela zaradi posledic alkohola. Slovenija pa še vedno spada med mokre kulture, kar pomeni, da je dostopnost do alkohola zelo velika, prav tako toleranca do pitja. Vse to vodi do tega, da se vzdržuje stanje odvisnosti na ravni države. Imamo recimo Kebrov zakon, ki pa se mu spretno izogibajo oziroma se ne izvajajo. Polna usta imamo preventive ter takih in drugačnih ukrepov, pri izvajanju pa šepamo. Če bi uresničevali to, kar imamo zapisano v zakonih, bi že veliko naredili.«

Jože Kociper pravi, da je v vseh teh letih pomoči alkoholikom videl in doživel marsikaj: »Najhujše so posledice v družini. Upam si trditi, da je tretjina do polovica pacientov, ki prihajajo v ambulante – splošne in psihiatrične – zaradi tesnob, depresij, kriznih stanj in osebnostnih težav, iz družin alkoholikov. In če je 170 tisoč alkoholikov, je vsaj dva- do trikrat več otrok alkoholikov in drugih svojcev, ki so vpleteni v zasvojenost in prav tako bolni.« Kje je potem rešitev na ravni družbe? Kociper: »Mislim, da je to generacijsko. Zasvojenost je bila stoletja nazaj in bo ostala, spreminjajo se le oblike. Rešitev vidim v tem, da bi imeli ljudje več znanja o tem, kaj so negativne posledice pitja. Otroci začnejo piti v družini. Deset odstotkov otrok, starih okrog 11 let, uživa alkohol enkrat tedensko. Večina jih dobi alkohol iz rok staršev, ne dobi pa informacije: »Pazi, če boš več pil, se ti lahko zgodi ta bolezen in odvisnost.« To je osnovno – več informacij. Na ravni države pa izvajati zakonodajo, ki je že sprejeta in zamišljena. Če bi se izvajala ta dva koraka, bi bilo dovolj. Zdravljeni alkoholiki so redki: na leto se v Sloveniji zdravi okrog tri tisoč ljudi in ti nimajo vpliva na ravni države. O tem bi morali razmišljati vodilni. Posameznik pa lahko naredi to, da je prepričan, da je alkohol škodljiv in da se brez njega da živeti. Kar se pri nas – na žalost – še vedno smešno sliši.«

Vida Toš

»Bil je nekje daleč v megli alkoholnega opoja, jaz pa sam na tem svetu. In samota me spremlja še danes.« FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNÖV

»Kot da nisem dovolj dobra«

Recimo ji Ana. »Nisem razmišljala o tem, da sva jaz ali moj oče, ki je imel težave z alkoholom od začetka moje osnovne šole, drugačna od vseh drugih. Nikoli se nisem z nikomer, sploh pa ne v šoli, o tem pogovarjala. Nisem vedela, da bi se lahko posvetovala s svetovalno delavko ali prosila za pomoč. Pa sploh ne vem, ali bi mi verjela, ker je imel oče ugledno službo, bil je spoštovan in cenjen in jaz si tudi ne bi upala komu povedati. Od zunaj se tudi ni videlo, kaj se dogaja. Za javnost smo bili popolna družina. V meni pa je bil zmeraj strah in še vedno se ga nisem popolnoma znebila ... neka notranja negotovost in neselaznost. Kot da nisem dovolj dobra. Prav tako nisem bila nikoli zares sproščena, ker se mi je zdelo, kot da mi to ne pripada; kot da je s sproščenostjo nekaj narobe.« Ana pravi, da z očetom ni imela posebnega odnosa, niti takrat, ko je pil, niti, ko je bil tizen: »Če zdaj pogledam nazaj, pravzaprav ne vem, ali me je bolj obremenjevalo to, da je oče pil, ali to, da se je mama potem naslonila name in pri meni iskala rešitve, ki jih ji jaz nisem mogla dati. Tako sem morala prevzemati odgovornosti in naloge, ki jim nisem bila kos oziroma ki bi mi kot otroku pravzaprav morale biti prihranjene.«

Anin oče je danes zdravljen alkoholik. »Ko se je odločil za zdravljenje, sem bila že odrasla. Ali je bilo kaj boljše? Iskreno povedano – bilo je čudno.

a bilo je olajšanje in upanje na boljše čase, predvsem pa za mir v družini. Ena od pomembnejših stvari zame je bila ta, da sem si lahko oddahnila v smislu, da je zdaj doma vse v redu, da so starši dobro in da lahko brez skrbi odidem od doma in se brez strahu vračam.«

Se pa občutkov ne da tako hitro pozabiti. Ana pravi, da se trudi čim več predelati in ozavestiti, da pa sledi ostanejo: »Recimo, ko sem se preselila, sem se prvega pol leta, ko so bili pri sosedovih glasni, zbujala, saj sem mislila, da sem doma in se starši prepirajo. V službi se še zdaj nisem popolnoma otresla strahu pred nadrejenimi. Dogaja se, da želim prevzeti odgovornost za vse, pa tudi običajno mi naložijo dosti več, kot spada v moj opis del. Tega vzorca sem pač navajena, potem pa me je strah, da sem kaj naredila narobe. Prav tako sem se bala, da sem jaz kriva, da oče pije, ali pa da bi dobila kakšno slabo oceno v šoli, da bi bile potem še z mano težave doma. V odnosih pa me je dolgo spremljal občutek nevrednosti, da nisem dovolj vredna, da bi kdo zares ostal z mano, da nisem dovolj posebna, da me drugi ne more imeti dovolj rad in da me bo na koncu itak pustil. Zdaj počasi verjamem, da ni tako.«

»Bolj kot nase sem mislila nanj«

Druga sogovornica, recimo ji Marija, jo je odnesla malo boljše: »So družine, kjer je alkohol povezan z nasi-

ro o tej temi in mogoče sem se komaj takrat zavedala, da bi bilo lahko drugače.« Pravi, da se sama v odnosu do očeta in njegovega alkohola ni počutila kot žrtev: »Moram reči, da očeta nikoli nisem čustveno odklanjala, nisem valila krivde nanj, da mi je naredil nekaj napačnega. Sem si pa želela, da bi bil uspešnejši na delovnem mestu in v družini. A bolj kot nase sem pravzaprav mislila nanj, na to, kako se on počuti. Sočustvovala sem z njim in bilo mi je žal, da ne najde bolj konstruktivnega načina reševanja problema. Danes lahko rečem, da sem imela srečo v smislu, kako sem dojemala stvari. Resda sem morala zaradi alkohola hitreje odrasti in dozoreti, a sem to že takrat, sploh pa danes, ko je vmes že toliko časovne razdalje, doživljala bolj kot svojo prednost, kot pa da bi se počutila prikrajšano. Na srečo je bil moj primer alkoholizma v družini v smislu tistega znanega 'kar te ne ubije, te okrepi', a na žalost ni vedno tako. Pogosto namreč otroci alkoholikov padejo v to, da potem tudi sami pogosteje posegajo po alkoholu ali drugih zasvojenostih. Ali pa najdejo partnerje, ki so prav tako alkoholiki.«

Marija pravi, da se ji zdi, da se je, kar se tiče alkohola, pitja in odvisnosti, že kar nekaj spremenilo: »Na javni ravni se je marsikaj spremenilo. Poglejte, koliko akcij, preventive in sporočil lahko najdete. Javno zdravstvo, mediji veliko ozaveščajo ljudi. Veliko se mi zdi tudi, da je alkohol prepovedan na delovnem mestu, pa v pro-

ni družbe ne bomo rešili problema alkohola, ker človek pač teži k lahkemu načinu soočanja s težavami. Alkohol pripelje do hitre, kot je pač današnja instantdružba, instantprostitutke, pripelje do kratkoročne pozabe. Takrat namreč ne razmišljamo o posledicah, ki pa so malo bolj dolgoročne in ki nas čakajo že za naslednjim vogalom. Zato je pa treba o tem čim več govoriti, o težavah in pasteh alkohola učiti se najmlajše in jim seveda pokazati čim bolj konstruktivne načine sprijemanja s problemi.«

»Nihče odvisen ni svoboden«

Da tudi otroci pogosto težave rešujejo tako, kot so se naučili v družini, je neizpodbitno. Tako je na eno od internetnih strani, kjer pomagajo tudi tistim, ki imajo probleme z alkoholizmom, pisal sin alkoholika. Prosil za nasvet, kaj storiti, ker je začel piti njegov sin. In tega ne more več gledati: »In sedaj sin, moj sin krene na to pot ... raje bi umrl, kot gledal reprizo te zgodbe. (...) Alkohol ubija počasi, toda med njegovo počasno morilsko potjo ubija vse naokoli. Močnejši je od ljubezni, močnejši od grožnje smrti. Vem, ker vem, kako je umiral moj oče. Najprej je ubil nas ... potem je ubil še sebe. Nikoli ne bom pozabil očetovih motnih oči, ki me niso niti videle. Njegov pogled tavajoč nekam daleč. Potem je umrl. Nisem vedel, da umira, za njegovo stanje je vedela le mati. Tako rad sem ga imel kljub vsemu. Nikoli me ni tepel. Nikoli se ni

Ne Rusi ali Američani, Madžari prihajajo!

Pica, ki si jo sestavite po lastni želji

Tovrstni sistem je na Madžarskem že precej uveljavljen – Cvetka in Marton sta se rodila na popolnoma isti dan

Kulinarična ponudba v Murski Soboti, natančneje v njeni obrtni coni, je že dva meseca bogatejša za picerijo posebne vrste. Lastnik je Istvan Gergely Kaman, njegovemu bratu je ime Marton. Brata Kaman prihajata iz okolice Kesthelya, nedaleč od Blatnega jezera. Njun prijatelj se v obrtni coni že nekaj let ukvarja s prodajo oken in vrat. Brata sta sledila njegovemu zgledu in se odločila za Slovenijo oziroma Mursko Sobotu, ker tukaj še ni bilo picerije, kjer bi si lahko človek sestavil pico s sestavinami po lastni izbiri. In ravno to je glavno bistvo še dokaj nove picerije. Bratoma pomaga Cvetka Malinovič iz Središča pri Prosenjakovcih, in sicer tako, da skrbi za dostavo in prevajanje ob naročilih. Sama je prišla na to delovno mesto ob posredovanju kolegice, ki dela v pisarni že omenjenega trgovca z okni in vrati. »Ona mi je dejala, da se

Od skoraj dvajsetih sestavin, ki jih ponuja picerija, si jih lahko posameznik zaželi na pici prav vse, zagotavlja Marton Kaman in Cvetka Malinovič.

FOTOGRAFIJA
TOMO KÖLES

bo tu odpirala picerija, pogoj za delo pa je bilo znanje madžarskega jezika. Tako sem se srečala z bratom na sestanku in dobila delo,« pravi Cvetka, ki je prej delala v podjetju za proizvodnjo garažnih vrat in v Muri.

Brata Kaman imata v okolici Kesthelya pekarno, s picerijami pa se doslej nista ukvarjala, čeprav je na Madžarskem sistem picerij, kjer si stranke lahko sestavijo pico po lastni želji, že več let utečen. Promet v Murski Soboti še ni stekel tako, kot bi bilo treba, saj še veliko ljudi sploh ne ve za to picerijo v obrtni coni, še več, marsikdo niti ne ve natančno, kje je obrtna cona. So pa že imeli reklamo na eni od kabelskih televizij, v kratkem pa naj bi odprli tudi svojo spletno stran. Zunaj ob cesti bodo postavili še velik plakat, vendar ko bo vreme primernejše, saj bi se drugače plakat lahko skrčil.

Upajo, da se bodo ljudje čim prej navadili na novo ponudbo, Cvetka pa pravi, da so dobili že precej pohval pri tistih, ki so doslej že poskusili njihove pice in sestavine (poleg pic imajo v ponudbi še nekaj drugih jedi, npr. langaš, piščančji paprikaš, špagete in še kaj). Po pico se lahko pride osebno v picerijo, dostava na dom pa pokriva območje Murske Sote in njeno okolico. »Če dobimo dovoljenje, bomo spomladi pred picerijo postavili tudi mize, kjer bi lahko stranke v miru sedele. Če bo to funkcioniralo, bomo svojo ponudbo popestrili tudi s prodajo pijač,« dodaja Marton. S Cvetko pa ju veže še ena zanimiva zgodba: medtem ko je brat Gergely star 34 let, imata Marton in Cvetka oba po 42 let. A ne samo to. Ko sta se prvič sešla na poslovnem sestanku, sta ugotovila, da sta se oba rodila istega leta na popolnoma isti dan: 4. avgust 1971!

Tomo Köles

Spominski dan Ivana Škafarja

Ob 30. obletnici smrti

Raziskoval je zgodovino Prekmurja

V Bratonicah so pred dnevi pripravili spominski dan duhovnika in zgodovinarja msgr. Ivana Škafarja. Rojen je bil leta 1912 v Beltincih. V mladosti je živel s starši v Ameriki, a se je pozneje vrnil v Beltince.

Bogoslovje je študiral v Mariboru, kjer je bil tudi posvečen za duhovnika. Kot kaplan je deloval v raznih krajih in bil tudi duhovnik za prekmurske sezone delavce v Vojvodini in Nemčiji. Po nemški zasedbi je bil tudi zaprt. Nazadnje je bil župnijski upravitelj in dekan v Radljah ob Dravi, kjer je februarja 1983 tudi umrl. Pokopan je na pokopališču v Bratonicah.

Škafar je bil eden prvih znanstvenih raziskovalcev zgodovine Prekmurja. Med drugim je raziskoval slovstveno preteklost, sezonstvo in misijonarje ter širjenje knjig Mohorjeve družbe v Prekmurju. Za Ivanom Škafarjem je ostalo kar precej samostojnih publikacij ter strokovnih člankov in razprav.

V spomin nanj so v bratonski kape li pripravili mašo in razstavo o njegovem delu in življenju. Kot zgodovinarja pa ga je predstavil doc. dr. Andrej Hozjan s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru.

C. K.

Royal Rangers spet na konferenci v Pomurju

Udeleženci prišli iz 30 držav

Konferenca namenjena tudi spoznavanju turistične ponudbe države gostiteljice

Na mednarodni konferenci organizacije Royal Rangers v Moravskih Toplicah se je zbralo več kot 40 udeležencev iz 30 držav. FOTOGRAFIJA ARHIV RR PREKMURJE

Royal Rangers (RR) je svetovna skavtska organizacija, katere rod je pred leti začel delovati tudi v Prekmurju in ima sedež v Serdici na Goričkem. Čeprav RR delujejo pod okriljem binkostne cerkve, njihovo društvo vključuje otroke in člane ne glede na veroizpoved. Člani prekmurskega rodu so lani februarja prvič pripravili mednarodno konferenco, ki vsako leto poteka v drugi državi, na njej pa se zberejo nacionalni vodje RR iz vse Evrope. Zaradi odlične organizacije so jim to zaupali tudi letos.

Konferenca je potekala od 7. do 10. februarja v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah. Tokrat je na njej sodelovalo 43 udeležencev iz 29 evropskih držav in ZDA. To je bila priložnost za pregled dela RR v letu 2012 po posame-

znih državah. Večji del konference pa je bil namenjen izboru države za naslednji Eurocamp, ki je eno največjih srečanj evropskih članov. Ta bo leta 2016 na Poljskem. Na njem naj bi se zbralo okrog deset tisoč udeležencev.

Konferenca je poleg načrtovanja dela namenjena tudi spoznavanju okolja, kulture, gospodarstva in turistične ponudbe države gostiteljice. Udeleženci so med drugim obiskali šunkarno Kodila v Markišavcih, kjer so domače dobrote tudi poskusili, ter dom penine v Gornji Radgoni. Ogledali so si tudi murskosoboški grad z muzejem ter bližnje znamenitosti. Njihov vodnik na izletu in ogledu prekmurskih znamenitosti je bil muzejski svetovalec Franc Kuzmič, ki je povedal mnogo zanimivih stvari o naših kra-

jih in zgodovini Prekmurja. Naslednje leto bo konferenca potekala na Poljskem.

C. K.

Taborniki odslej tudi v Cezanjevcih

Na osnovni šoli Janka Ribiča v Cezanjevcih delujejo številni krožki. Z letošnjim šolskim letom pa se jim je pridružil še eden. Delovati je namreč začel taborniški krožek. Pobudo za to je dala upokojena pedagoginja, nekoč tudi ravnateljica na omenjeni šoli in pobudnica ter soustanoviteljica in dolgoletna načelnica taborniškega društva Rod vedrih Prlekov, Marjana Ljubec, ki je tudi strokovna sodelavka Mladinskega centra Prlekije - Pokrajinskega centra nevladnih organizacij. Pri njenem delu ji v okviru svojih delovnih obveznosti pri prileškem mladinskem centru pomaga Črt Šterman, sicer tudi sam prekaljen tabornik. Število aktivno vključenih udeležencev taborniškega krožka se iz dneva v dan povečuje, saj so aktivnosti pestre in raznovrstne, znanje, pridobljeno med igro, pa lahko mladim pozneje v življenju še zelo koristi. V okviru sodelovanja med osnovnimi šolami in Mladinskim centrom Prlekije so mladi cezanzjevski taborniki pred kratkim prejeli tudi spominske kape tega prleškega mladinsko-družinskega centra. Podelila jim jih je že omenjena Marjana Ljubec. T. K. FOTOGRAFIJA TOMO KÖLES

TQM

Telefon za otroke in mladostnike

116 111

Odgovor je pogovor.

Nova številka, stari prijatelji.

Pri Mlinarjevih še stoji »lanišnica«

Hiša, kjer so obdelovali lan in konopljo

Mlinarjeva domačija pravi majhen muzej – Marija in Matija Bratkovič spretna v različnih rokodelskih obrteh

Velika sreča je, da so še ljudje, ki imajo radi tisto, kar morda drugi zavržejo. Pred kratkim smo naleteli na družino, ki varuje eno bogatejših zbirk predmetov tehnične kulturne dediščine v Slovenskih goricah, častitljivih letnic pa so tudi poslopja. Na Mlinarovi domačiji, kakor ji pravijo po starem, v Gornjih Ivanjih v zaselku Ižmenci pri Negovi je donedavna gospodarila Breznikova družina, zdaj pa na njej gospodariti hčerka Konrada in Alojzije – Marija z možem Matijo Bratkovičem. K njim smo se podali, da bi si ogledali eno redkih ohranjenih »lanišnic« v Slovenskih goricah, ki stoji kakih 200 metrov od hiše in gospodarskih poslopij, a kmalu ugotovili, da smo naleteli na pravi kmečki muzej. Njihove zbirke starega kmečkega orodja bi bil vesel še tako bogat etnografski muzej. Pa povejmo najprej nekaj o »lanišnici« in trenju lanu. V Slovenskih gori-

cah v preteklosti ni bilo večje kmetije, ki ne bi imela »lanišnice« za sušenje lanu in konoplje, ki sta ju terice, rekli so jim tudi »terilje«, trle. Lanišnica je bila zaradi požarne varnosti vedno postavljena nekoliko stran od hiše in gospodarskih poslopij, v njej pa so sušili tudi jabolčne, hruškove in druge »klojce« ali krljeve.

Trenje lanu in konoplje je bilo izključno žensko opravilo, opravljale pa so ga predvsem pozimi. Lan in konopljo so poleti poželi, nato so ju položili na travo in »plehali«, potem pa posušili v sušilni komori. Suhlega je z lesenim batom stolkel možki, nato pa ga je terica vlekla skozi trlico, s katero je lomila posušena krlja olesenela stebelca. Pri tem ji je v roki ostalo le predivo, ki so ga dali ponovno sušiti v sušilno komoro in ponovno pod trlico, kjer je odpadlo še »kozderje« oz. oleseneli deli stebelca konoplje ali lanu. Ker je koz-

Pletenje vrvi na stroju, imenovanem »brde«. Poganja jih sin Zvonko, mama Marije prede, oče Matija pa drži vrvice ob spletnju vrvi.

derje pikalo, so ga poredne terice možkim in fantom natlačile za hlače. Ti pa jim niso ostali dolžni in so tericam, ko so bile na »južini«, ročaje trlic namazali s »kolomazom« ali celo človeškimi iztrebki. Takšne in druge vragolije so nekoč spremljale to kmečko opravilo.

Mlinarjeva lanišnica je ohranila še veliko prvinskega, čeprav so je del že podrli. Iz načina gradnje in materiala je mogoče sklepati, da je stara najmanj 160 let. V njej je ohranjeno orodje za trenje, kot so trlice in glavniki za česanje prediva ter drugi pripomočki. Ohranjen je tudi poseben koš, rekli so mu »lesa«, za sušenje krljev. Marija in Matija sta nam tudi prikazala, kako se je nekoč trlo s trlicami, za kar sta upo-

rabila konopljo in predivo, nato pa sta nam skupaj s sinom Zvonkom prikazala tudi izdelovanje vrvi iz prediva. Marija je povedala, da zdaj, ko ne sejejo več konoplje in lanu, »štrike« oziroma vrvi izdeluje iz kupljene »špage«. Marija je spretna pri pletenju vrvi, Matija pa si pozimi krajša dni s pletenjem košar in izdelavo lesenih grabelj. Kot pravi, se je tega naučil pri znanem, a že pokojnem pletarju Lovrencu Krambergerju, ko je pri njih pletel koše iz šibja.

V uvodu smo rekli, da je Mlinarjeva domačija pravi kmečki muzej, saj tudi poslopja nosijo častitljive letnice. Zidano gospodarsko poslopje nosi letnico 1860, v njem pa je vzidana opeka,

v katero je vtisnjena letnica 1858. Poslopje je krito z ročno izdelano opeko. Hišo, v kateri živijo, je 1888. leta postavil takratni gospodar Šiško in je ostala v izvorni obliki. Mlinarjeva domačija je bila vseskozi »trdna« kmetija z desetimi hektarji obdelovanih površin, že od nekdaj pa je bilo pri hiši razvito čebelarjenje. O tem pričajo številni čebelarji pripomočki. Na dvorišču pa še vedno stoji čebelnjak s številnimi panji. Do nedavnega je namreč čebelarila tudi gospodinja Marija. Pri njih pa je mogoče videti še veliko starega kmečkega orodja ali naprav, kot so vozovi, plugi, brane, valjarji, vprežne sani in mlatilnice.

Ludvik Kramberger

Matija Bratkovič si zimske dni krajša tudi s pletenjem košar.

Vabimo Vas na

dan odprtih vrat lesne biomase v Pomurju,
ki bo v soboto, 2. marca 2013, od 9.00 do 12.00

Brezplačni avtobusni prevoz!

Prijave do 26. 2. 2013 na:
samuel.friskic@romanokher.si
ali na telefon 059 081 142.

Ta dan si boste lahko ogledali:

DOLB občine Cankova (kotlovica pri osnovni šoli)

Cankova 27, 9261 Cankova

DOLB ogreva osnovno šolo, vrtec, občinsko zgradbo, cerkev, župnišče, trgovino in 10 individualnih hiš. Peč moči 830 kW z zalogovnikom kapacitete 80 m³ za lesne sekance je postavljena v kurilnici šole.

DOLB občine Kuzma

V neposredni bližini občinske zgradbe v Kuzmi.

Daljšinski sistem ogreva 23 objektov med drugim osnovno šolo z vrtcem, Dom starejših Kuzma, večnamensko občinsko zgradbo, samopostrežno trgovino Mercator in več manjših objektov.

DOLB Zavoda Marianum, Puščenjakova 1, 9241 Veržej

V njihovi kotlovnici je peč KWB Powerfire, ogrevanje na sekanke in pelete (150 kW).

Peč uporabljajo za individualno ogrevanje celotnega kompleksa zavoda.

DOLB župnije Beltinci Mladinska 4, 9231 Beltinci

Manjši sistem daljinskega ogrevanja javnih in zasebnih objektov.

DOLB v centru Bio Future Martjanci (Bistra hiša)

Martjanci 36, 9221 Martjanci

Demonstracijski in učni center za energetske trajnost z daljinskim sistemom ogrevanja na lesno biomaso.

Eko-socialna kmetija Korenika Šalovci

(ogrevanje in sušenje) Šalovci 86, 9204 Šalovci

Kotel na polena ogreva večji zalogovnik, ki zagotavlja ogrevanje kmetije in sušilnice.

Individualni ogrevalni sistem v stanovanjski hiši

Gustav Horvat, Martjanci 43 b, 9221 Martjanci

V kotlovnici je peč na polena Fröling S4, 28 kW z 2000-litrskim zalogovnikom.

Podjetje IKETT, Murska Sobota (stara Kartonaža)

Lendavska 1, 9000 Murska Sobota

Izdelava vseh vrst ogrevalnih kotlov in naprav

Za zainteresirane bomo pripravili tudi avtobusni prevoz med Mursko Soboto, Beltinci, Martjanci in Mursko Soboto.

Prijave za avtobusni prevoz zbiramo na: samuel.friskic@romanokher.si in na telefon 059 081 142 (Samuel), do torka, 26. 2. 2013. Vsi ogledi in avtobusni prevoz so za udeležence brezplačni!

Več informacij o dnevu biomase najdete na spletni strani: <http://skr-ci.me/fjrlg>.

Dan odprtih vrat poteka v okviru projekta SOBIO (OP SI-AT 2007-2013). Več informacij o projektu SOBIO dobite na spletni strani: <http://www.sobio.net>.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Naložba v vašo prihodnost
Operacijo delno financira Evropska unija
Evropski sklad za regionalni razvoj

Biserna poroka zakoncev Grah s Petanjec

60 let skupnega življenja oziroma biserno poroko sta pred dnevi praznovala zakonca Grah s Petanjec, Anica, rojena Čör v Prosečki vasi na Goričkem v družini sedmih otrok, in Ludvik, rojen na Petanjcih. Ludvik je leta 1948 opravil izpit za čevljarja in na kmetijskem posestvu na Petanjcih spoznal svojo bodočo ženo Anico. 8. februarja leta 1953 sta se poročila. Ludvik se je zaposlil v podjetju Radenska, žena Ana pa je vse življenje posvetila skrbi za dom in vzgoji otrok. V zakonu so se jima rodili trije sinovi, Ludvik, Darko in Štefan. Civilno poroko ob praznovanju je opravil tišinski župan Franc Horvat, ki jima je zaželel, da bi v miru, sreči in zadovoljstvu med svojimi dragimi doživela še mnogo srečnih in zdravih let ter dočakala še višji zakonski jubilej, diamantno poroko. Slovesno mašo pa je v cerkvi na Tišini opravil župnik Boštjan Čeh. Na praznovanju v gostilni v Gederovcih je spregovoril vnuk Jan in dejal, da ju skupaj z vnukom Danielom ter vnukinjama Sandro in Mašo, ki je dedku in babici na praznovanju zaigrala na saksofon, radi obiščejo. Za dobro razpoloženje na praznovanju, kjer so jubilarita presenetili z veliko torto, so skrbeli Gorički lajkoši. D. M. FOTOGRAFIJA DANI MAUKO

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

www.pomurje.si

Top 6 na Pomurje.si v preteklem tednu

1. Mura 05: Z denarjem od vstopnic kar po domače
2. Nataša Horvat: »Rezultati bodo vidni v nekaj mesecih«
3. V Lendavi so se srečale pomurske kmetice
4. Informativni dnevi 2013
5. Petarda v mreži Dravinje
6. Zabava z ansamblom Donačka

FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Komentar tedna na Pomurje.si

Uporabnik Duševni pastir o drži Murinih nogometašev: »Si že kdaj videl prazno vrečo stati pokonci. Jaz sem, Svaka čast Murašem!«

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Kdo je tu domačin? Iztok Rodež, Jaka Berger, Hana Šavel, Luca Recchia in Dominik Bagola niso skrivali zadovoljstva po nedeljskem koncertu skupine Balladero v soboški grajski dvorani. Medtem ko so štirje od omenjenih že večkrat nastopili skupaj, se je tokrat kot gost na turneji pridružil še italijanski predstavnik. Uganete, kateri? FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Krivi so »večniki« člani mednarodne rokoborske zveze FILA, ki že cela desetletja sedijo v upravnem odboru, za priljubljenost rokoborbe pa niso naredili ničesar, sta negotovala nekdanja odlična pomurska rokoborca Franc Podlessek Frenky in Jože Verbančič v Frenkyjevem baru v Noršincih. Razlog njune nejevolje je bila odločitev Mednarodnega olimpijskega komiteja, da na olimpijadi leta 2020 ne bo več rokoborbe. Podlessek je celo sam nastopil na olimpijskih igrah leta 1988 v Seulu: »Ob tej odločitvi mi je žal tudi zato, ker je bila rokoborba šport, ki je nekdanji Jugoslaviji prinesel največ kolajn.« A takrat še nista vedela, da je dosednji predsednik FILE, Švicar Raphael Martinetti, zaradi te odločitve že odstopil. Zaslužno, bi verjetno pritrdila oba. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Predsednika Šahovskega društva Radenska Pomgrad Ludvika Titana (v sredini) je doletela posebna čast, da je podelil naslov častnega člana društva bratoma Hari, ki sta že dolga leta del pomurske šahovske scene. Prve partije sta Harijeva za soboško društvo v članski konkurenci odigrala že daljnega leta 1956 na tekmovanju mestnih reprezentanc v Trbovljah in pozneje dosegla številne odmevne uspehe. Danilo Hari je bil prav tako dvakrat predsednik društva, ki mu je v šestdesetih letih predsedoval njun oče Dionizij, sicer tudi znan šahovski učitelj. Harijeva sta prepoznavna tudi zunaj šahovskih salonov, danes upokojenega Bogdana Harija »Bajo« (levo) številni poznajo kot gradbenega inženirja in direktorja družbe Asfalti, Danilo Hari pa je še danes aktiven v odvetniških vrstah. FOTOGRAFIJA TIMOTEJ MILANOV

Veliko zadovoljstva pa je trenutno tudi v plesnem klubu Zeko, ki je v glasovanju za najboljšo pomursko športno ekipo osvojil končno tretje mesto in za seboj pustil tudi bolj »tradicionalne« športnike, kot so odbojkarji in šahisti. Nekaj deklet iz kluba je v soboto na Ekonomski šoli v Murski Soboti nazorno pokazalo, zakaj je tako. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Televizijska napovedovalka vremena Katja Jevšek in nekdanja mis Slovenije Tadeja Ternar sta ponosno pokazali svoj kulinarični izdelek, ki sta ga naredili pod taktirko »chefa« Boruta Jovana na tako imenovanem Valentinovem kulinaričnem doživetju v hotelu Livada Prestige v Termah 3000. Ob Tadeji in Katji sta se v kuharskih veččinah preizkusila še Mišo Kontrec iz skupine Langa ter pevka in lastnica salonov Katja Fašink. Moderna kuhinja je tako dobila svoje nove predstavnike oz. predstavnice. FOTOGRAFIJA BARBARA STOPINŠEK

Le kam se sili ta voznik? Bi rad poletel v nebo? Tako se verjetno sprašuje večina mimoidoših in »mimovozečih« ob pogledu na zares nenavadno postavljen avto le streljaj od prekmursko-avstrijske meje. A pri vsem skupaj gre le za optično iluzijo in domiselno potezo trgovca z avtomobili. Torej, ne samo da imajo sosede na drugi strani veliko cenejše gorivo, tudi boljše ideje imajo. FOTOGRAFIJA TOMO KOLEŠ

Sodobni goljufi

Švicarski bankir iz Londona zamenjal poglavarja iz Nigerije

Nepripravi, ki jim internet zagotavlja anonimnost, z mamljivo ponudbo opehario naivneže

Občasno se pojavljajo goljufi, ki uporabnikom svetovnega spleta pošiljajo razne poslovne ponudbe in obljublajo bajne zasluge. Eno od takih elektronskih sporočil smo prejeli tudi mi. V sporočilu je Anthony Shepherd, ki se je predstavil za pomočnika direktorja ene od švicarskih bank v Londonu, želel navezati stik z nami, da bi si z njim razdelili zapuščino premožnega Američana, ki je izgubil življenje v letalski nesreči. Govor je bil o šestnajst in pol milijona funtov denarja Rona Bramlaga, ki je z ženo in štirimi otroki z letalom, ki ga je pilotiral

gerijske goljufije, ko govorimo o lažnih sporočilih o zadetkih na različnih loterijah, drugih igrah na srečo ali pismih, povezanih s prošnjami za pomoč pri transakciji denarja izmišljenih sultanov, plemenskih poglavarjev, državnikov in drugih domnevno bogatih oseb. Nepripravi, ki goljufajo po svetovnem spletu, so po kazenski zakonodaji osumljeni goljufije. Če je goljufija storjena v okviru opravljanja gospodarske dejavnosti, pa policisti storilca preganjajo zaradi kaznivega dejanja poslovne goljufije, kajti zakonodaja ne pozna samostojnega

kaznivega dejanja spletne goljufije. Za tako početje so predpisane tudi nekajletne zaporne kazni. Pomurski policisti letno sicer obravnavajo manj kot pet primerov nigerijskih goljufij. Najboljša rešitev pa je seveda ta, da takšna sporočila, ki jih dobimo v predal naše elektronske pošte, preprosto izbrisemo.

Namesto računalnika je dobil poleno

Policija, tudi tukajšnja, je v zadnjem času prav tako obravnavala več posku-

po pošti dobil prazno škatlo, čeprav je plačal skoraj tisoč evrov.

Pred nakupom preglejte komentarje

Po besedah uporabnikov spletnih nakupov se z nakupi po spletu izognemo velikim nakupovalnim središčem, iskanju med nepregledno množico izdelkov, izgubi časa z odhodom v trgovino, izdelki pa so običajno dostavljeni kar domov. Zaradi nižjih stroškov poslovanja so tudi cene pra-

okc poroča

Kombi na streho

V nedeljo zvečer je prišlo na avtocesti med priključkoma Murska Sobota in Lipovci do prometne nesreče. Kombinirano vozilo s petimi potniki se je prevrnilo na streho. Voznik kombija je najprej zapeljal desno in trčil v odbojno ograjo. Od tam ga je odbilo čez avtocesto na levo stran, kjer je prav tako trčil v odbojno ograjo. Nato se je kombi prevrnil in obstal med obema voznima pasovoma. V nesreči je bila poškodovana ena oseba. Na vozilu in ograji je nastalo za 15.000 evrov škode. Policisti ugotavljajo, da tovrstne nesreče največkrat zakrivijo utrujeni vozniki v kombijih, ki nepretrgoma vozijo deset ali več ur.

Madžara z ilegalski

Policisti policijske postaje za izravnalne ukrepe Policijske uprave Murska Sobota, ki po padcu mejnih zapornic v Evropski uniji mejni nadzor opravljajo v notranjosti države, so na pomurski avtocesti z mobilno carinsko ekipo pod drobnogled vzeli dva voznika taksija z madžarskimi registrskimi oznakami. Ob nadzoru je bilo ugotovljeno, da prevažata šest državljanov Bangladeša in dva državljanja Pakistana, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop v Republiko Slovenijo. Tujci so bili predani madžarskim varnostnim organom, taksistoma pa je bila izrečena globa. Prebivalci skrajnih vzhodnih in azijskih držav Slovenijo uporabljajo kot tranzitno državo na poti na zahod Evrope.

Tatovi krađejo orodje

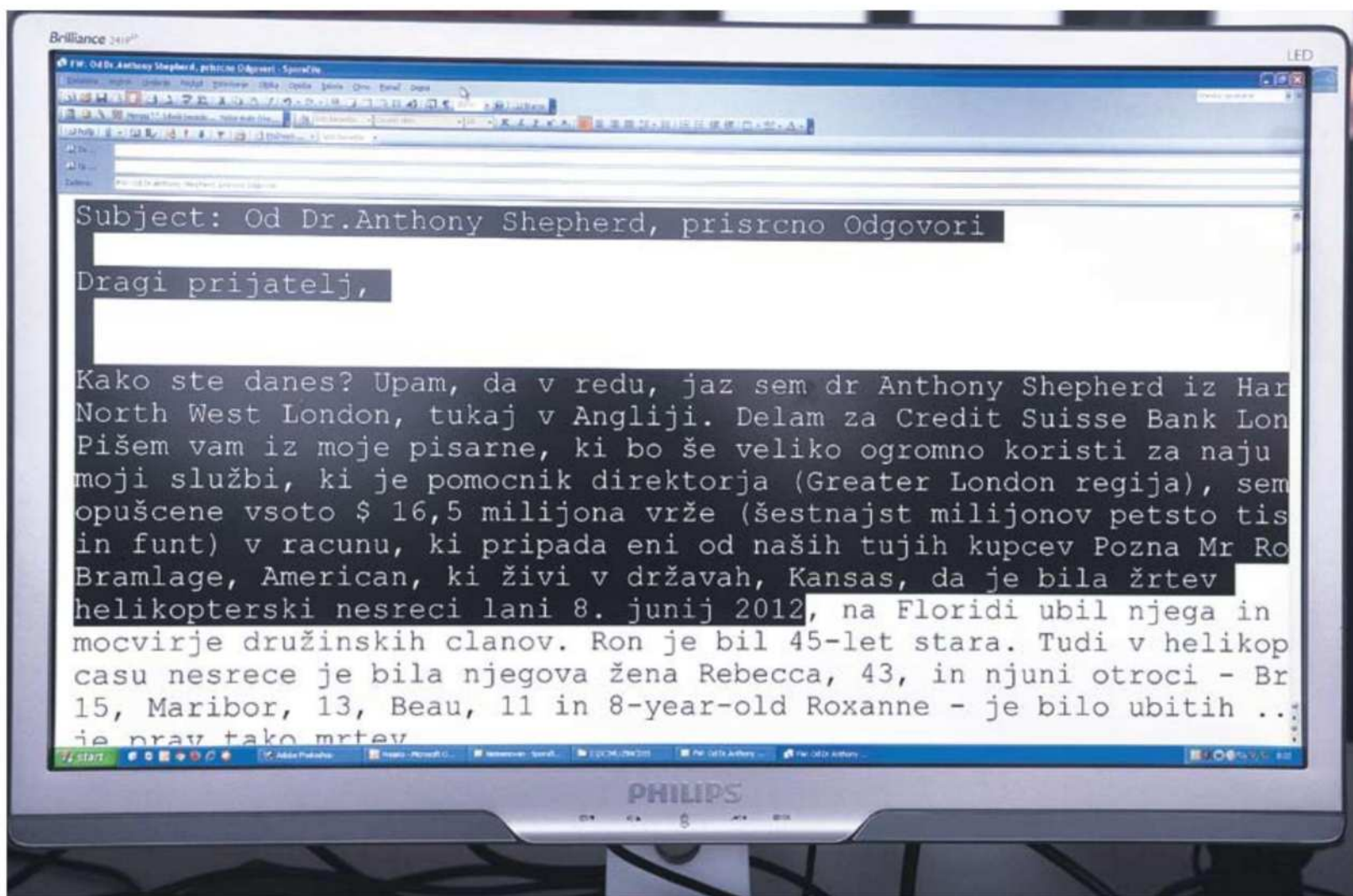
Na delu so bili spet predrzni tatovi in vlomilci, ki izkoriščajo nepazljivost lastnikov pri varovanju sebe in svojega premoženja. Lendavski policisti so tako na svojem območju v enem dnevu obravnavali kar štiri tatvine različnega orodja in predmetov iz odklenjenih garaž in gospodarskega poslopja. Zaradi tega pomurski policisti občanom svetujejo, naj garaže in druga priročna skladišča, kjer hranijo različna orodja, kot so motorne žage, zaklepajo. Na dvorišču je tudi dobro namestiti senzorsko luč. Najboljša rešitev pa sta po besedah policistov vsekakor samozaščitno in preventivno ravnanje.

Doma je imel pištolo

Pri opravljanju hišne preiskave na podlagi odredbe sodišča so murskosoboški policisti zasegli pištolo s pripadajočimi štirinajstimi naboji. Moški je pištolo posedoval brez ustreznega dovoljenja. Sicer je v Pomurju največ kosov orožja uradno registrirano za namen lovstva. Tisti, ki hoče imeti orožje, mora biti po zastavljenih kriterijih zanesljiv, kar pomeni, da se mora na podlagi ugotovljenih dejstev sklepati, da orožje ne bo zlorabil ali uporabljal nestrokovno in malomarno, prav tako pa mora imeti upravičen razlog za izdajo orožne listine. Posameznik lahko pridobi dovoljenje za orožje, če je polnoleten, brez predhodne kaznovanosti za kazniva dejanja ali prekrške javnega reda in miru z elementi nasilja.

Policisti bodo prodajali

Policijska uprava Murska Sobota bo 1. marca na policijski postaji v Lendavi organizirala javno dražbo najdenih stvari. Najdeni predmeti, tokrat jih je 62, so tisti, ki jih najdejo občani in izročijo policiji ali pa jih pri svojem delu najdejo policisti. Na dražbi bo največ koles in mobilnih telefonov in več vrst delovnega orodja. Seznam stvari in izklicna cena sta na voljo na spletni strani slovenske policije. Javna dražba bo potekala po načelu videno-kupljeno-plaćano-odpeljano. Možnost plačila je le z gotovino, denar od kupljenih predmetov pa bo šel v državni proračun.

Dr. Anthony Shepherd po elektronski pošti navezuje stike z uporabniki spleta, s katerimi si bo razdelil zapuščino premožnega Američana, ki je izgubil življenje v letalski nesreči. Na poslano pošto se ni odzval. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOR

8. junija lani strmoglavil na Floridi. Bramlage je bil uspešen poslovnež, vpet v dobrodelnost in lokalno skupnost, vsaj tako ga je povzel spletni brskalnik, Shepherd pa je spraševal, ali nas lahko predstavi kot bližnje pokojnikove sorodnike, upravičene do dedovanja, ker se, tako pošiljatelj elektronske pošte, doslej še nihče ni prijavil za upravičenca do zapuščine. Potem ko bi Shepardu poslali naše podatke, bi dobili navodila, kako opraviti nakazilo, po katerem bi šestdeset odstotkov denarja šlo k njemu, preostalo pa nam. Sporočilo je bilo napisano v pomanjkljivem slovenskem jeziku z ogromno slovničnimi napaki, kjer je bil prevod najverjetneje opravljen s samodejnim prevajalnikom.

Lažna obvestila o loterijskih zadetkih

Policijske izkušnje kažejo, da tovrstni goljufi prek elektronske pošte naslovnikom prosijo za pomoč pri prenosu vrtoglavih zneskov, ki segajo do več milijonov dolarjev, na račune v tujini. Za pomoč obljublajo tudi do trideset odstotkov celotne vsote, prosijo pa za nakazilo nekega zneska, da bi prenos lažje stekel. Pošiljatelji mamljivih ponudb za naivneže največkrat prihajajo iz Nigerije. V policijskem žargonu gre za ni-

Telefonska sporočila iz Kitajske

Množično so se pojavila tudi kratka SMS-sporočila, na mobilni telefon smo jih dobili tudi sami, v katerih se je pošiljatelj predstavil kot sodelavec Banke Kitajske in spraševal, ali bi se z njim lotili posla, vrednega več kot osem milijonov dolarjev. Poslali smo mu elektronsko pošto, vendar se, tako kot bankir iz Londona, na poslano ni odzval. Spretni nepripravi so se nad uporabnike mobilnih telefonov v preteklosti že spravili s klici s predpono +39, ki so zazvonili le enkrat ali pa tudi ne. V bistvu je šlo za to, da se je na telefonu uporabnika prikazal neodgovorjen klic, ob klicu na neodgovorjeno mednarodno številko pa se je predvajalo oglašeno sporočilo v angleščini, ki je zahtevalo tudi odzive. Klic nazaj se je zaračunaval, pred tovrstnimi zlorabami pa se najlažje zavarujemo tako, da te številke ne kličemo. Odgovarjamo torej le na neodgovorjene mednarodne klice znanih števil.

sov goljufije pri prodaji rabljenih osebni vozil po spletnih straneh z oglasi. Pridanič navadno objavi oglas za prodajo avtomobila novejšega letnika po neprimerno nižji ceni, kot stanejo podobni jekleni konjički glede na letnik, model in prevožene kilometre. Oglas je v angleščini, prodajalec pa navaja, da je vozilo v odličnem stanju in prosto bremen. Razlog prodaje je ponavadi ta, da avtomobila po smrti brata ali svojcev ni mogel prevzeti, ker da živi v tujini. Za nakup vozila sprejema le gotovino, poleg tega za morebitne kupce kot kontaktni naslov navede le svoj naslov elektronske pošte. V opisanih primerih policisti predvidevajo, da tak prodajalec z lažnimi dokumenti dvigne gotovino, potem ko mu jo je kupec nakazal in mu o opravljeni storitvi poslal potrdilo. Po dvigu gotovine nepriprav za sabo ne pusti sledi, saj se na internet prijavlja vedno z novimi elektronskimi poštami, ki jih ni mogoče izslediti. To pa niso edine goljufije po svetovnem spletu. Nedavno smo že poročali, da je nekdo po spletu naročil in vplačal računalnik, a domov po pošti dobil poleno v škatli. Pred časom pa smo poročali tudi o Prekmurcu, ki je zaradi oglasa po internetu naročil mobilni telefon, vendar je domov

viloma nižje. Pa vendar. Za privlačno stranjo ali ponudbo se lahko skriva lažen prodajalec. Posebno to velja za razne dražbe in spletne tržnice, kjer so prodajalci fizične osebe. Kupljeno pa je običajno treba tudi vnaprej plačati. Računalniški strokovnjaki zato svetujejo, da je najbolje nakupovati v preverjenih in znanih spletnih trgovinah. Preveriti moramo prodajalca in tudi drobitni tisk ali pogoje za spletna. Kupljeno je varno le, če sta spletna stran in prenos podatkov varovana in kodirana. Dobro je, če trgovina ponuja možnost zavarovanja pošiljke. Dobro je tudi preveriti, pri kom kupujemo ter kakšne načine plačila in varovanja ponuja. Nikoli pa podatkov o našem računu ali karticah ne prenašamo po nezaščitanih komunikacijah, kot je elektronska pošta. Zagotovilo pa je lahko, če prodajalec navaja vse svoje identifikacijske podatke in se ne skriva za različnimi psevdonimi in naslovi pošte. Priporočljivo je tudi pri prijateljih ali znanih povprašati o njihovih izkušnjah z določenim prodajalcem ali načinom nakupa. Preberemo lahko tudi ocene in komentarje, s katerimi nakupovalci ocenjujejo prodajalce, in tako izločimo tiste sumljive.

Andrej Bedek

Srednješolsko debatno prvenstvo v Turčiji

Ljutomerska dijaka med najboljšimi

Slovenska ekipa med šestnajst najboljših na svetu

Ljutomerska dijaka Živa Antolin (na sredini) in Zoran Fijavž (desno) sta se na svetovnem srednješolskem debatnem prvenstvu v Turčiji med debaterji, ki jim je angleščina tuji jezik, uvrstila med najboljše govorce.

V debatno ekipo, ki zastopa Slovenijo na svetovnem srednješolskem debatnem prvenstvu, se skoraj vsako leto uvrstijo tudi dijakinje in dijaki iz pomurskih srednjih šol. Letošnjega, ki je bilo konec januarja in v začetku februarja v Antaliji v Turčiji, sta se udeležila tudi Živa Antolin in Zoran Fijavž z Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, spremljali pa sta ju mentorica Ljutomerskega debatnega kluba v angleškem jeziku Liana Miholič, ki že več let sodi na debatah na svetovnih prvenstvih, in direktorica Za in proti, zavoda za kulturo dialoga, Bojana Skrt, ki že šestnajst let pripravlja slovenske ekipe za najprestižnejše mednarodno srednješolsko debatno prvenstvo.

Na svetovnih prvenstvih v posamezni debati debatirajo trije iz vsake ekipe, in sicer v angleškem jeziku. Vse ekipe tekmujejo v osmih debatnih krogih, po katerih se 16 najboljših ekip uvrsti v osmino finala, nato v četrtfinale, polfinale in finale. Za štiri debatne trditve izvejo ekipe približno dva meseca pred tekmovanjem in se nanje lahko pripra-

vljajo, za preostale pa debaterji izvejo uro pred debato in se nanje pripravljajo sami brez pomoči mentorjev oziroma vnaprej pripravljenih gradiv. Slovenska ekipa se je s šestimi zmagami uvrstila v osmino finala, kjer so izgubili proti singapurski ekipi. »Uvrstitev med šestnajst najboljših je izjemen rezultat, saj je na prvenstvu sodelovalo 50 držav in je kakovost tekmovanja izjemno visoka. Poleg tega je singapurska ekipa ena najboljših na svetu,« poudarja njihova mentorica. Tudi posamezno niso dosegli nič slabših rezultatov, saj sta se Živa in Zoran med debaterji, ki jim je angleščina tuji jezik, uvrstila med najboljše govorce – Živa na 6. mesto, Zoran na 19. »Na svetovnem prvenstvu debatirajo tudi debaterji, ki jim je angleščina materni jezik, zato nimaš občutka, kako dober si v svoji kategoriji. Rezultat me je kar malo presenetil in sem zelo zadovoljna z njim,« pravi Ljutomerska dijakinja. Prihodnje leto bo svetovno srednješolsko debatno prvenstvo na Tajskem, leta 2015 pa v Singapurju.

Jerneja Domajnko

Kdo je Wes »The Bluesman« Mackey?

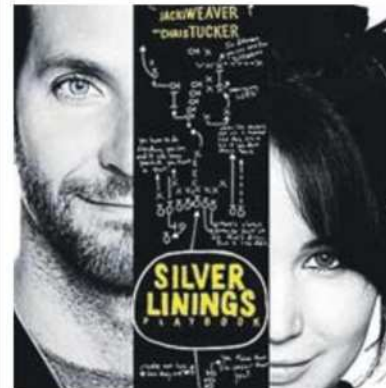
Kdo je glasbenik, ki je minulo nedeljo pol ure »ogreval« občinstvo v soboški grajski dvorani pred koncertom skupine Balladero? Wes Mackey z vzdevkom The Bluesman je v Evropi precej znan že v Nemčiji, Franciji in Belgiji, medtem ko je bilo pri nas doslej malce drugače. Mackey se je rodil leta 1948 v Severni Karolini, kitaro pa se je naučil igrati pri starejših izvajalcih bluz z ameriškega Juga. Po rodu je delno Indijanec iz plemena Cherokee, njegov oče pa je bil baptistični duhovnik. V mladih letih se je Mackey preselil v Georgio, kjer je igral v manjših klubih. Po težkem začetku je vendarle dobil delo v spremljevalnih bendih Muddyja Watersa, Johna Leeja Hookerja, Stevieja Wonderja in drugih. Potem ko je veliko let prebil na poti, se je odselil v Kanado, kjer si je tudi ustvaril družino. V svoji karieri je poleg Amerike in Evrope gostoval že na Kitajskem, v Rusiji, Maleziji in na Irskem. Leta 2003 je izdal album Second Chance, ki je osvojil vrhove bluzovskih lestvic. Dve leti pozneje je izšla plošča Mr. Blues, leta 2009 pa Beyond Words. Mackey je sedaj na evropski turneji, na kateri predstavlja svoj novi izdelek Journey, ki bo izšel marca. T. K. FOTOGRAFIJA: NATASA JUHNOV

filmogled

Silver Linings Playbook (ZDA, 2012)

Režija: David O. Russell.
Igrajo: Bradley Cooper, Jennifer Lawrence, Robert De Niro, Jacki Weaver.
Žanr: komična drama

Naslov filma Silver Linings Playbook je težko prevedljiv v slovenščino, ker gre za značilno ameriško frazo. Besedna zveza silver linings (kar bi lahko prevedli srebrno obrobje) izhaja iz podobe nevihtnega oblaka, ki je ves temen in grozeč, a ima na robu vendarle srebrno barvo. Preneseno v človeško življenje to pomeni, da lahko iz vsakega slabega položaja nastane tudi nekaj dobrega. Oziroma da je v vsaki negativni stvari tudi neka pozitivna. Kot v stavku: »Udeležba na protestu je bila slaba, vendar so me zato vsaj vsi udeleženci dobro slišali.« Ali: »Res sem bil v zaporu, a sem zato tam spoznal svojega najboljšega prijatelja.« In podobno se godi tudi glavnemu junaku filma Silver Linings Playbook Patu Solitanu (igra ga Bradley Cooper), ki se po osmih mesecih v psihiatrični bolnišnici v Baltimoru vrača domov v rodno Filadelfijo. Pat je bil v psihiatrični ustanovi, ker je trpel za bipolarno motnjo, pa tudi zato, ker je pred osmimi meseci brutalno pretepel kolega učitelja, ki ga

je pod prho zalotil s svojo ženo. Čeprav Pat v domačem filadelfijskem predmestju prepričuje bližnje, da je zdaj z njim vse v redu, je jasno, da še ni čisto tako. Pat je namreč obseden s tem, da bi svoji ženi Nicky dokazal, da se je popravil, in niti ne posluša drugih, ki mu skušajo na blag način dopovedati, da je Nicky že zdavnaj prodala njuno hišo in se odselila. Patu pa pri njegovih namerah povzroča težave tudi oče (Robert De Niro), ki pobira športne stave, je izredno vraževeren glede svojega priljubljenega športnega moštva Philadelphia Eagles in prepričan, da ekipa zmaga le, kadar Pat z njim gleda tekmo po televiziji. A sina sedaj mučijo popolnoma drugi problemi, še manj časa pa mu ostane, ko po naključju spozna prav tako težavno, a simpatično Tiffany Maxwell (Jennifer Lawrence), ki ji obljubi sodelovanje v plesnem tekmovanju. Ko se nad Pata zgrnejo vse stvari, se znajde v škripcih, kako izpolniti obljube vsem samosvojim ljudem okoli sebe in pri tem ne izgubiti zdravega razuma. Film, ki ga krasijo iskri, a kljub temu življenjski dialogi ter ustrezna glasba, je nominiran za kar osem oskarjev, med njimi tudi za prav vse štiri najpomembnejše vloge. Največ možnosti, da dobi prestižno nagrado, ima Jennifer Lawrence, čeprav bi si ga zaslužil tudi Bradley Cooper. Brez dvoma pa ima ta film od vseh, ki so nominirani za oskarje, najboljši igralski ansambel in tudi kemija med obema protagonistoma je izredna. Silver Linings Playbook je nominiran tudi za najboljši film, a najverjetneje v tej kategoriji ne bo pobral nagrade. Režiser David O. Russell (prav tako nominiran) je bil doslej najbolj znan kot avtor filma Borec (The Fighter), ki je predlani pobral dva oskarja. T. K.

56. Bujta repa

Tradicija in zabava

Letos bodo nastopili
Samo Budna in Band,
DMP, Ethnotrip in The
Broken Hearts

Klub prekmurskih študentov bo tudi letos organiziral priljubljeno zabavo prekmurskih študentov v Ljubljani Bujto repo. »Bujta repa je ena izmed najstarejših študentskih zabav v Ljubljani, ki je bila po neuradnih podatkih prvič pred 56 leti. Prireditve se vsako leto udeleži tudi veliko študentov z vseh koncev Slovenije, saj Bujta repa slovi kot ena najboljših študentskih zabav v Ljubljani. Vsako leto se na prireditvi zbere okrog 1200 obiskovalcev. Z Bujto repo si Klub prekmurskih študentov poleg druženja Prekmurcev v Ljubljani prizadeva promovirati in tudi navdušiti druge študente za prekmursko kulinariko in kulturo,« so zapisali pri KPŠ-ju. Letošnja Bujta repa bo v sredo, 27. februarja, začela pa se bo ob 20. uri s tradicionalno večerjo ob spremljavi glasbene skupine Ethnotrip, kasneje bodo nastopili še The Broken Hearts, Samo Budna in Band ter Društvo mrtvih pesnikov. Vstopnice so že v prodaji, organiziran pa je tudi avtobusni prevoz na progi Murska Sobota–Maribor–Ljubljana. Več na www.kps.si.

Pomurska superskupina Ethnotrip ima svoj prvenec

Ljubezen do ljudske glasbe

Koncertna promocija novega albuma bo to soboto v Lendavi

Pred kratkim smo že predstavili pomursko superskupino Worefox, ki trenutno navdušuje koncertno občinstvo, glasbene recenzente in poslušalce s svojim izvrstnim prvim albumom I Am Memory. Svoj prvenec pa bo konec februarja prav tako izdala še ena pomurska superskupina, ki pa deluje v nekoliko drugačnih žanrskih vodah. V zasedbi Ethnotrip so vokalistka Tanja Šimonka, violinist Miha Kavaš, baskitarist Aleksander Varga in pianist Primož Kramberger. Čeprav gre za (po starosti) razmeroma mlade glasbenike, pa imajo vsi veliko praktičnih izkušenj. Delovali so namreč že v skupinah, kot so Marko banda, Mlada beltinska banda in L'Amour Fou, nastopali so z različnimi folklornimi skupinami, so člani in vodje pevskih zborov, nastopajo pa tudi kot solisti. Superskupino Ethnotrip so ustanovili leta 2009, zdaj pa je vendarle tako daleč, da bo luč sveta ugledal njihov prvi album. Njegova koncertna promocija bo v soboto, 23. februarja, ob 19. uri v kulturnem domu v Lendavi.

Člane zasedbe Ethnotrip združujeta ljubezen do ljudske glasbe in želja po njenem poustvarjanju. A pri tem se ne omejujejo zgolj na slovensko ljudsko glasbo, ampak imajo v svojem repertoarju tudi ljudske skladbe iz Madžarske, Hrvaške, Makedonije in Rusije. Izjemoma pa izvajajo tudi skladbe znanih av-

torjev. Konec januarja je izšel prvi uradni singl skupine z naslovom Jovano Jovanke (makedonska ljudska, op. p.), na spletni strani benda pa je poleg omenjenih skladb že mogoče slišati tudi madžarsko Selyem hajad, prekmursko Speivaj nama, Katica in hrvaško Ljubav se ne trži, ki jo je pred desetletji proslavila hrvaška superskupina Vještice. Zasedba Ethnotrip ima že precej koncertnih izkušenj, med drugim je konec januarja

nastopila tudi na dobrodelni prireditvi Gimnazijci gimnazijcem v Ljutomeru, še pred tem pa na dobrodelnih koncertih v Črenšovcih in Murski Soboti. Seveda so ob novici o promociji nove zgoščenke na naslov skupine začela deževati že nova vabila na koncerte. Tako jo med drugim čaka nastop v sredo, 27. februarja, na prireditvi Bujta repa v Ljubljani in v soboto, 23. marca, v klubu KGB v Mariboru. T. K.

Zasedba Ethnotrip je nova osvežitev pomurskih glasbenih tokov.

FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA SKUPINE

Informativni dnevi na pomurskih srednjih šolah

Dvorjenju je sledilo snubljenje

Osem pomurskih srednjih šol si prizadeva pridobiti čim več dijakov – Zanimanje tudi za nov program SPTS-ja tehnik oblikovanja – Ekonomska šola bo vpisovala tudi v športni oddelek

Minuli petek in soboto je bilo živahno na srednjih šolah, saj so bodoči dijaki in njihovi starši obiskovali šole, ki so se jim zdele najbolj zanimive in primerne za nadaljnje šolanje. In šole so res izkoristile vse svoje možnosti, prednosti, sposobnosti in odlike, da so se postavile pred učenci in starši v predstavitev. Publikacije z opisi izobraževalnih programov, enotne majice dijakov, nasmejani profesorji ... res pa je, da so nekatere šole bolj poudarjale kakovost izobraževanja, druge udobnost bivanja na šoli, sodobno športno dvorano in lepe učilnice, tretje pa so se bolj usmerile v velike možnosti pridobitve zaposlitve ali dela na tujem. Vsekakor je bil to čas nadpovprečne ustvarjalnosti in angažiranosti profesorjev in dijakov, kar pogrešamo na marsikateri šoli tudi v drugih dneh šolskega leta.

Darja in Martin Špilak sta prišla na Srednjo poklicno in tehniško šolo (SPTS) Murska Sobota, kajti Martin je odločen, da bo postal tehnik računalništva. To je že nekaj let najbolj zaželen izobraževalni program med fanti. Popolnoma drugače je z Rokom Benkom z OŠ II Murska Sobota – odločil se je namreč za strokovni program elektrotehnike, ker ga pač zanima elektrika in tehnika, čeprav bi se glede na dobre ocene v šoli lahko vpisal tudi na gimnazijo – česar pa nekateri njegovi sošolci ne morejo razumeti. V športni dvorani, kjer so imeli začetno skupno predstavitev v režiji profesorja Milana Vincetiča najprej za programe SPTS, nato pa še za gimnazijo, smo srečali tudi Dorotejo Kuzma z OŠ Beltinci, ki se je zanimala za novi program tehnik oblikovanja – preizkus znanja zanjo ne bo ovira, je prepričana Doroteja, ki rada ustvarja.

Mateja Jakšič s Srednje zdravstvene šole Murska Sobota je z veseljem

Dejan Kočiš, učitelj kmetijske mehanizacije na Biotehniški šoli Rakičan, je predstavil bogat strojni park. FOTOGRAFIJE: NATAŠA JUHNOV

pogledala na veliko gnečo, saj to pomeni, da so njihovi trije učni programi še vedno zelo zanimivi za mlade, najsi bo zaradi možnosti nadaljnega izobraževanja po končani srednji šoli, samozaposlitve ali zaposlitve v tujini. »Veliko naših dijakov v zadnjem času odhaja na delo v tujino, na redno delo ali pa tam opravljajo prakso. Mi sodelujemo konkretno z Nemčijo, jezik ni problem, saj so šli tudi taki, ki so imeli prvi jezik angleščino. Približno dve tretjini maturantov pa po končani šoli nadaljujejo izobraževanje na višjih šolah ali na fakultetah.«

Družina Černjavič - Duh iz Ižakovca se bo lahko pohvalila s kar dvema »medicinkama«; starejša Zvonka je že pred časom končala srednjo šolo in nato še diplomirala na fakulteti iz programa zdravstvena nega.

Mlajša sestra Martina, ki sta jo v petek Zvonka in mama Margareta spremljali na informativnem dnevu, pa se je odločila za program kozmetični tehnik. Martina nam je zaupala: »Nekoč bi rada imela svoj kozmetični salon. Že zdaj kupujem revije, za model pa mi je največkrat ati. Bojim se edino matematike, drugega niti ne.«

Vučakovi iz Beznovec imajo dve hčerki, starejša je vpisala program okoljevarstveni tehnik, mlajša pa je že nekaj let prepričana, da bo zanjo najbolj primerna kmetijska šola oziroma Biotehniška šola Rakičan, saj imajo doma poljedelsko-živilnorsko kmetijo s 130 glavami goveje živine: »Veseli me delo v naravi in z živalmi, zato bom vpisala program kmetijsko-podjetniški tehnik. Najprej želim narediti izpit za traktor. Pričakujem, da bom na šoli dobila veliko novega znanja o kmetovanju, predvsem pa, da bom zadovoljna.«

Bernarda B. Peček

Mateja Jakšič, psihologinja na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota, je z veseljem pogledala na veliko gnečo.

Rok Benko bi lahko šel na gimnazijo, toda bolj ga zanima elektrika in tehnika.

Doroteja Kuzma se je navdušila nad novim programom tehnik oblikovanja.

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

V Pomurju dva športna oddelka

Novejšim programom iz zadnjih let (okoljevarstveni tehnik, logistični tehnik ter kozmetični tehnik) se bosta v Pomurju v prihodnjem šolskem letu pridružila še dva nova: tehnik oblikovanja na SPTS in športni oddelek na Ekonomski šoli Murska Sobota.

Kot je sporočil ravnatelj Darko Petrijan, gre za podoben model, kot je gimnazijski, prvo generacijo dijakov, ki se bodo izobraževali v športnem oddelku in bodo izbrali program logistični ali ekonomski tehnik, pa bodo lahko vpisali že jeseni. Program, ki ga vodi šolsko ministrstvo, bodo izvajali, če bo vpisanih najmanj 18 dijakov. Zgornja meja vpisanih je 22.

Damjana Vučak iz Beznovec, ki jo je spremljal oče Franc, že dolgo ve, da bo skrbela za nadaljevanje družinske kmetije.

Obiskovanje srednje zdravstvene šole kot družinska tradicija: Margareta in Zvonka Černjavič ter Martina Duh iz Ižakovca

Klara Jablanovec, Ambrož Maruša in Niko Žikec so najraje v laboratoriju na Biotehniški šoli Rakičan, kjer proučujejo takšne in drugačne živali.

Martin Špilak najbolj uživa, ko je za računalnikom, zato se želi vpisati v program računalniški tehnik.

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Ledvice

Ledvice so parni organ fižolaste oblike, ki ležijo v trebušni votlini. Desna ledvica je ob jetrih, leva pa pod trebušno prepono ob vranici, skrbita pa za čistost notranjih tekočin, saj pomagata izločati odvečno vodo in odpadne snovi. Vsak dan prečistita okoli 180 litrov krvi in izločita do dva litra seča. V bistvu delujeta kot manjši čistilni napravi. Vsaka deluje samostojno, človek pa lahko živi, tudi če mu eno odstranijo. Ledvice lahko imajo tudi ledvične kamne. Zanimivo pa je, da so ledvice eden tistih notranjih organov, ki nimajo toliko simbolnih pomenov, v smislu, da ljubezen ne gre skozi ledvice. Lahko pa koga poznamo do obisti, za tiste, ki niste vedeli, to so ledvice. Gumpiči pa svetujejo, da ne glede na vse to moramo skrbno paziti na svoje ledvice in piti veliko vode.

Angleški jezik:
kidneys (kidnis)
Nemški jezik:
die Nieren (niren)
Madžarski jezik:
vese (vêšê)
Španski jezik:
rinón (rinjon)
Italijanski jezik:
ilrene (rene)
Francoski jezik:
le rein (le ra)
Esperanto:
renoj (renoj)

Prevode besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze v Murski Soboti, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič.

Beltinčani na kvizu 1, 2 oder 3

1, 2 oder 3 je nedvomno eden najbolj znanih otroških kvizov, ki ga že vrsto let tedensko predvajajo na nemški in avstrijski televiziji. Kdo se ne spomni, kako otroci s skakanjem na polja izberejo odgovor, lučka, ki zasveti na igralnem polju, pa oznanja, ali je pravilen. V vsaki oddaji tekmujejo tri ekipe iz Nemčije, Avstrije in izbrane tuje države. Beltinska osnovna šola je bila že tretjič izbrana za sodelovanje na tem kvizu v nemščini. To pa je bil kar velik dogodek, saj je snemanje potekalo od 27. do 29. januarja v Münchnu.

Udeležili so se ga trije učenci 5. razreda Iva Filip, Luka Hari in Jakob Sraka, ki se učijo nemščino kot prvi tuji jezik, in njihova mentorica Lidija Pelcl. V Münchnu so odpotovali z letalom, ko niso snemali, pa so našli dovolj časa še za ogled znamenitosti tega nemškega mesta. Beltinska ekipa, ki je zastopala slovenske barve, je sedaj že doma, od daja, kjer boste lahko spremljali, kako so se odrezali, pa bo na sporedu v soboto zjutraj na ZDF in ORF in v nedeljo popoldne na KI.KA.

A. N. R. R.

Namesto učiteljice je prišla Pika Nogavička

Pustni torek se je začel zelo vznemirljivo. »Kakšne maske bodo, ali bodo grozne ali smešne?« sem se spraševala zgodaj zjutraj v postelji. Jaz sem se na ta dan spremenila v dvornega norčka. Obklela sem se v pisano majico in pisane hlače. Mama me je našminkala in narisala velike pisane srčke. Ko sem bila na avtobusu, so mi vsi govorili, da sem lepa pustna maska. Ko sem prišla v razred, so se okoli mene zbrali čebe-

lica, dama, vragec, kirurg, gospodični plesalki, gusarki, vampir in pijanec. Čakali smo učiteljico, ampak prišla je Pika Nogavička z gospodom Fickom. Potem smo začeli rajati, zganjati norčije in plesati po šoli. Ko sem prišla domov, sem šla po vasi, kjer sem plesala in recitirala pesem Pust.

Želim si, da bi bilo na leto še več pustov.

Eva Dragović, 4. b, OŠ Križevci

Otroci iz Vrtca Ljutomer so na sklepni slovesnosti letošnjega Bralnega Ostržka zbrane zabavali z glasbeno pravljico Palček Pohajalec. FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA VRTCA LJUTOMER

Predšolska bralna značka

Spodbujanje branja najmlajših

Več kot sto otrok iz Vrtca Ljutomer vključenih v Bralnega Ostržka

Bralna značka ni namenjena samo tistim otrokom, ki že znajo brati, saj lahko »berejo« knjige že veliko prej. Tako da listajo, gledajo ilustracije in poslušajo, kako jim pripovedujejo starejši. »V predšolskem obdobju oziroma v predbralnem obdobju se pomembno razvijata govor in mišljenje, oblikuje se odnos do knjige, vzbuja zanimanje za knjigo kot kulturno dobro in bogati besedni zaklad,« poudarja Marija Pušenjak, ravnateljica Vrtca Ljutomer, v katerem začnajo tako imenovano bralno opismenjevanje že pri najmlajših skupinah.

V najmlajših skupinah kroži knjižni nahrbtnik. To je nahrbtnik s knjigami, primernimi starosti otroka, ki jih otrok nekaj dni prebira doma s starši, nato nahrbtnik vrne, da lahko odpotuje domov k naslednjemu malčku. Že mnogo let pa v ljutomerskem vrtcu izvajajo tudi predšolsko bralno značko, Bralnega Ostržka. V tej bralni znački lahko sodelujejo otroci od četrtega do šestega leta skupaj s starši. Uganke, pesmice, zgodbe, ki jih doma skupaj preberejo, med letom predstavijo v skupini. »S tem se urijo tudi v nastopanju,« še navaja prednosti zgodnjega

vključevanja v bralno značko ravnateljica ljutomerskega vrtca.

Na sklepni slovesnosti letošnjega Bralnega Ostržka, ki je bila prejšnji teden v Domu kulture Ljutomer, so zbrane zabavali otroci z glasbeno pravljico Palček Pohajalec, za posebno presenečenje pa je poskrbel znani radijski napovedovalec, pevec, ljubiteljski igralec Jure Sešek v vlogi Martina Krpana z Vrha. Za opravljeno bralno značko so letos odbarili 102 otroka s knjigo Janje Vidmar Novo leto z Modrim slončkom. J. D.

Tisti, ki knjižne junake zaplete v dogodivščine

So otroci, ki knjige požirajo, in otroci, ki knjigo vzamejo v roke, če je to res nujno ali je po naročilu in ukazu šole. Veliko zaslug za to imajo starši, ki otroke že zgodaj navdušujejo za branje in jih popeljejo v svet zgodb, svet skrivnostnih zapletov in razpletov, svet humorja in zanimivih dogodivščin. Ob branju se še kaj naučijo, da več vedo v šoli, da se bolj znajdejo v življenju ali pa znajo bolj vrteti svoj

jezik. Nad zadnjim starši seveda nismo najbolj navdušeni, ko gre za domače pogajanje in sprejemanje kompromisov.

Tudi v knjižnicah na različne načine skrbijo za bralce, še posebno mlade. V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota so izvajali Pikino bralno značko, privabili številne mlade bralce, ob koncu pa so na srečanje povabili vedno izjemnega in razpolo-

ženega mladinskega pisatelja Primoža Suhodolčana. Je eden tistih pisateljev, ki ga otroci obožujejo, in običajno, ko začnejo, lepo po vrsti preberejo vse njegove knjige.

Otroke navdušujejo njegovi knjižni junaki, kot so Peter Nos, Ranta in vse živali, ki dobijo zanimive značaje, prav tako pa zna s svojimi nastopi očarati tudi Primož.

A. N. R. R.

Razglasitev najboljših pomurskih športnic, športnikov in športnih kolektivov v letu 2012

»Vsak pozitiven žarek je dobrodošel«

Minulo tekmovalno leto zaznamovale olimpijske igre v Londonu – Strelskemu reprezentantu Boštjanu Mačku uresničene dolgoletne sanje

Skupinski posnetek najboljših pomurskih športnikov

Tradicionalna akcija Vestnika, tokrat že 49. izbor najboljših pomurskih športnic, športnikov in športnih kolektivov, je tudi letos požela veliko zanimanja, razglasitev pa je bila v športni dvorani Ekonomske šole Murska Sobota. Za prijetnejše razpoloženje na prireditvi in ogrevanje občinstva so s svojimi nastopi poskrbeli mladi športni plesalci in plesalke Plesne šole Zeko.

Prvi Goričanec na olimpijskih igrah

Že drugo leto zapored je bil za najboljšega športnika izbran reprezentančni strellec na glinaste golobe Boštjan Maček, ki je na poletnih olimpijskih igrah v Londonu zasedel visoko sedmo mesto in le za las zgrešil finale najboljše šesterice, ki se je pomerila v boju za kolajne.

»Lansko leto je bilo zame zelo uspešno. Uresničile so se mi namreč sanje, da sodelujem na olimpijskih igrah. S solidnim nastopom sem bil zelo blizu medalji. Veliko pa mi pomeni tudi to, da so me ljudje izbrali za športnika Pomurja. Moj največji letošnji cilj je nastop na sredozemskih igrah, ki bodo sredi junija v Turčiji, kjer bom branil naslov najboljšega iz Italije.«

Na drugem mestu je pristal državni reprezentant v rokoborbi grško-rimskega sloga Jure Kuhar. V kategoriji do

74 kg se mu je le za eno mesto izmuznila vozovnica za poletne olimpijske igre v Londonu. Tretji je strelski reprezentant Robert Markoja, ki se ponša s petim mestom na svetovnem prvenstvu s samostrelom, pri čemer je za las zgrešil sklepní obračun štirih najboljših.

Vesela laskavega naslova

V ženski konkurenci je laskavi naslov pripadel nogometni reprezentantki Mateji Zver, najboljši igralci minulega državnega prvenstva v ženskem nogometu, ki je veliko prispevala tudi k naslovu državnih prvakinja in pokalnih zmagovalk ŽNK Teleing Pomurje Beltinci. »To priznanje mi pomeni zares veliko, saj je zmagati v taki konkurenci tekmovalk, kot je v Pomurju, enkratno. Spomladi bom

Na najvišji stopnički: Boštjan Maček, Nataša Horvat (Mura 05) in Mateja Zver

FOTOGRAFIJ NATAŠA JUHNOV

za ŽNK Teleing Pomurje Beltinci odigrala še pet prvenstvenih tekem, potem pa se spet selim v daljno Islandijo, kjer se začne nova prvenstvena sezona.« Za njo se je uvrstila atletska reprezentantka Sonja Roman, ki je na olimpijskih igrah v Londonu tekla na 1500 metrov, slovesnost pa je zaradi bolezni izpustila. Tretja je obetavna judoistka Hanna Mazouzi, državna prvakinja v konkurenci deklet do 57 kg in večkratna zmagovalka na domačih tekmovanjih.

Mura 05 je »lačna« takih priznanj

Najboljši dosežek med športnimi kolektivi v letu 2012 je s tretjim mestom v državnem prvenstvu in uvrstitvijo v kvalifikacije za evropsko nogometno ligo pripadel ND Mura 05.

Gre za zgodovinski uspeh soboškega prvotigaša, ki ga je po turbulentnih dogajanjih okrog kluba le redkokdo upal napovedati. Podobnega mnenja je tudi nova predsednica mag. Nataša Horvat. »Mura 05 je »lačna« takih priznanj. Vsak tak pozitivni žarek, ki pride k nam, je zelo dobrodošel, saj si močno prizadevamo za stabilizacijo kluba in poslovanja. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem našim igralcem in kolektivu, da smo prišli do tega zgodovinskega uspeha kluba.«

Na drugem mestu je ŽNK Teleing Pomurje Beltinci, ki pri nas nima enakovredne tekme v boju za naslov državnih prvakinja. Tretja je PŠ Zeko, ki se ponša s kar 109 medaljami z državnih, evropskih in svetovnih prvenstev v športnih plesih.

Milan Jerše

teden v številkah

Badminton

Mednarodni turnir za svetovno jakostno lestvico, Teheran – 1. krog: Iztok Utroša (Slovenija) – Soroush Eskandari 2 : 1; 2. krog: Utroša – Akbar Panji (Indonezija) 0 : 2. S tem se je Iztok Utroša uvrstil med prvih 16 igralcev na turnirju, na katerem je nastopilo 75 badmintonistov.

Kolesarstvo

Na dirki po Andaluziji se je na 6-kilometrskem prologu z drugim mestom izkazal Simon Špilak (Slovenija, Katjuša), ki je le za dve sekundi zaostal za Špancem Alejandrom Valverdejem (Movistar).

Strelstvo

Slovenska reprezentanca je v dvoboju s Hrvaško, ki je bil v Zagrebu, izgubila z 1 : 7. Med posamezniki je z značno puško pri moških nastopil tudi Robert Markoja (SD Štefana Kovača Turnišče), ki je zadel 594 krogov, kar je bil drugi najboljši izid. Pri ženskah je Saša Marija Ratnik (SD Kolomana Flisarja Tišina) zadela 385 krogov, pri mladincih pa je Tadej Žalik (Turnišče) nastreljal 577 krogov.

Regijska članska liga: Janko Jurkovič – First M. Sobota 1071 : 1053, Radgona – Bakovci 1030 : 1085, Graničar Cankova – Mesto Ljutomer 989 : 962; Gančani – Domajinci 1043 : 1074, Strelec Andrejci – Gederovci 1068 : 1075. Vrstni red: Bakovci, Gederovci in Janko Jurkovič po 22 točk. Posamično: Goran Maučec, 2922, Matjaž Čor (oba Bakovci, 2902, 3. Igor Makari (First M. Sobota), 2872.

Regijska liga za ml. pionirje in cicibane, G. Radgona: 1. Pomurka, 497, 2. Jože Kerenčič Miklavž, 482, 3. ŠSD Radgona I, 477. Posamično, pionirji: 1. Jan Benko, 168; pionirke: 1. Doris Legenič (Varstrov Lendava), 162; cicibani: 1. Jure Sočič (oba Pomurka), 174; cicibanke: 1. Katja Zver (Varstrov Lendava), 156.

Karate

DP veteranov v katah, Žalec (28 tekmovalcev iz 15 klubov) – 2. Ricardo Žibrat v kategoriji do 50 let, 3. Dušan Gregorinčič (oba TVD Partizan Ljutomer) v kategoriji nad 50 let in Boris Mauko (Shotokan KK G. Radgona) v kategoriji do 50 let.

Šotokan karate

36. tradicionalni mednarodni turnir, Ruše (400 tekmovalcev iz štirih držav) – kate, ml. dečki: 4. Filip Horvat; st. malčice: 2. Sara Serec, 3. Maša Sukič, 4. Tanisa Lovenjak (vse Cankova); st. deklice: 3. Sabrina Šarkezi (Tromejnik Kuzma); mladinke: 4. Patricia Horvat; ženske, 9. KYU-4. KYU Dan: 1. Lara Recek, 2. Bojana Horvat (vse Cankova); ženske, 3. KYU Dan: 2. Polonca Hüll (Tromejnik Kuzma); veteranke: 2. Jelka Rošker Trajbar; veterani: 6. Darjan Rošker (oba Cankova). Kate ekipno, članice: 4. Cankova. Yaku-Soku kumite, članice: 4. Cankova. Kumite kategorijsko, mladinci do 55 kg: 2. Kevin Šarkezi (Tromejnik Kuzma). Na turnirju je bila ekipa Cankove s 325 točkami šesta, Tromejnik Kuzma (125) pa 14. V slovenskem pokalu je Cankova (339) četrta, Tromejnik Kuzma (137) pa deveti. Priznanji in pokala za uspešen

nastop na 11. svetovnem prvenstvu S. K. I. F. v Avstraliji sta prejela tudi Jelka Rošker Trajbar in Darjan Rošker.

Judo

5. pokal Guštanja v Prevaljah (225 tekmovalcev iz štirih držav) – U-10, do 35 kg: 4. Kaja Baler (Beltinci). U-12, do 32 kg: 1. Blaž Kuplen (M. Sobota), 2. Gabriel Zdravec (Beltinci), 3. Tamara Ferencek (Lendava); do 40 kg: 1. Nino Imre (Lendava) in Kaja Šooš, 2. Vid Lunežnik; nad 55 kg: 1. Klemen Bejek (vsi M. Sobota). U-14, do 34 kg: 2. Mitja Ferencek (Lendava); do 38 kg: 2. Jan Lukač; do 46 kg: 3. Jan Grah; do 55 kg: 1. Aleksander Ferencek (vsi M. Sobota), ki je bil izbran za najboljšega borca, 3. Jure Markoja; do 66 kg: 2. Grega Kotnjek (oba Lendava).

Kegljanje

14. krog državnih lig – 1. B: Siliko – Radenska 6 : 2 (3256 : 3168). 1. B (Ž): Slovenj Gradec – Radenska 5,5 : 2,5 (3150 : 3069). 2. liga vzhod: Nafta – Ceršak 5 : 3 (3235 : 3212). 2. liga vzhod (Ž): Nafta – Comcel 5 : 3 (2979 : 2822). 3. liga vzhod: Krško – Radenska II 5 : 3 (3343 : 3294).

Košarka

18. krog 2. SKL: Radenska Creativ Sobota – Kolpa Črnomelj 84 : 75 (Davorin Škornik in Tadej Horvat po 17, Mitja Majc 16). Vodi Splošna plovba Portorož 33, 5. Radenska Creativ Sobota (27).

Rokomet

16. krog 2. DRL: Drava Ptuj – Arcont Radgona 29 : 26 (17 : 14; Matevž Žunič 8, Matej Ivanek 6), Alples Železniki – Po-

murje 33 : 32 (15 : 15; Robi Kreft, David Petraš in Mitja Kozelj po 8). Vodi Loka 2012 (27), 8. Arcont Radgona (11), 13. Pomurje (4). V petek ob 19.30 bo v Radencih pomurski derbi: Arcont Radgona – Pomurje.

Mednarodni turnir st. dečkov, Monošter – predtekmovalje: Pomurje – Tapolca 17 : 13, Pomurje – Sombotel 13 : 6, Egerszegi – Pomurje 12 : 10. Finale: Monošter – Pomurje 21 : 13. Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Doriana Kocana (Pomurje).

Skvoš

Prvi letošnji turnir, Dolnja Počehova (16 igralcev): 1. Martin Mošnik (Konex Ljubljana), 3. Zoran Repija (Point Veržej). Izidi – četrtfinale: Repija – Izidor Sopič (Konex Ljubljana) 3 : 0, polfinale: Repija – Mošnik 0 : 3, za tretje mesto: Repija – Rok Podgornik (Maribor) 3 : 1.

Pikado

7. kolo regijske lige Goričko: R-club G. Slaveči – Ana Mari Klara Petanjci 16 : 0, Trnjar G. Slaveči – Friend's team Sv. Jurij 5 : 11, Rajsar Grad – Pančor XL Domajinci 9 : 8. Vrstni red: Friend's team Sv. Jurij 18, Ana Mari Klara Petanjci 17, R-club G. Slaveči 13.

Druga liga: MRD Kapučinke – LO-KO Kauboyši 5 : 5, ŠD Bunčani – ŠD Grabe 4 : 6, Taxi bar Frč – Nomis plus 6 : 4. Vrstni red: LO-KO Kauboyši 19, MRD Shoters Križevci 16, ŠD Grabe 15.

13. kolo občinske lige Križevci, prva liga: Boosters – Kasač 5 : 5, Boreški veterani – Gabrijelov barček 4 : 6, Bar Spo-

min – Berkovci 6 : 4, Naš ovinek – LO-KO bar Baza 7 : 3. Vrstni red: Naš ovinek Logarovci 20, Boosters Boreci in Gabrijelov barček Vučja vas po 19.

Ciklokros

Proga v beltinskem parku, najboljši po kategorijah – dečki: 1. Luka Sagadin (Perutnina Ptuj), 2. Žiga Horvat (KK Tropovci), 3. Blaž Furjan (Perutnina Ptuj); mladinci: 1. Matej Škafar, 2. Matej Flisar, 3. Patrik Kocipec (vsi KK Tropovci); člani: 1. Dušan Hajdinjak (Turbo MS), 2. Miran Titan (KK Tropovci); veterani: 1. Alojz Horvat. Osnovnošolsko prvenstvo Pomurja: 1. Žiga Horvat (OŠ I. M. Sobota), 2. Uroš Bagari (OŠ Puconci). Srednješolsko prvenstvo Pomurja: 1. Matej Škafar (SPTŠ M. Sobota), 2. Matej Flisar, 3. Patrik Kocipec (oba Gimnazija Ljutomer). Prvak občine Beltinci: Jožef Zdravec (Beltinci).

Šah

Mesečni hitropotezni turnir ŠD Radenska Pomgrad (10 igralcev): Matej Titan, 7,5, Boris Kovač in Denis Gjurjan po 7, Igor Kos, 6, Jože Gruškovnjak in Danilo Hari po 4,5.

Mladinski hitropotezni turnir ŠD Radenska Pomgrad (14 igralcev): Hana Nemec, 6,5, Andrej Keglevič, 6, Jaka Meglič, 5, Nejc Hanc, 4,5, Fabijan Marič Vild, 4.

Namizni tenis

7. občinsko tekmovanje pri Gradu (26 igralcev) – finale: Tjaša Prelec – Srečko Vogrinčič 2 : 0, za tretje mesto: Edvard Gomboc – Tilen Šinko 2 : 0.

Namizni tenis

Nepričakovan poraz Sobote

V boju za obstanek doma izgubili z Mengšem

V 13. krogu 1. SNTL za člane je bilo najpomembnejše srečanje za obstanek v prvi ligi med Soboto in Mengšem v Murski Soboti. Po več kot tri ure trajajočem dramatičnem boju so bili srečnejši gostje. Po vodstvu Mengša s 3 : 2 so Sobočani povedli s 4 : 3 po zaslugi najboljšega igralca srečanja Gregorja Kocuvana, ki je zmagal v vseh treh dvobojih. Toda zadnji dve partiji sta bili usodni. Najprej je Mario Kolbl tesno izgubil z Orešnikom, zatem pa še Ožbej Poročnik odločilno deveto partijo, v kateri je napravil dobljeno prednost. Povedel je namreč z 2 : 1 v nizih, v četrtem z 8 : 3 in ga izgubil na razliko. Peti niz je po vodstvu z 8 : 4 zaradi nezbranosti izgubil na razliko. V naslednjem krogu igrajo v gosteh z Ilirijo. Pucončani so brez težav ob samo treh izgubljenih nizih maksimalno premagali Tempo iz Velenja. V naslednjem krogu gostujejo v Mengšu. Dvoboj med mlado ekipo Keme in Letriko je bil zaradi Patrika Sukiča, ki je igral za reprezentanco na mednarodnem prvenstvu Češke, preložen. V naslednjem krogu gostujejo pri Krki.

Sobota – Mengeš 4 : 5 (Poročnik – Orešnik 0 : 3, Kocuvan – Avbelj 3 : 1, Kolbl – Jazbič 0 : 3, Kocuvan – Orešnik 3 : 1, Poročnik – Jazbič 1 : 3, Kolbl – Avbelj 3 : 2, Kocuvan – Jazbič 3 : 2, Kolbl – Orešnik 2 : 3, Poročnik – Avbelj 2 : 3), Kema I Puconci – Tempo 5 : 0 (Škraban – Slatinšek 3 : 1, M. Horvat – Jazbec 3 : 0, Ropoša – Rosc 3 : 0, M. Horvat – Slatinšek 3 : 1, Škraban – Rosc 3 : 1). Druga izida: Ptuj – Ilirija 5 : 4, Zavarovalnica Maribor – Krka 5 : 0. Vrstni red: Kema I Puconci 26, Zavarovalnica Maribor 24, Krka 18, Ilirija 12, Ptuj in Mengeš po 10, Tempo in Letrika po 8, Kema II Puconci in Sobota po 6.

2. SNTL: Sobota II – Rakek 1 : 5 (Dolamič), Sobota II – Arrigoni 1 : 5 (Pečnik). 2. SNTL (ž): Logatec – Ljutomer 5 : 1 (Pejovnik), Preserje – Ljutomer 5 : 1 (Pejovnik). 3. SNTL: Škofja Loka – Žogica 5 : 3 (Soklič 2, Fleisinger).

Pelcarju državni turnir

Na drugem odprtem državnem turnirju članov do 21 let na Ravnah na Koroškem sta od Pomurcev nastopila le Pucončana Tomaž Pelcar in Gorazd Horvat. V okrnjeni konkurenci sta se izkazala, saj je Pelcar zmagal, Horvat pa je zasedel tretje mesto.

Mirko Unger

V nedeljo, 24. februarja: Memorial Avgusta Delavca in Vilija Žižka. Organizator: Planinsko društvo Matica Murska Sobota. Informacije: 041 614 672 Jože Ružič, ruzicjoze@siol.net

Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditev ali vadbo.

5. krog modre skupine za naslov prvaka

Derbi pripadel Sobočanom

Zelo pomembna zmaga za četrto mesto na lestvici, ki še vodi v sklepni del državnega prvenstva

Premursko-štajerski derbi med Panvito Pomgradom in Mariborom je prestregel z vsem, kar odbojka ponuja razvajanem gledalcem. Užitek pa je bil toliko večji, ker so gostitelji prišli do prve domače zmage v modri skupini, ki jih še vodi v sklepni del državnega prvenstva za prvaka. Bilo je 3 : 1 (20, -22, 34, 20).

Športna dvorana OŠ I Murska Sobota, 150 gledalcev, sodnika: Bernard Valentar (Prevalje) in Maksimiljan Štumfelj (Mežica).

Panvita Pomgrad: Ajlec 5, Vogrinčič, Pavlovič 16, Mijalković 19, Čolović 4, Vrabl, Flisar 11, Topovšek, Koncilja, Tot 18, Grabar, Drvarič.

Maribor: Šmitran 8, Vovk, Mlakar 7, Žitnik, Srpak, Plesec 11, Škundrič, Škorc, Mihajlovič 20, Ploj, Vidović, Detela 17.

Že to, da je dvoboj trajal več kot dve uri, kaže, da sta bila tekmeča dokaj izenačena. Gostje so v uvodnem nizu povedli z 8 : 7 ob prvem tehničnem odmoru, nato pa sta se moštviz

so Mariborčani povedli za dve točki in imeli nekaj lepih priložnosti, da ta del igre odločijo v svojo korist, vendar so se na koncu veselili gostitelji z neverjetnih 36 : 34. To je goste vrglo iz tira, saj so v četrtem nizu zaostajali že za devet točk (20 : 11), kar so domači s pridom izkoristili. Druga izida: Salonit Anhovo – Šoštanj Topolšica 3 : 0, Calcit Volleyball – ACH Volley 0 : 3.

Spodrsrljaj v Šoštanju

4. krog so odigrali med tednom. Na gostovanju pri Šoštanju Topolšici je Panvita Pomgrad nepričakovano izgubila z 0 : 3 (-29, -15, -21).

Športna dvorana Šoštanj, 150 gledalcev, sodnika: Pev (Škofja Loka), Milojevič (Ljubljana).

Šoštanj Topolšica: Ivartnik, Žnider, Lipovac, Bojinović, Gomivnik, Nastič, Boženk, Akrap 5, Pavič 3, Menih, Koželnik, Zupanc, Uršič 9.

Panvita Pomgrad: Ajlec 6, Vogrinčič, Pavlovič 2, Mijalković 17, Čolović, Vra-

dobili z 31 : 29. To je Sobočane iztirilo, saj so v drugem nizu dosegli le 15 točk. Slabo igro so nadaljevali tudi v tretjem nizu, v katerem so si gostitelji kmalu priigrali odločilno prednost, ki je bila dovolj za končno zmago.

Druga izida: Maribor – Calcit Volleyball 2 : 3, ACH Volley – Salonit Anhovo 3 : 1. Vrstni red po 5. krogih: ACH Volley 23, Salonit Anhovo 18, Calcit Volleyball 14, Panvita Pomgrad 8, Šoštanj Topolšica 5, Maribor 4. 6. krog je bil sinoči (Salonit Anhovo – Panvita Pomgrad), 7. krog pa bo konec tedna. Pari so: Panvita Pomgrad – Calcit Volleyball (sobota ob 20. uri), Salonit Anhovo – Maribor, Šoštanj Topolšica – ACH Volley.

Mariborčanke nadigrale Pucončanke

5. krog modre skupine 1. DOL Radenska Naturelle (ž): Nova KBM Branik – Kema Puconci 3 : 0 (13, 14, 15). Dvorana Lukna, 120 gledalcev, so-

mačinkam niso bile dorasle. Pucončanke so se v prvih minutah tekme še enakovredno kosale z Mariborčankami, po vodstvu 8 : 5 pa so domačinke zaigrale še bolj zbrano in zanesljivo. Njihova prednost je rasla iz minute v minuto, tekmece pa so bile nemočne. Tudi drugi niz ni prinesel spremembe v razmerju moči na igrišču. Gostiteljice so povedle z 8 : 3 in 16 : 9 ter v nadaljevanju visoko prednost obdržale do konca niza. Gostje so bile nemočne tudi v tretjem nizu. Tako je bila po uri in četrtekma dveh neenakih ekip končana. Druga izida: Calcit Volleyball – Zgornja Gorenjska 3 : 0, Aliansa – Luka Koper 3 : 1.

Odlična predstava Keme

4. krog je bil že med tednom: Kema Puconci – Calcit Volleyball 2 : 3 (-25, -15, 23, 17, -12).

Športna dvorana Ekonomske šole Murska Sobota, 150 gledalcev, sodnika: Melavc (Šempeter) in Orlt (Polzela).

Kema Puconci: Koler, Praprotnik 3, Vidonja 7, Franko 2, Škraban 15, Banfi 3, Donša 9, Borko 24, Frumen, Topolovec 4.

Calcit Volleyball: Guštin 9, Turnšek 22, Podlesnik, Handanović 3, Ljubečič 7, Kramolc 10, Lenarčič 1, Starčević 15. N. Mori, Hribar, Strel Kosmač, E. Mori 4.

Že v uvodnem nizu so imele Pucončanke priložnost za vodstvo, vendar je niso izkoristile. Ob prvem tehničnem odmoru so vodile z minimalno razliko, ob drugem tehničnem odmoru pa so zaostajale za tri točke. Šele nato so domačinke zaigrale bolje in prešle v vodstvo, a so po napeti končnici niz izgubile na razliko. V drugem nizu so Kamničanke popolnoma nadigrale gostiteljice, ki so zmogle le 15 točk. Do preobrata pa je prišlo v tretjem nizu. Pucončanke so namreč ob drugem tehničnem odmoru vodile že 16 : 9 in prednost obdržale do 21 : 14. Sledilo je obdobje nerazumljivih napak domačink in gostje so se jim približale na 24 : 23, kar pa je bilo tudi vse. Tudi v četrtem nizu so Pucončanke nadaljevale učinkovito igro in izid v nizih izenačile na 2 : 2. V petem nizu je kazalo na popoln preobrat domačink, saj so povedle z 10 : 5, nato pa storile preveč napak, kar so Kamničanke s pridom izkoristile.

Druga izida: Luka Koper – Nova KBM Branik 0 : 3, Zgornja Gorenjska – Aliansa 3 : 2.

Vrstni red po 5. krogih: Calcit Volleyball 22, Nova KBM Branik 19, Aliansa 13, Zgornja Gorenjska 10, Luka Koper 6, Kema Puconci 2.

Še 14. krog 2. DOL vzhod (ž): Benedikt – M. Sobota 3 : 0 (20, 19, 22). Vodijo Braslovče (42), 8. M. Sobota (14). 19. krog 3. DOL vzhod (ž): ZM Ljutomer – Slovenj Gradec II 3 : 1 (15, -24, 20, 21). Vodi Kajuh Šoštanj (50), 8. ZM Ljutomer (29).

Milan Jerše

Mariborčanom ni uspelo ustaviti razpoloženega Milana Mijalkovića. FOTOGRAFIJA JURE ZAUNEKER

menjavali v vodstvu. Ob drugem tehničnem odmoru so gostitelji vodili s 16 : 15 in v končnici prišli do odločilne prednosti. V naslednjem nizu so se jim Mariborčani oddolžili, čeprav so se jim Sobočani nekajkrat približali na točko zaostanka, kaj več pa jim ni uspelo. Lahko bi rekli, da je bil za dokončni razplet tekme v marsičem odločilen tretji niz, v katerem smo videli pravo dramo. Tik pred končnico je bil izid izenačen na 20. točki. Zatem

bl, Koncilja 4, Vrabl, Flisar 3, Topovšek, Tot 10, Grabar, Drvarič.

Po odlični predstavi proti ACH Volleyu so soboški odbojkarji popolnoma razočarali. V prvem nizu so praktično ves čas vodili in na prvi tehnični odmor odšli s tremi točkami prednosti. Ob drugem tehničnem odmoru so to prednost še podvojili in pred končnico vodili z 21 : 17. Nato pa je prišlo do padca v igri gostov, kar so domačini izkoristili in po napetem boju za niz

dnici: Tovornikova in Miklošičeva (obe Maribor).

Nova KBM Branik: Mlakar, Blagne, Kučej 12, Kaučič 7, Andreyko 13, Igljčar 1, Emro 1, Najdič, S. Planinšek, M. Planinšek 12, Prokovič, Hutinski 2.

Kema Puconci: Koler, Praprotnik 5, Vidonja, Franko, Škraban 7, Banfi, Donša 4, Borko 14, Frumen 3, Topolovec 2.

Državne prvakinja so brez večjih težav osvojile nove točke. Gostje do-

Animus Markišavci – Alf M. Sobota 3 : 7, Spin Mala Nedelja – News caffe Beltinci 3 : 7, Jelenov hram – Sobota veterani preloženo. Vrstni red: Jelenov hram 19, Sobota veterani 18, ŠD Polana in Kema veterani po 15.

Bowling

2. mednarodno policijsko tekmovanje, Lendava (22 moštev iz Slovenije, Hrvaške in Madžarske): 1. Sever I (Tomažič, Könye, Časar), 524, 2. Sever II, 498, 3. Račka Čakovec, 424; posamično: 1. Ladislav Bagladi (Sever I), 215. Ženske: 1. Plave kresničke (Lendava),

760, 2. Tropski vrt (Dobrovnik), 759; posamično: 1. Tamara Halabarec (Lendava), 113.

11. krog lendavske lige (11 igralcev): Dušan Radaković 406, Marjan Časar in Geza Gömböš po 398, Igor Šendlinger 394, Tibor Könye 393. Skupno: 1. Dušan Radaković 3965, 2. Tibor Könye 3762, 3. Franc Tomažič 3723, 4. Ivan Koncut 3703, 5. Igor Šendlinger 3487.

Invalidski šport

2. krog showdowna (namizni tenis), Medobčinsko društvo slepih in slabov-

vidnih M. Sobota: 1. Boštjan Bratušek (Ptuj), 8 točk, 2. Aleksander Sabo, 7, 3. Ciril Kavaš, 6, 4. Tomaž Detelbah (vsi M. Sobota), 5; ženske: 1. Silva Mlinarič (M. Sobota), 4, 2. Petra Vogrinec (Ptuj), 3, 3. Dragica Šernek (Maribor), 2. Skupno, moški: 1. Aleksander Sabo in Boštjan Bratušek po 15 točk, 3. Ciril Kavaš, 12, 4. Tomaž Detelbah, 9; ženske: 1. Silva Mlinarič, 8, 2. Petra Vogrinec, 6, 3. Dragica Šernek, 4.

Dvoranski nogomet

1. zimski turnir mlajših selekcij, NK Maribor Tabor – U-8, finale: Čarda

Martjanci – Dobrovci 2 : 0; polfinale: Čarda – Aluminij 2 : 0; predtekmovanje: Čarda – Maribor Tabor I 5 : 0, Čarda – Zlatoličje 4 : 1, Čarda – Malečnik 4 : 0. Najboljši strellec turnirja je bil Žan Črnko (Čarda).

V lendavski zimski ligi za dečke U-12 pa so največ uspeha imeli mladi igralci Nafta 1903, ki so v odločilnem srečanju s 4 : 0 premagali Turnišče. Še druga zanimivejša izida: Nafta 1903 – Odranci 3 : 0, Nafta 1903 – Bistrica 2 : 2. Končni vrstni red: 1. Nafta 1903, 2. Bistrica, oboji po 17 točk, 3. Turnišče, 15, 4. Veržej, 12.

Pripravil Milan Jerše

teden v številkah

Atletika

V Slovenski Bistrici je bilo dvoransko državno prvenstvo v suvanju krogle, ki so se ga udeležili tudi predstavniki AK Panvita Murska Sobota. Najbolje sta se odrezali pionirka Nina Šinko iz Fikšinec, ki je z metom, dolgim 8,91 m, zasedla drugo mesto, in starejša mladinka Špela Flegar iz Murske Sobote, ki je bila tretja (9,52 m).

Namizni tenis

12. krog rekreativne lige ŠZ Puconci: News caffe Beltinci – Kema veterani 4 : 6, Kema veterani – ŠD Polana 4 : 6,

Občni zbor ŠD Speedway team Lendava

Aleksander Čonda velika okrepitev

Zlata čelada bo 6. julija v znamenju 35-letnice uspešnega delovanja društva

Iz poročila predsednika društva Andreja Matjašeca izhaja, da je bila v letu 2012 najpomembnejša organizacija finalne dirke mladinskega svetovnega prvenstva do 21 let na stadionu v Petišovcih. »Za organizacijo tega velikega tekmovanja smo prejeli precej pohval, še posebej nas je pohvalil predsednik žirije in zatrdil, da smo sposobni organizirati tekmovanje še višjega ranga, za kar bomo tudi kandidirali.«

V nadaljevanju občnega zbora so sprejeli tudi program dela in aktivnosti v letu 2013. V letošnji tekmovalni sezoni bodo za ŠD Speedway team Lendava nastopili trije vozniki. Poleg domačinov, 20-letnega Ladislava Vide in 22-letnega Daliborja Bota, ki se vrača po poškodbi, so v svoje vrste pritegnili enega od najobetavnejših slovenskih voznikov, 23-letnega Aleksandra Čondo iz AMD Krško, lanskega polfinalista članskega svetovnega prvenstva, ki bo velika okrepitev za Lendavčane. Od njega pričakujejo, da bo vodja mlajših in nekoliko manj izkušenih voznikov. Že v lanskem letu je pri njih treninge opravljal Patrik Rasper, voznik iz Hrvaške. Kot smo izvedeli, bo treninge nadaljeval tudi letos, vendar za zdaj še ne bo nastopil na uradnih dirkah, ampak si bo nabiral potrebne izkušnje.

Sicer pa bodo Lendavčani v letu 2013 izvedli tri tekmovanja. 25. maja bo na petišovskem ovalu finale državnega posamičnega prvenstva Slovenije in Hrvaške, 6. julija pa bo spet

Četverica lendavskih spidvejistov: Patrik Rasper, Dalibor Bot, Aleksander Čonda in Ladislav Vida FOTOGRAFIJA MILAN JERŠE

znamenita Zlata čelada Lendave, ki jo bodo povezali s praznovanjem 35-letnice društva, na katero nameravajo povabiti nekdanje voznike spidveja in športne funkcionarje, ki so prispevali ogromen delež k razvoju tega športa na lendavskem območju. 22. septembra pa načrtujejo finale prvenstva parov iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Avstrije in Češke.

Ob dobro vzdrževani tekmovalni stezi načrtujejo, da bodo letos izvedli še nekaj posodobitev. V prvi vrsti to velja za ureditev ploščadi in nadstrešnice za mehanizacijo, zamenjavo talne obloge v sodniški tribuni, ob-

novitev startnih vrat in startne torbe ter preureditev dela nasipa ob tribuni za gledalce in potrebe VIP-šotora. Pri tem bodo člani ŠD Speedway team Lendava opravili več kot tisoč prostovoljnih ur dela. Zavedajo se, da brez obsežnejše finančne pomoči občine in sponzorjev ne bi bili kos ambiciozno zastavljenim dopolnitvam in prenovam stadiona. Dolgoročni načrt kluba namreč ostaja organizacija finalne dirke za uvrstitev na tekmovanje granpri. Za to tekmovanje svetovnega ranga so že pridobili licenco FIM za tekmovališče.

Milan Jerše

Licenčni seminar za trenerje z licencama B in C Trenerji z novim odmerkom znanja

Seminarja se je udeležilo 138 trenerjev iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške

Ekonomška šola Murska Sobota je gostila licenčni seminar za trenerje, na katerem so obravnavali šest različnih tem, predavalo pa je šest predavateljev.

Zoran Cirkvenčič, višji nogometni trener, je predstavil vlogo trenerja v sodobnem nogometu, mag. Rudi Bračič pa je predstavil didaktične prijemce trenerja. Sledila so predavanja treh trenerjev s prolicenco. Matjaž Jakopič je analiziral minulo evropsko prvenstvo, Luka Štemberger pa se je posvetil analizi dela pri mlajših selekcijah v treh nizozemskih klubih, pri čemer se je dotaknil tudi posameznih primerjav s slovenskim okoljem. Beseda je nato pripadla staremu znancu pomurskih nogometnih zelenic, nekdanjemu trenerju Nafta Damirju Robu, ki opravlja delo selektorja ženske nogometne reprezentance. Predstavil je razvoj ženskega nogometa pri nas, obenem pa ni izpustil priložnosti, da je pohvalil domače nogometašice Teleinga Pomurje.

Selektor ženske reprezentance Damir Rob je pohvalil dobro delo v domačem klubu Teleing Pomurje. FOTOGRAFIJA SMILJAN KUHAJ

Ob tem je »izdal« tudi to, da naj bi se Mateja Zver, po njegovem mnenju ena izmed najboljših nogometašic v Sloveniji, ponovno spogledovala z odhodom v Islandijo. Zadnje predavanje je pripra-

vila športna psihologinja Andreja Holšedl, ki se je posvetila predvsem temu, kakšna naj bi bila psihološka priprava nogometašev.

Smiljan Kuhar

Nogomet

Konec tedna številne prijateljske tekme

Pomurski nogometaši pred nadaljevanjem prvenstva preizkušajo svojo moč

Mura 05 – Dravinja 5 : 0 (Vaš 2, Vinco, Lalović, Atanasov), Mura 05 – UVB Vocklarmarkt 2 : 3 (Lalović, Maruško; Sammer 2, Stanisavljevič), Maribor mladinci – Tromejnik G-Sukič 0 : 1, Hodoš – Tromejnik G-Sukič 0 : 5 (Čontala

in Ūlen po 2, Grah), Farmtech Veržej – Lipa 4 : 1 (Štraki 2, Trstenjak, Ropoša), Črenšovci – Avto Rajh Ljutomer 0 : 0, Carrera Optyl Ormož – Avto Rajh Ljutomer 1 : 9 (Klemenčič; Šnajder 3, Munda in Vogrinec po 2, Smolkovič, Leben),

Nafta 1903 – Odranci 0 : 1 (Vori), Odranci – Črenšovci 4 : 1, Slatina – Bakovci 3 : 1, Hotiza – Dobrovnik 4 : 1 (Čurin 3, Gjerkeš; Laszlo), Turnišče – Šalovci 4 : 1 (Zelko in Magdič po 2; Hajdinjak). S. K., F. H. M.

Ironija: najstarejši šport v nemilosti

Bodo rokoborbo črtali s seznama olimpijskih športov?

Ostri odzivi na odločitev MOK-a

Kot strela z jasnega je odjeknila novica, da Mednarodni olimpijski komite razmišlja, da bi s seznama olimpijskih športov za leto 2020 črtal rokoborbo. Glede na to, da gre za po vsem svetu razširjeno in zelo privlačno športno panogo, ki ima svoje korenine že v antični Grčiji, si rokoborba vsekakor zasluži, da bi bila tudi v prihodnje zastopana na olimpijskih prizoriščih. Ustreza namreč po številnih kriterijih, a vsi vemo, da so odločitve marsikdaj tudi politične. Zaradi burnega odziva svetovnih rokoborskih velesil, kot so Rusija, ZDA, Iran in Turčija, je realno upati, da bo rokoborba vendar dobila podporo širšega kroga. Tako bi bila še naprej v olimpijski družini, kar bi temu nadvse privlačnemu športu prineslo velike spremembe, tako po finančni plati kot po prepoznavnosti.

In kaj na vse to porečejo v Pomurju, saj je ravno v Murski Soboti sedež slovenske rokoborske organizacije. Mednarodni rokoborski sodnik Stanislav Šernek, ki je lahko delil pravico na poletnih olimpijskih igrah v Londonu, pravi: »Ko sem slišal, da nameravajo rokoborbo izločiti iz olimpijskih iger, sem osupnil. Vemo, da je rokoborba ena od najuspešnejših borilnih veščin na olimpijadi. Zato temu nisem mogel verjeti. Takoj sem poklical gospoda Laloviča iz FILA- biroja, ki mi je potrdil, da rokoborbe niso uvrstili med 25 športov na olimpijskih igrah leta 2020, ampak so jo uvrstili med osem športov, ki se bodo morali še dokazovati. Izvedel sem, da so v svetovni rokoborski organizaciji storili prve korake, da se kaj takega v praksi ne bi zgodilo. V ta namen bo ustanovljena posebna skupina, ki bo predstavila rokoborbo v pravi luči. Dokončna odločitev bo sprejeta septembra na skupščini Mednarodnega olimpijskega komiteja. Verjamem, da bo rokoborba kot najstarejši šport ostala na olimpijadi, saj si to vsekakor zasluži. Vsi drugi športi namreč izhajajo prav iz rokoborbe.«

Tudi športni novinar Tonček Gider se ni mogel sprizniti s tako odločitvijo

Mednarodnega olimpijskega komiteja. »Rokoborba kot borilna veščina je do dobra zaznamovala Prekmurce. V Francu Podlesku smo imeli prvega jugoslovanskega in slovenskega olimpijca, na olimpijskih igrah v Londonu je bil mednarodni sodnik Stanislav Šernek, kar se je zgodilo prvič v zgodovini slovenske rokoborbe, na predzadnji stopnički za vstopnico za lanske olimpijske igre pa je bil Jure Kuhar. Poleg tega je še vrsta mladih rokoborcev, ki se kalijo pri naših sosedih na Hrvaškem, Madžarskem in dlje po srednji Evropi. Murska Sobota, kjer je sedež Rokoborske zveze Slovenije, je gotovo zelo zainteresirana, da rokoborba ostane v družbi olimpijskih športov, kajti to bi pomenilo veliko tudi za mlade tekmovalce, ki jih imajo v Rokoborskem društvu Sobota in precej obetajo. Predlogi, protesti in nezadovoljstvo z enostransko odločitvijo Mednarodnega olimpijskega komiteja so popolnoma upravičeni, zato je lažje razumeti mnenje soboških in slovenskih rokoborcev.«

Za stališče smo povprašali tudi pred predsednika Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez Branka Žnidariča. Takole pravi: »Nacionalni olimpijski komiteji so v primeru pravil Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK), ki ima ekskluzivno pristojnost odločanja o usodi olimpijskih športnih panog. Ravno v teh dneh smo bili priča informaciji, da MOK razmišlja o odstranitvi rokoborbe iz programa letnih olimpijskih iger, čeprav je rokoborba v »železnem repertoarju« vse od nastanka olimpijskih iger moderne dobe (od leta 1896 – igre si je zamislil francoski baron Pierre de Coubertin). Rečeno je bilo, da bodo po letu 2020 najverjetneje med olimpijske panoge uvrščeni karate, skvoš in še nekatere druge športne panoge. Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez še ni sprejel uradnega stališča o odločitvi Mednarodnega olimpijskega komiteja.«

Milan Jerše

Dvoranski hokej

Predanovski Triglav izpadel

Naši igralci največji osmoljenci skupine Challenge I

Slovenski predstavnik Triglav Predanovci je nastopil na turnirju skupine Challenge I, ki je konec tedna potekal v Budimpešti. Prvi cilj lanskega državnega prvaka v dvoranskem hokeju je bil, da bi si v zelo močni mednarodni konkurenci z mlado ekipo zagotovil obstanek v skupini Challenge I. Za to generacijo fantov je bilo to tretje evropsko dvoransko prvenstvo. Prvo leto so bili sedmi, lani pa peti v skupini Challenge I. S starostnim povprečjem 20 let je bila predanovska ekipa najmlajša na tokratnem evropskem prvenstvu. Žal so naši hokejisti zasedli šele sedmo mesto in bodo tako leta 2014 nastopili v nižjem kakovostnem razredu, skupini Challenge II.

Moštvo Triglava Predanovci je v predtekmovanju turnirja izgubilo s poznejšimi zmagovalci, ekipo Bra iz Italije z 2 : 8, z danskim Orientom Lynghjem z 2 : 6 in z irskim Three Rock Roversom z 2 : 6 ter v boju za razvrstitev premagalo turški Pursaklar Belediye s 5 : 2. V zadnjem krogu je ekipa Triglava igrala neodločeno 3 : 3 z domačim Soroksarijem. Če bi naši igralci zmagali, bi bili peti, poraz oziroma neodločen izid pa je pomenil slovo od te konkurence. Zanimivo je, da so Triglavani v tej tekmi zapravili vodstvo dveh zadetkov in dobili dva zadetka tik pred koncem. Vzrok za to je bila gotovo mladostna neizkušenost.

Milan Jerše

Nogometne aktualnosti

Kramar podpisal za Lodž

Igralec Mure 05 bo kariero nadaljeval na Poljskem

Prelek, ki je v jesenskem delu prvenstva branil barve Mure 05, bo svojo kariero nadaljeval na Poljskem. Za sodelovanje se je dogovoril s štirikratnimi poljskimi prvaki Widzew Lodž, ki po prvem delu prvenstva zasedajo deveto mesto. Kramar je podpisal pogodbo do kon-

ca sezone, z možnostjo podaljšanja za dodatno leto. Podobno kot njegovi predhodniki je tudi nekdanji nogometaš Rudarja črno-bele zapustil brez odškodnine, potem ko je arbitražno sodišče ugodilo njegovi prošnji.

S. K.

besede mode

Večerne priložnosti

Moda nam lahko pomaga pri izbiri oblačil, a najprej opazujemo svoje telo

Vsaka posebna priložnost je čas za razmislek. Razmislimo nekoliko prej, kaj bomo oblekli, kaj obuli, kakšno pričesko si bomo omislili in kako se bomo naličili. Tudi za nosečnice so lahko posebne priložnosti pravi izziv, za katerega si bodo vzele čas in na katerega ne bodo zlahka pozabile.

Posebne oblike

Čeprav je ponudba oblačil za nosečnice čedalje večja, gre za devet mesecev, ko se telo nenehno spreminja. Veliko problemov nastane že z majhno spremembo teže, kaj šele, ko se oblike popolnoma spremenijo. Šivanje po meri je takrat najboljša rešitev.

Posebne konstrukcije

Kadar želimo vidno zožiti neki del telesa, si moramo omisliti več navpičnih prereзов in temnejših konstrukcijskih elementov. Lahko gre za temnejši odtенок tkanine, lahko gre za našite bleščice, rože, uporabo broš in

podobno. Sploh si ne moremo predstavljati, kakšne čudeže lahko delajo obleke. Tudi rek Obleka dela človeka ni iz trte izvit.

Moda nam lahko pomaga pri izbiri oblačil, a najprej opazujemo svoje telo. Naše telo je naša osnovna komunikacija s samim seboj. Nekaj kilogramov gor ali dol, vedno skušajmo upoštevati, kaj nam pristaja in dobrih izkušenj ne ignorirajmo.

Tatjana Kalamar Morales

privlačno

Podobne kombinacije

Na kaj je dobro pomisliti pri opremljanju prostora

Barve, ki jih občudujemo, so tiste, ob katerih se počutimo najbolje. Barvne kombinacije, ki so tonsko enako težke, lahko delujejo izjemno prijetno. Kadar jih znamo kombinirati po vsej sobi, si naenkrat ustvarimo zelo domač videz.

Sobne zofe in preproge

Je že res, da so usnjene (bodisi iz pravega ali umetnega usnja) garniture zelo priljubljene, sploh če jih je lahko očistiti.

Veliko bolj pa znajo biti priljubljene tudi tiste iz pametnih tekstilnih materialov. Ti so dosti prijetnejši na otip, hkrati pa odbijajo nečistočo. Kadar imamo majhne otroke ali pasje in mačje ljubljence, znamo ceniti vsako prednost, ki varuje pred umazanijo videzom ali takojšnjo zamenjavo okrasnih tkanin. Pametne okrasne tkanine so zato zelo priljubljene v številnih primerih.

Nevtralni barvni odtenki

Kadar opremljamo bivalne prostore, v katerih se veliko zadržujemo, sta pomembna vsak material in barva. Izberajmo barve, ki so primerne za prostor, ki jih sami občudujemo in jih je mogoče kombinirati. Pri večini nevtralnih barvnih odtenkov gre za lažje kombiniranje in poudarjanje drugih barv. Razmislimo tudi o majhnih preprogah, ki jih lahko večkrat zamenjamo in s tem spremenimo videz celotne sobe.

Vzorci

Ponavljajoči se vzorci znajo biti izjemno privlačni za večino ljudi. Spomnimo se samo karirastih vzorcev na namiznih prtih in spoznali bomo, da se z njimi velika večina dobro počuti, ker ugodno vplivajo na nas. So kot neka preverjena matematična formula, po kateri se zgleduje veliko ljudi.

Tatjana Kalamar Morales

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Prevzemanje osebne odgovornosti

Zdravje in bolezen nista odvisna izključno od našega ravnanja, a kljub temu lahko pogosto odločilno vplivamo na zdravje in bolezen

V lekarni farmacevt izdaja gospodu zdravila, predpisana na zdravniških receptih. Med pripravo in preverjanjem predpisanih zdravil pacient benti nad zdravnikom in zdravstvom na splošno. Kljub stanju, ki se ne izboljšuje, ga osebni zdravnik ne napoti na pregled k specialistu pulmologu, določenih zdravil je predpisanih manj, kot bi si želel, ipd. Farmacevt zazna vonj po cigaretah, zato pacienta previdno vpraša, ali kljub kronični obstruktivni pljučni bolezni (KOPB) še vedno kadi. Odgovor je pritrdilen.

Pa preidimo k dejstvom: 1. Kajenje je daleč najpogostejši vzrok KOPB, saj za tem obolenjem zbolijo in prehitro umre vsaj petina kadilcev. Njeni znaki so kašelj, izkašljevanje ter težka sapa (naduha) med telesno obremenitvijo. 2. Ne le, da je kajenje glavni vzrok KOPB, opustitev kajenja cigaret je praktično edini ukrep, ki upočasni pospešeni upad pljučne funkcije.

Gospod je prejemal zdravila, ki mu stanje le olajšujejo, njegove bolezni medicina trenutno še ne more pozdraviti. Je bilo torej njegovo negodovanje upravičeno? Če že, potem bi moral benti nad samim sabo. Bolezen si je »prikadil«, hkrati pa razvade ni opustil, s čimer si je dodatno škodoval, saj je zavrnil najboljše »zdravilo«.

Seveda pa obstajajo tudi svetlejši primeri osebne odgovornosti. Tako se spomnim razlage zdravnice s predavanja o hipertenziji glede dejavnikov tveganja. Navedla je primer gospe s preveliko telesno težo in hipertenzijo, ki se kljub uporabi več zdravil ni hotela urediti. Po izgubi pomembnega števila kilogramov se je krvni tlak normaliziral do te mere, da je lahko prenehala jemati zdravila zoper povišan krvni tlak.

Spoštovani bralec in bralka. Odgovornosti za zdravje ali celo bolezen z navajanjem teh primerov nikakor nočem napraviti izključno vam. Daleč od tega! Zdravje in bolezen nista vedno ali izključno odvisna od našega ravnanja, saj gre za splet različnih okoliščin in dejavnikov. Vse bolj ugotavljamo, da so nam, vsaj predispo-

zicije, če se smem bolj nazorno izraziti, položene že v zibko. A kljub temu lahko pogosto bolj ali manj odločilno vplivamo na zdravje in bolezen. Ciljam na škodljiva ravnanja, ki nas pahnejo v katero od čedalje številnejših kroničnih bolezni, kakor tudi na sodelovanje pri zdravljenju, s čimer uspeh nedvomno ustrezno povečamo. Še vedno se spomnim starejše gospe s sladkorno boleznijo, pri kateri se njena zdravnica ne boji napredovanja bolezni, saj je gospa izredno disciplinirana, ne le pri jemanju zdravil, ampak tudi drugih ukrepov, kot sta pravilna prehrana in telesna aktivnost.

Za konec naj navedem primer gospoda, ki je uporabljal tako imenovano zdravilo trigonik. Gre za zdravilo, ki lahko, posebno ob sočasnem zaužitju alkohola, zmanjša sposobnost upravljanja vozil in strojev. Gospod je zjutraj vzel zdravilo in se odpeljal v mesto, kjer se je srečal ob pijachi (zaužil je tudi alkohol) s prijateljem. Med vračanjem je povzročil prome-

tno nesrečo, za soodgovornost katere je tožil svojega zdravnika, ki naj bi opustil pojasnilno dolžnost.

Odgovornost pacienta pri zdravljenju ni nepomembna, nasprotno, je ključna za zagotavljanje učinkovitega in varnega zdravljenja z zdravili. Prav je, da se z njimi dobro seznanite. V ta namen proizvajalec k vsakemu pakiranju prilaga navodilo za uporabo zdravila. Če se vam porajajo dodatna vprašanja, pa lahko povprašate svojega lekarniškega farmacevta. V okviru farmacevtske skrbi izvajamo projekt Vprašajte o svojem zdravilu, s čimer vas k temu dodatno spodbujamo, saj se zavemo, da bo le ustrezno obveščen pacient sposoben sprejeti osebno odgovornost, kar vključuje tudi redno in pravilno uporabo zdravil.

Bojan Madjar, mag. farm.

z našega štedilnika

Dušen goveji rep z zelenjavo

1,2 kg govejega repa, sol, mleti poper, lovorjev list, vejica timijana, nekaj zrn brinovih jagod, 150 g čebule, 2 stroka česna, 200 g korenja, 100 g korena peteršilja, 50 g gomolja zelene, 2 žlički gorčice, 1,5 dl suhega rdečega vina, goveja juha za zalivanje, 2 jedilni žlici moke, 1 dl sladke smetane, olje za pečenje

Goveji rep damo pri mesarju narezati na 5 centimetrov debele rezine. Čebulo olupimo in narežemo na večje kose. Korenček, peteršilj in zeleno očistimo, operemo in prav tako narežemo na večje kose. Kose repa solimo in popramo. V kozici segrejemo olje in meso popečemo iz vseh strani. Meso vzamemo iz posode in prihranimo. V

maščobi od pečenja prepražimo čebulo in zelenjavo, dodamo moko in še malo prepražimo. Zalijemo z vinom in govejo juho. Kose repa zložimo v omako in približno dve uri počasi dušimo do mehkega. Meso poberemo iz posode in omako stepemo z mešalnikom. Dodamo še smetano in prevremo. Repe zložimo na krožnike in prelijemo z omako.

Nadevan pečen krompir z jurčkovim pirejem

8 krompirjevih gomoljev po 100 g, sol, mleti poper, 50 g masla, 100 g čebule, 200 g jurčkov, 100 g mocarele, 1 dl sladke smetane, 1 žlica narezanega drobnjaka

Krompir operemo v hladni vodi, skrtačimo in ne premeško skuhamo v sopari, tako da ostane še čvrst. Čebulo sesekljamo in jo na maščobi prepražimo. Dodamo na lističe narezane jurčke, solimo in popramo ter pražimo 10 minut. Zalijemo s smetano, odstavimo in nekoliko ohladimo. Jurčke zmeljemo, da dobimo pire. Ohlajenim krompirjem po dolžini odrežemo pokrovice, nato jih izdobljemo s kavno žličko. Izdobljen krompir pretlačimo in primešamo k pireju. Z žlico jurčkov pire nadevamo v odprtino krompirja, pokrijemo z rezino sira in pečemo v pečici 10 minut pri 180 stopinjah Celzija.

Danilo Kozar, Terme 3000

Tilen Genov, soustanovitelj društva Morigenos

»Delfini so lahko zaščitniški do ljudi«

Z znanstvenim raziskovanjem ugotovil, da se približno 70 delfinov redno vrača v slovensko morje – »Delfinov v ujetništvu vsekakor ne podpiramo«

Društvo Morigenos je bilo ustanovljeno leta 2001 z namenom raziskovanja in zaščite morskih sesalcev. Ob ustanovitvi društva, katerega ime v starokeltskem jeziku pomeni rojen v morju, je v slovenskem prostoru veljalo prepričanje, da v našem morju delfinov ni. A Tilen Genov, soustanovitelj društva, je imel raziskovalno žilico, ki ga je gnala, da se je že pred študijem biologije predal raziskovanju prisotnosti delfinov tudi v slovenskem morju. In čeprav takrat nihče ni verjel, da so delfini redno prisotni v slovenskem morju, celo profesorji na univerzi ne, ga to ni ustavilo. Rezultat tega je, da so v zadnjih desetih letih v naših vodah opazili že okoli 120 delfinov, od tega je 70 takih, ki se redno vračajo.

Tilna Genova sem ujela ravno ob vrnitvi iz Škotske, kjer je na Univerzi St. Andrews opravil magistriraj. V svoji nalogi je med drugim raziskoval, kako razni okoljski dejavniki vplivajo na območje zadrževanja delfinov. A s temi živalmi se je Tilen srečal že kot otrok: »Počitnice sem preživel na hrvaškem otoku Lošinj. Že konec osemdesetih let je tam potekal projekt o delfinih, v katerega sem se postopoma začel aktivno vključevati. Ko sem obiskoval gimnazijo, me je začelo zanimati, ali imamo delfine tudi v slovenskem morju. Splošno mnenje je bilo, da pri nas delfinov ni oziroma da pridejo zelo redko.« Tako je Tilen s svojo ekipo začel poizvedovati in ugotovil, da je določena populacija delfinov navzoča tudi v slovenskem morju: »Delfinov je v našem morju letno od štirideset do sto. Kar je lepo število. Sem ne zaidejo naključno, ampak gre za iste živali, ki to območje uporabljajo že vsaj deset let, torej, odkar jih preučujemo.« Tilen pove, da se stvari tudi na splošno na državni ravni premikajo na bolje: »V prvih poročanjih Evropski uniji Slovenija o delfinih ni poročala, ker da jih pri nas naj ne bi bilo oz. o njih ni podatkov. Sedaj se je to spremenilo in Slovenija poroča na podlagi tega, kar smo v teh desetih letih izvedeli.«

Znanstveno raziskovanje predpogoj za učinkovito varstvo delfinov

»Skušamo ugotoviti, koliko jih je, kje se zadržujejo, kako niha populacija, kako človeške aktivnosti vplivajo nanje. Te informacije lahko uporabimo za ustrezne ukrepe na ravni države. Podatke uporabljamo tudi za izobraževanje javnosti. Prva pomembnejša ugotovitev je bila, da delfini tukaj so. Do začetka našega delovanja je bila lošinjska populacija edina znana v Jadranskem morju. Danes vemo, da slovenske vode uporablja okoli 70 istih delfinov in da so te vode zanje pomembne za počitnice.«

Do zdaj so zaznali v slovenskem morju okoli 120 posameznih delfinov, nekateri so bili opaženi le enkrat, polovico jih videvajo dokaj redno. FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA TILNA GENOVA

tek, prehranjevanje, vzgojo mladičev, igro... Sem prihajajo z namenom in tukaj jim je nekaj všeč.« Ob brskanju po spletni strani društva Morigenos sem opazila, da imajo delfini, ki jih v društvu poznajo, tudi svoja imena: Emanuela, Daphne, Kai. Zanimalo me je, kako jih razlikujejo: »Vsak delfin ima unikatno hrbtno plavut. Delfini se med seboj igrajo ali grizejo, ob tem nastanejo praske, zareze in brazgotine na plavutih, kar je običajno in značilno za divje del-

v Flipperju ali v Gardalandu. Ta vrsta je najbolj učljiva in prilagodljiva.« Ko sva že pri zabavišnih parkih, kjer so živali v ujetništvu, me zanima Tilnov pogled na to: »Delfinov v ujetništvu vsekakor ne podpiramo, saj daje napačno sliko o živalih. Po takem obisku ljudje mislijo, da se delfini v naravi igrajo z žogami. Te živali v naravi preplavajo do sto kilometrov na dan. Razmere v ujetništvu nikoli ne ustrezajo temu, kako bi lahko žival živela v naravi.«

»V društvu Morigenos vsako leto organizirajo raziskovalne tabore, prav tako pa že vrsto let poteka akcija, v kateri je možna posvojitev delfina: »Letno se odzove do sto ljudi, ki posvojijo delfina. S to akcijo želimo svoje znanje, izkušnje in veselje deliti s slovensko javnostjo. Tako lahko živali spremljajo z našo pomočjo, naše aktivnosti za njihovo varstvo pa moralno in finančno podprejo.« FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA TILNA GENOVA

fine, in po tem jih ločimo. Vsaka plavut je kot prstni odtis. Tako vsak dobi identifikacijsko kodo, da pa si jih lažje zapomnimo, vsak dobi svoje ime. Z imeni sta tudi naše delo in ozaveščanje javnosti prijetnejši.«

Do zdaj so zaznali okoli 120 posameznih delfinov, nekateri so bili opaženi le enkrat, polovico jih videvajo dokaj redno: »Nekateri izginejo za nekaj let in se potem spet pojavijo, drugi pa se tu zadržujejo vsako leto. Na svetu sicer obstaja 36 vrst delfinov, med drugim tudi orke. Pri nas pa je stalno prisotna le vrsta velika pliskavka (*Tursiops truncatus*). To je vrsta, ki jo je mogoče videti

Tako kot ljudje imajo tudi delfini različne značaje

Zanimivo je, da imajo tudi delfini različne značaje: »Samica Daphne je na primer pravi akrobat, saj rada skače iz vode. Druga samica – Emanuela, mlada mama, rada plava pod čolnom, medtem ko nekateri delfini tega nikdar ne počnejo. Deinon, starejša samica, vedno deluje mirno in zadržano. Nekateri stalno tičijo skupaj, drugi so bolj svobodnjaki – raje so sami ali pa menjajo družbo. Zanimivo je spremljati te značajske razlike.«

Tilen se je ob vrnitvi v Slovenijo s svojo ekipo odpravil na teren in delfini so ga, kot da bi to vedeli, prišli pozdravit: »Plavali so, skakali okoli našega čolna, majhni so se podili drug za drugim. Bilo je neke vrste ponovno snidenje. Včasih pa samo mirno plavajo in so manj razigrani. Tako kot ljudje,« se nasmehne Tilen in nadaljuje, »med seboj so lahko igrivi ali agresivni. Samci se spopadajo za samice, za položaj v hierarhiji skupine, prihaja do nesoglasij... Radi se igrajo, se grizejo za plavuti ali rep. Do ljudi znajo biti zaščitniški. Znani so primeri, ko so rešili ljudi pred utopitvijo ali morskimi psi. A včasih pozabimo, da so divje živali in so lahko tudi nevarni. V društvu tudi ne podpiramo turističnega pletanja z delfini.«

Tatjana Baligač

Tukaj in zdaj

V LEPEM POLOŽAJU

A. Nana Rituper Rodež

Več veš in več izkušenj imaš, bolj se ti zdi življenje zapleteno in odpira več vprašanj, kot ponuja odgovorov. V zgodnjih najstniških letih je bilo preprosteje. Nedavno sem spet odklenila svojo spominsko knjigo, na kateri se je tri desetletja nabiral prah. Nastajala je od mojega 9. do 12. leta, ko je romala od sošolke do sošolke, od prijateljice do prijateljice in nujno še kakšne na šoli priljubljene osebe. Danes se sprašujem, zakaj smo fantom redko zaupali svoje spominske knjige. Morda te misije ne bi jemali dovolj resno? So nam to zamerili ali pa so si le mislili, ah, ženska posla?

In kako smo čakali, da smo knjigo z risbo, sporočilom in obveznim prepognjenim listom, na katerem je pisalo Odpri!, dobili nazaj. Ni šlo brez tipičnih sporočil, kot je »To sem narisala zato, da bi kaj pomnila na to,« ali »Če ti ni všeč vrzi v peč, ko bo spominček gorel, bo mene srček bolel.« Ne spominim pa se, da bi kdo zakuril kakšen list in prekršil svoje pravilo s prve strani, ki se je glasilo: »Piši, riši kakor veš, listov trgat pa ne smeš.«

Najbolj presenetljiva pa so vsebinska sporočila, ki jih lahko razdelimo na ljubezen do domovine, odnos do staršev, odnos do šole ter o ljubezni. Spominska knjiga je pravo bogastvo življenjskih nasvetov, neposredno izpod peresa najstnikov s svojimi izkušnjami! Le kje za vruga smo vse to pobrali, ko ni bilo interneta.

Nedvomno v moji spominski knjigi zmaga verz »Ptiček ljubi ptičico, tam v zelenem gaju, fant pa tebe Nanico v lepem položaju.« Ne vem, kako sem to dožela pri 11 letih, ampak gledano s tridesetletno distanco me tisti del o lepem položaju vrže na tla. Tudi prijateljica Vladka se je ustavila pri istem zapisu, knjigo pomolila sosedu pri mizi in v smehu do solz dejala, da tega ne morem več brati na glas. Ja, to so bila čudovita, naivna otroška leta.

Do fantov smo v tistem času imeli konservativne poglede, v smislu »Ljubi fanta enega ali pa nobenega. Če ljubiš sto, to ni lepo.« Bolje torej samostan kot zabava! Si predstavljate, da vzameš ta nasvet dobesedno in ostaneš vse življenje s »svojo prvo ljubeznijo«. Sicer pa je v naših pisarijah bila šola itak na prvem mestu: »Dobro se uči, okrog fantov se ne suči.« Pisano s f in milijonkrat kopipejstano. Pa še nasvet prijateljice, da »šola, knjiga, domovina, bodi misel ti edina«.

Domoljubni in ljubezenski nasveti so se že kmalu, v višjih razredih osnovne šole, spremenili v citate in verze iz priljubljenih, običajno tujejezičnih pesmi. Verjetno niti nismo natančno vedeli, kaj pomenijo, ampak bili so tako kul. Danes presneto dobro razumem vsak stavek, vsako misel, tudi tiste od Cankarja, pa o zemeljski sreči in duši čisti globočin. A, kaj ko je življenje tako zapleteno in vem, da ne vem dovolj, da bi si komu drznila dajati življenjske nasvete, in dvomim, da se tudi sama vedno prav odločim. Kam se izgubi pogum najstnikov, ki modrost še suvereno delijo vrstnikom?

Tako, če želite kakšen pravi življenjski nasvet, se dotakniti otroških let in razumeti misli svojih danes odraslih sošolcev in se ob tem od srca nasmejati, odpihnite prah s svoje spominske knjige.

namig

Nasvet Tilna Genova za opazovanje delfinov

»Ponekod v tujini turiste peljejo do delfinov in jih vržejo v morje. Tega v našem društvu ne podpiramo. To je lahko huda oblika vznemirjanja, saj lahko delfin pride tja počivat in potrebuje mir, tako pa mora bežati pred ljudmi. S tem se zmanjša njihov čas počitka, to jih lahko moti pri prehranjevanju in če traja dolgo časa, vodi v zmanjšan razmnoževalni potencial. Sicer pa lahko delfini priplavajo čisto do obale, pri piranski panti tudi do nekaj deset metrov blizu. Včasih nas pokličejo ribiči, ki so na kavi ob morju, pa jih ravno vidijo. Če kdor koli opazi delfina v slovenskem morju, naj nas takoj pokliče ali pa pošlje sporočilo po elektronski pošti, saj so te informacije za nas zelo dragocene.« FOTOGRAFIJA IZ ARHIVA TILNA GENOVA

Ftijiče gostüvanje v Gančanih

Ptički se ženijo na valentinovo

Botre in kume so izbrali za šestnajst vrst ptic, od sinice do škrjančka, lastovice, upkača in štokrlje

V nedeljo so v športnorekreativnem centru v Gančanih pripravili prireditve Ftijiče gostüvanje, ki so jo doslej organizirali po različnih krajih Prekmurja že tridesetkrat.

Ob tem so izdali tudi brošuro z naslovom Ftijiče gostüvanje, katere avtor je Ivan Maučec, ki je bil pred tridesetimi leti pobudnik take prireditve in ves čas tudi vodja organizacije dogodkov. Prireditve sta organizirala Zavod za turizem in kulturo Beltinci in Turistično društvo Sodar Gančani. Iz zvočnikov se je ves čas dogajanja slišalo ptičje petje, ptice pa so bile tudi v kletki na odru. Ob kulturnem programu z recitacijami, ljudsko glasbo in humorističnim nastopom so izbrali še botre in kume za petnajst vrst ptic, od sinice do škrjančka, lastovice, upkača in štokrlje. Ob tem pa so botram in kumom tudi svetovali, kako morajo skrbeti zanje in njihove potomce.

Ftijiče gostüvanje je na prireditvi v pogovoru z Elizabeto Zadravec predstavil Ivan Maučec, ki je povedal, da se spominja, da so že v njegovem otroštvu na ta dan starejši obdarovali otroke s ptičjimi dobrotami, kot so vrtniki, ptičje pogače in ocvirkove, ki naj bi jih prinesli ptički: »Ptički so jih izobesili po drevju za otroke v zahvalo za hrano, ki jo ljudje dajemo pticam v mrzlih zimskih dneh. Ta navada se je prenašala iz roda v rod po ljudskem izročilu. Ljudje v naših krajih so se vedno zavedali, da bi bila narava brez ptičev in rož pusta. Če na valentino-

Vodja organizacije prireditve in njen pobudnik Ivan Maučec ter botra lastovice Greta Virag FOTOGRAFIJA JOŽE GABOR

vo opazujete ptičke, se že vidi, da so bolj živahni, se kljunčkajo, torej se je že začel paritveni proces, s katerim bodo nadaljevali svoj rod.«

Maučec dodaja, da valentinovo velja za dan, ko se ptički ženijo, za panski svet, v nasprotju z drugimi

deli Slovenije, pretežno višje ležečimi kraji, kjer ta dan praznujejo na gregorjevo, 12. marca. Razlog je v tem, da se narava v nižinskem delu prebujala v povprečju nekaj tednov prej: »Ptički se ženijo za gregorjevo na Gorenjskem, kar je opisoval že Valvazor. Pri

nas pa lahko vidimo, da imajo nekatere vrste ptic, kot so kos, krivokljun, velika sinica, smrdokavra in druge, jajčka v gnezdu že marca. Če bi se pri nas ptički ženili za gregorjevo, bi bili torej njihovi potomci nezakonski.«

Jože Gabor

V akcijo Skupnosti občin Slovenije se je vključila Občina Moravske Toplice

V Ratkovcih na dnevu odprtih vrat predstavili Kulinarično podeželsko jedro

Krajani Ratkovec so se predstavili tudi z domačo kulinariko in ljudskimi obrtmi – Promocija Goriškega

Skupnost občin Slovenije je minuli četrtek v sodelovanju z občinami pripravila po vsej Sloveniji dneve odprtih vrat v okviru akcije Odprta vrata, da bi predstavila uspešne projekte in primere dobre prakse lokalnih skupnosti. Tej akciji se je pridružila tudi Občina Moravske Toplice s predstavitev Kulinaričnega podeželskega jedra v prostorih vaško-gasilskega doma v Ratkovcih, ki so ga uresničili s pomočjo evropskih razvojnih sredstev.

Krajani Ratkovec so se na predstavitev dobro pripravili in se tudi množično vključili. Gospodinjice so obiskovalcem ponujale domače jedi, predstave pa so tudi ratkovsko pico, katere značilnost je, da je na njej tudi precej ocvirkov in čebule. Predstavili so še ljudske obrti, kot so pletenje košar, našivavanje, izdelovanje rož iz kreppapirja in drugo.

Ratkovci so v širšem okolju že prepoznani s ponudbo Medicarstva Celce, postopoma pa se uveljavlja sirsarska dejavnost. Sirarna ima svoje prostore prav tako v gasilskem domu. Kulinarično podeželsko jedro v Ratkovcih je edino na Goriškem, uresničili pa so ga z obnovo prostorov vaško-gasilskega doma, kjer so med drugim uredili večnamensko kuhinjo, vgradili krušno peč, ob zgradbi postavili otroško igrišče. V teh prostorih dajejo poudarek tudi tradicionalnemu izročilu peke kruha ter prenosu tradicionalnih znanj in veščin na mlade rodove ter medgeneracijskemu druženju na vasi. Kulinarično podeželsko jedro Ratkovci pomeni, kot poudarjajo, priložnost za domačine,

da ob druženju ustvarjajo, pomeni pa tudi prizadevanje, da mladi ne bi odhajali s tega demografsko ogroženega območja.

Obiskovalcem dneva odprtih vrat so organizatorji povedali še, da v Kulinaričnem podeželskem jedru organi-

zirajo različne delavnice, kot so peka peciva in kruha, priprava namazov ter podobno. S svojimi aktivnostmi pa si prizadevajo tudi za razvoj podeželja, povezovanje turističnih ponudnikov ter promocijo Goriškega. Ureditev Kulinaričnega podeželskega jedra v Rat-

kovcih, vredna 135 tisoč evrov, je bila financirana iz treh virov, iz evropskega ukrepa za obnovo in razvoj vasi so pridobili 73 tisoč evrov, iz program Leader nekaj čez 29 tisoč evrov, preostanek pa je primaknila občina.

J. G., J. V.

Domačini so predstavili tudi domače obrti, kot so našivavanje, izdelovanje rož iz kreppapirja ter pletenje košar. FOTOGRAFIJA JANJA BÜRMEN

turistične prireditve

Murska Sobota – V četrtek, 21. februarja, ob 17. uri bo v Pokrajinski študijski knjižnici Tilen Basle predstavil svojo popotniško izkušnjo s prijateljem Urošem Orešičem z naslovom Motoristov dnevnik malo drugače – Indija. Organizator je pomurska sekcija Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS).

Bogojina – V nedeljo, 24. februarja, ob 9. uri se bo pri pokopališču začel spominski pohod Avgusta Delavca in Viliža Žižka od Bogojine do Bukovniškega jezera. Organizatorja sta Planinsko društvo Matica Murska Sobota in Planinsko društvo Mura. Postanek bo pri Hancovi kleti v Strehovskih gorah, vodji pohoda pa sta Jože Ružič in Feri Donša.

Radenci – Do nedelje, 3. marca, bodo vsak dan od 9.30 v Zdravilišču Radenci zimске počitnice z veveričko Muki.

Gornja Radgona – V soboto, 23. februarja, bo v OŠ Gornja Radgona športnorekreativna prireditve Indoor Slackline Sešn (hoja po vrvi), ki jo pripravljajo člani X Kluba Gornja Radgona. Prireditve je namenjena druženju in razgibanju vseh mladih in mladih po srcu.

Ljutomer – V soboto, 23. februarja, ob 9. uri bo na Glavnem trgu turistična tržnica v organizaciji Lokalne turistične organizacije Prekija Ljutomer s ponudbo izdelkov ljudske obrti in domačih dobrot.

Ljubljana – V sredo, 27. februarja, ob 20. uri se bo v Festivalni dvorani zvečer začela tradicionalna prireditev Buja repa. Ob 22. uri bo koncert, na katerem bodo nastopili Ethnotrip, The Broken Hearts, Samo Budna & Band ter Društvo mrtvih pesnikov.

Puconci – V Spominskem domu Števana Kuzmiča bo do 5. aprila na ogled fo-

tografska razstava Portret malega prekmurskega človeka, katere avtorica je Tadeja Horvat. Portreti prikazujejo ljudi v domačem okolju, nastali pa so ob prikazovanju različnih ljudskih obrti.

Grad – V viteški dvorani gradu Grad je na ogled razstava Krajinski park Goričko živi z naravo, ki je nastala v okviru projekta Živeti z Naturo 2000 na Goriškem. Razstava je delo avtorice Valerije Kuštor in oblikovalca akademskega slikarja Ignaca Medena. Organizator razstave je Javni zavod Krajinski park Goričko, na ogled pa je do 1. marca.

Martjanci – Vsak ponedeljek med 18. in 20. uro do konca junija organizira Turistično društvo Martin Martjanci v dvorani vaškega doma rokodelske ustvarjalne delavnice z uporabo različnih rokodelskih tehnik (vezenje, kvačkarnje, izdelava nakita, izdelki iz gline in papirja ter drugo.)

ŠTEFAN HAJDINJAK	PREJA, ZVITA V NAVOJE	NEMŠKA VOJAŠKA LUKA	VODJA RUSKE KMEČKE VSTAJE (STJENKA)	SLOVENSKA KRAJINSKA ARHITEKTA	DRŽAVA V INDOKINI
PALČEK					
PEVKA TINA GAČNIK					
REZINA, ODREZAN KOS					
ŽUPNIJA					

VESTNIK	SKOPUH	SUROVINA ZA PLATNO DOŽIVETJE PRIHOD- NOSTI		NAŠA OSREDNJA KNJIŽNICA OBJAVA V ČASOPISU						
GODEC, MUZIKANT					ZELIŠČNI NAPITEK			KRETNJA	VELE- MESTO V SIRIJI	MLJNSKI ŽLEB, RAKA
ULITA TISKARSKA ČRKA				PESNICA FATUR				ŽELATINA IZ ALG		
				KOŠČEK SUKANCA				KITAJSKA LUKA, MACAO		
NEKDANJI UGANDSKI DIKTATOR AMIN			OKLIC POROKE V CERKVI PRIPOVEDO- VANJE							
SNOV V SEČU						OBLIKA IMENA OZBALT POSMEHLJIV PISEC				
KIM NOVAK		GR. BOG, NESREČE MESTO V JV. TURČIJI			NAZIV			PAMELA ANDERSON ZNANSTVENI ZBORNIK BESEDNJAK		
					ORGAN VIDA					
FRANCOSKI PISATELJ (EMILE)				ZBORNI PLESALEC ITALIJAN PISATELJICA (GRAZIA)					PEVEC JUNKAR	SNOV, MATERIJA
MESTO V SEVERNI ITALIJI, OB REKI NADIŽI				ZBOR, SHOD POLJSKO MESTO OB VISLI						
VESTNIK	KRUŠNO ŽITO	TOPILO ZA LAKE				PRITOK DRINE PRI VIŠEGRADU PESNIK (VENO)				
		NARODO- SLOVEC								
SREDSTVO ZA PENJENJE					UNIVERZIT. MESTO NA VZH. ZDA BANKOVEC ZA 100 EUR					
POKRAJINA V VZHODNI SLOVENIJI							RIM. CESAR IZ 2. STOL. IME TREH PERZIJSKIH KRALJEV			
EMIL NOLDE		KLICANA BARVA KART MOŠKI TELOVNIK				ZGODOVI- NAR (LOJZE)			LUKA V ALŽIRIJI	SLOVENSKI GLASBENIK (ATI)
PRIPRAVA ZA REZANJE			SPODNJI DEL POSODE PEVEC PLESTENJAK			ANTIČNO IME OTOKA HVAR NASAD OB HIŠI				
KMEČKI UPORNIK GREGORIČ					RUSKO MESTO OB VOLGI, KALININ KALCIJ				GRŠKA ČRKA	
									RENUJ	
PALEC, INČ				ŠPANSKI TENORIST (JOSE)						
MESTO V JUŽNI FRANCIJI				PODOBA GOLEGA TELESA			NEKDANJI NEMŠKI SMUČARSKI SKAKALEC WEISSFLOG			

horoskop

OVEN 21. 3-20. 4.
Tako ob začetku tedna boste zadihali svobodno in razbremenjeno. Vzeli si boste več časa zase in za neko dejavnost, ki vam je še vedno pisana na kožo. Pri delovnih pogovorih in izpitih se boste hitreje znebili treme. Iz nekega druženja pa se bo rodila dobra zamisel. Življenje je še vedno polno presenečenj.

BIK 21. 4-21. 5.
Na vso moč si boste zaželeli sprememb, vendar vam še ne bodo dosegljive. Saj veste, da mora preteči nekaj časa, da občutite razliko. Na čustvenem področju se boste poglobljali v osebnost partnerja in poskušali najti razloge za njegovo obnašanje. Razmišljajte o sebi.

DVOJČKA 22. 5-21. 6.
Nekdo se tudi danes odloča po svoje, vi pa ga ne morete prepričati o nasprotnem. Sprijaznite se, da se za zdaj ne moreta uskladiti. Vsaj doma ostanite, kolikor je mogoče, mirni in varčujte z energijo. Začutili boste nekaj strahu, in to tudi zato, ker nimate dovolj moči, da bi vplivali na dogodke. Posebno vas skrbi za nekoga iz družine.

RAK 22. 6-22. 7.
Tokrat boste precej izpostavljeni, toda s pravimi besedami boste zadeve hitro uredili. V ljubezni vas prijetno preseneča možnost, da dobite več strasti. Zapletli pa se boste v več sočasnih delovnih obveznostih, zato premislite o novih metodah dela. Sprenevedanje vas ne vodi nikamor, niti v zasebnih odnosih, posebno pri osebi, ki vas dobro pozna.

LEV 23. 7-23. 8.
Zdelo se vam bo, da je vaša kreativnost odšla neznano kam, a le današnji dan je takšen. Že jutri se vam bo povrnila vsa sposobnost ustvarjanja. Bodite potrpežljivi in ne poskušajte s trmo doseči nečesa, ker vam ne bo uspelo. Za vsako stvar v življenju je potreben čas.

DEVICA 24. 8-23. 9.
Vezani se boste na delovnem mestu spogledovali s sodelavcem. Igrica bo nadvse prijetna, a bo postala tudi zelo nevarna. Bodite previdni, da se doma ne izdate! Samski pa boste doživeli veliko presenečenje. Oseba, ki vam je že dalj časa všeč, vam bo dala nekaj skrivnih namigov. Ne spreglejte jih!

TEHTNICA 24. 9-23. 10.
Ta teden vam bo odprl mnogo novih priložnosti, če jih le ne boste prezrli. Zato imejte odprte oči in prisluhnite vsem, ki vam bodo želeli nekaj povedati. Proti koncu tedna pa se nikar ne skrivajte med štirimi stenami, saj lahko zunaj spoznate osebo, ki vam bo poživila duha. Obeta se vam tudi poslovno sodelovanje.

ŠKORPIJON 24. 10-22. 11.
Če se vam bo danes zdelo, da vas nihče ne razume, bo to zato, ker vi nimate posluha za druge. Izredno občutljivi in čustveni boste, zaradi česar se lahko pojavi tudi preobčutljivost. Še posebej v drugi polovici tedna se utegneta smiliti sami sebi, čeprav tega ne boste pokazali okoli.

STRELEC 23. 11-21. 12.
Pomembno je, da se v tem času zazrete vase. Še posebej, če vaša pot ne gre v smer, kamor želite, je skrajni čas, da ugotovite, zakaj je tako. Precej kritični ste do sebe, morda na trenutke celo preveč, zato bodite zmerni. Upoštevajte tudi vse tisto, kar vam je do zdaj uspelo.

KOZOROG 22. 12-20. 1.
Neka oseba, ki vam veliko pomeni, vas bo opomnila, da je moč v vaših rokah. Samski, upoštevajte nasvet in spremenite odnos do sebe. Koristilo vam bo. Vezani pa se boste srečevali s starimi težavami, ki vas že dalj časa spremljajo. Če boste zavlačevali, bo le še slabše, zato s partnerjem tokrat združita moči in premagajta težave!

VODNAR 21. 1-19. 2.
V tem trenutku bi bil odmik najboljša možnost, čeprav se vam zdi še tako nemogoča. Če se le da, zberite moči in se odmaknite od razmer, ki so nastale. Vedite, da bo čas naredil svoje, čeprav mislite, da ste vi tisti, ki morate popraviti nastalo škodo. Le človek ste, ki z vso pravico dela napake.

RIBI 20. 2-20. 3.
Prehitro boste spoznali, da oseba ni prava za vas. Ne spuščajte se v neki odnos le na podlagi čustev, uporabite tudi razum. Že zdaj pretehtajte razloge za in proti. Prijatelja ste pustili na cedilu, a se mu niste niti opravičili. Če vam ta oseba še kaj pomeni, je čas, da o tem razmislite.

Nagrade za izžrebane reševalce

- 1. nagrada: kuharska knjiga
- 2.–8. nagrada: majice

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 1. marca 2013.

Rešitev:

Ime in priimek, naslov:

Rešitvi iz 6. številke: FRANCE PREŠEREN, POVODNI MOŽ

- 1. nagrada: Anica Vitez, Prvomajska ulica 6, 9224 Turnišče
- 2.–8. nagrada majice: Lucija Mauko, Panonska cesta 3, 9252 Radenci; Pityu Feher, Filovci 1 a, 9222 Bogojina; Sandra Celec, Murski Črnci 15, 9251 Tišina; Janez Magdič, Sp. Kamenščak 18 a, 9240 Ljutomer; Pavla Meznarič, Slamnjak 13, 9240 Ljutomer; Franc Ščavničar, Nunska Graba 13, 9240 Ljutomer; Ana Svetec, Dolenci 120, 9204 Šalovci.

Nagrade lahko prevzamete do konca prihodnjega meseca v naročniški službi Podjetja za informiranje v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti.

sudoku

Vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak kvadrant 3 x 3 morajo vsebovati številke od 1 do 9.

		6	2			8		
1				5		9		
2	8		9	4				
6	3				6	1		
		1	5					
				6	1		3	9
	6			3				4
1				9	7			

deset razlik

oglas@vestnik.si
tel.: 02 538 17 20

živali

NESNICE, v začetku nesnosti, cepljene, rjave, sive, črne. Naročila: Nemčavci 528 11 90, Beznovci 549 10 25 Grad 553 11 48. v8597

NESNICE, rjave, stare 15 tednov, prodam za 4,20 evra. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. v8639

SVINJE, težke čez 200 kg, in samonakladalno prikolicco Sip prodam. Tel.: 041 974 419. v8642

posesti

GOSTINSKI LOKAL V OBRATOVANJU pri Svetem Juriju na Goričkem damo v najem. Tel.: 041 620 805. v8613

GARSONJERO V BAKOVCIH damo v najem. Tel.: 041 334 581. v8623

kmetijska mehanizacija

KUPIJO TRAKTORJE IN VSE VRSTE KMETIJSKE MEHANIZACIJE. Tel.: 041 243 330. v8515

KUPIM traktor Zetor, Ursus, IMT, Deutz, Univerzal ali podobnega po možnosti s priključki. Tel.: 041 235 349. v8551

TRAKTOR SAME 80 s čelnim nakladalnikom, traktor Deutz 85 in balirko za okrogle bale New Holland prodam. Tel.: 031 778 396. v8596

VOZ, 5-tonski, z zabojnikom, drobilnik za zrnje na elektromotor in kosilnico Laverda prodajo. Tel.: 031 402 878. v8609

razno

PRODAJA Z DOSTAVO: kamen skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966, J. Mernik, s. p., Tepanje 1 a, S. Konjice. v8579

KUPIM rabljene kletke za zajce, prodam dobro ohranjeno mlatilnico. Tel.: 031 476 021. v8599

LEPO OHRANJENO KUHINJO, komplet, zgornji in spodnji elementi s pomivalnim koritom, 300 x 130, kotno, prodam. Tel.: 031 255 080. v8611

STROJ ZA PRANJE IN NAMAKANJE VINSKIH STEKLENIC in traktorski viličar prodam. Tel.: 041 812 237. v8638

čestitka

Dragemu Milanu in Mariji Rodič čestitamo ob praznovanju zlate poroke in želimo vse najboljše - kolegi iz Borejca. v8629

Cenik malih oglasov

do 80 znakov*	8,35 €
81	8,50 €
82	8,65 €
83	8,80 €
84	8,95 €
85	9,10 €
86	9,25 €
87	9,40 €
88	9,55 €
89	9,70 €
90	9,85 €
91	10,00 €
92	10,15 €
93	10,30 €
94	10,45 €
95	10,60 €
96	10,75 €
97	10,90 €
98	11,05 €

Mali oglasi do 80 znakov 8,35 evra, vsak naslednji znak (*znak je vsako ločilo, presledek ali znak) 0,15 evra.

ZAHVALA

V 80. letu je za vedno zaspal

Ludvik Sever
iz Pečarovec 91

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje in darovali cvetje, sveče ter v dobrodelne namene.

Hvala negovalkam Domanie za nesebično pomoč in nego na domu ter vsem drugim, ki ste mu kakor koli pomagali med njegovo boleznijo.

Hvala gospodu duhovniku in pevcem za pogrebni obred, govornici Heleni za besede slovesa ter pogrebnemu podjetju Aleksandre Banfi Vučkič.

Žalujoci: sin Deži, brat Jože, sestri Marija in Anica z družinami

Čprav tvoj glas se več ne sliši, povsod si z nami ti ...

V SPOMIN

20. februarja je minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi

Jožef Pintarič
iz Ulice generala Maistra 13
v Murski Soboti

Hvala vsem, ki ga nosite v svojih srcih in ohranjate spomin nanj.

Žalujoci vsi njegovi

Srce je omagalo, tvoj dih je zastal, a nate spomin bo večno ostal.

ZAHVALA

V 63. letu nas je zapustila

Ana Gaber
iz Gerlinec 38

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v druge dobrodelne namene.

Hvala tudi g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste jo pospremili k njenemu zadnjemu počitku.

Žalujoci: mož Janez, hčerka Brigita z družino in sin Denis

Še zadnjič sliši pesem se, prijatelj kup jo poje s tabo. Le kdo bi vedel, da to zadnja bo, kaj malo nas je še ostalo. Ko polje spet ozelenelo bo in sonce zemljo obsijalo, bo Mura nesla pesem to tja daleč, daleč v daljavo.

ZAHVALA

V 72. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Jožef Brunec
iz Veržeja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sveče ali v druge namene, nam pa izrekli besede sožalja in tolažbe.

Žalujoci njegovi najdražji

Vestnikovi naročniki dobijo

VEČ!

VSE O AKCIJI NA NASLOVNICI

pomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

In pride dan, ko se končajo zadnje upajoče sanje ...

V SLOVO

Marija Ščančar
iz Skakovec

Nosili te bomo v svojih srcih, vsi, ki smo te imeli radi

Tvoj glas je za vedno onemel, a v srcih naših tvoj spomin bo še živel.

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica, prababica in sestra

Jolanka Novak
iz Černelavec

Ob boleči izgubi drage mame se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence, sveče ter prispevke v dobrodelne namene v sklad Eho podpornice.

Hvala g. duhovniku Leonu Novaku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter pogrebnemu podjetju Banfi.

Žalujoci vsi njeni najdražji

Srce je omagalo, dih je zastal, a nate spomin bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustila draga mama, babica in prababica

Terezija Lanjšček
iz Markovec 86

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti ter darovali cvetje, sveče, za svete maše in za potrebe župnijske cerkve.

Velika hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku in pogrebnima podjetjema Hozjan in Banfi.

Zahvala je namenjena tudi podjetju in sodelavcem Avtobusnega prometa Murska Sobotla.

Žalujoci: sinova Gusti in Marjan ter vnukinje Jasna z Darkom, Klavdija in Melita z možem in pravnukici Katarina in Tinka

Ljubezen, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje. Vsakega osrečiti si znal, vendar pred usodo neizogibno si nemočno zaspal.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, pradedek

Marko Rous
iz Črenšovec

Ulica Osvobodilne fronte 18

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, zdravstvenemu osebju bolnišnice v Rakičanu ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

Dragi dedi, pogrešajo te vnuki in pravnukinja

*Kar je zapisano globoko v srcu,
se s smrtjo ne more izgubiti.*

V SPOMIN

5. februarja je minilo leto od takrat,
ko se je od nas poslovil naš ljubi

Jožef Mencigar

iz Radencev

Hvala vsem za vsako lepo misel,
podarjen cvet in prižgano svečo.

Vsi njegovi

*Preveč že žalostnih dni je minilo,
ko s cvetjem ti poslednji dom krasimo.
Tvoje črke na grobu govorijo,
da zate že tri leta sveče gorijo.*

V SPOMIN

25. februarja minevajo tri leta žalosti
od takrat, ko si nas zapustil dragi

Alojz Martinec

iz Rakičana

Ohranjamo te v lepem spominu.

Vsi tvoji

V SPOMIN

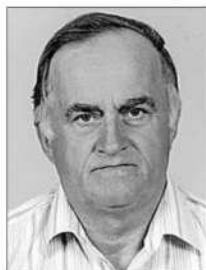
25. februarja bo minilo dve leti od takrat,
ko me je zapustila draga mama

Katarina Malačič

iz Murske Sobote

Srečen sem bil, ko sem živel s teboj, nesrečen sem sedaj,
že dve leti brez tebe.
Hvala vsem za vsako lepo misel, podarjeno cvetje in prižgano svečo.

Globoko žalujoči sin Sašo

*V samotni srce joče,
še zdaj verjeti noče,
da nazaj ni več poti.
Upanje še živi,
da vidimo se v večnosti.*

V SPOMIN

21. februarja bo minilo žalostno leto od takrat,
ko je legel k svojemu večnemu počitku

Josip Kranjec

iz Tešanovec 106

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate v molitvi,
prižgete sveče in položite cvet na njegov grob.

Žena in tvoji najdražji

*Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

ZAHVALA

V 91. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama,
babica, prababica, tašča in sestra

Marija Tkalec

iz Lipe

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini,
sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji
poti, darovali sveče, cvetje, za sv. maše in druge namene, nam pa izrekli
besede podpore in sožalja. Hvala g. duhovniku pomočniku Grabarju za
pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospe Mileni za besede
slovesa in pogrebniemu podjetju Ferenčak.

Žalujoči vsi njeni najdražji

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal ...*

ZAHVALA

V 60. letu nas je po daljši bolezn
zapustil naš brat in stric

Štefan Bagar

iz Boreče 15

Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali
vence, sveče in denarne prispevke. Hvala vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem, znancem in drugim za izražena sožalja.

Posebna zahvala g. duhovniku Štefanu Beznecu za pogrebni obred
in pevcem žalostink, gasilskemu društvu Boreča sektorju Ženavlje in
pogrebniemu podjetju Hozjan.

Žalujoči sestre in brat z družinami

*Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni,
kar druži nas. So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.*

ZAHVALA

V 59. letu nas je za vedno zapustila
draga žena, mama, babica, tašča in sestra

Darinka Bakan

iz Gančan 125

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani,
darovali vence, cvetje, sveče, za sv. maše in v druge namene, nam pa
izrekli besede sožalja in tolažbe. Lepa hvala g. kaplanu za pogrebni
obred, pevkam in pevcem za odpete žalostinke ter govornici gospe
Mariji za besede slovesa.

Prav posebna zahvala velja društvu onkoloških bolnikov
in pogrebništvu Komunala M. Sobota.

Vsem še enkrat - lepa hvala.

Žalujoči
vsi njeni

Draga babica, zelo te pogrešajo tvoji -

Nuša, Luka, Jure, Pia

*Vse od rojstva in do smrti
je vsak človek v čas ujet.
Skozi letne čase riše
svojo tanko bežno sled.
Dolge ure, kratki hipi,
sončni dnevi, mrak noči ...
Kar prihaja, kar odhaja,
Božja roka mu deli.*
(Berta Golob)

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila naša
draga žena, mama, babica, sestra in tašča

Terezija Grgurič

roj. Lukač
iz Lendavske ulice 38
v Murski Soboti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki ste jo pospremili na zadnji poti in se ji poklonili z lepo mislijo,
molitvijo, s cvetjem, svečami ali darovali za svete maše,
za cerkev ali v druge namene.

Hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam stali
ob strani. Hvala gospodom duhovnikom za opravljen obred
in pogrebno sveto mašo, pevcem za srčno odpete pesmi
in osebjem pogrebništva Komunala.

Hvala osebjem Doma starejših v Rakičanu,
kjer so zadnja leta skrbeli zanjo.

Ostajaš v naših mislih in molitvah.

Žalujoči vsi njeni

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o., Kopališka ul. 2
Murska Sobota, N. C. 521 37 00

DE POGREBNIŠTVO
Panonska ulica 3
Murska Sobota

**POGREBNE STORITVE UREDITI
VSE NA ENEM MESTU**
PO ZELO UGODNIH CENAH!
24-URNA DEŽURNA SLUŽBA:
GSM: 041 631 443

POGREBNE STORITVE,
OPREMA, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC
ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI s. p.,
Veščica 17, 9000 M. Sobota

**V TEŽKIH TRENUTKIH
VAM SVETUJEMO IN
POSKRBIAMO ZA CELOTNO
ORGANIZACIJO IN
IZVEDBO POGREBA
PO KONKURENČNIH
CENAH.**

24 UR NA DAN:
02 534 80 60, 041 681 515

**KOMPLETNE
POGREBNE
STORITVE**

**UREJANJE
POKOPALIŠČ
IN ZELENIC**

Vladimir Hozjan, s. p., Šulinci 87 a,
tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

**POGREBNE
POTREBŠČINE,
PREVOZI
POKOJNIKOV IN
UREJANJE ZELENIC**
JURE JURIC, s. p.
9231 Beltinci
Poljska pot 8 a

GSM: 070 288 288
24-urno dežurstvo:
051 318 113
www.ppji.si

TQM

Telefon za otroke in mladostnike

116 111

Odgovor je pogovor.

**Nova številka,
stari prijatelji.**

**Ko je hudo, me
pokliči!**

telefon
Samarijan

080 1113

Nepredviđena urol in dan!
Kliči je brezplačno, omagoda ga
Telekom

ozara
SLOVENIJA
NACIONALNO ZDRUZENJE
ZA KAKOVOST ZIVLJENJA

OZARA SLOVENIJA,
PISARNA ZA INFORMIRANJE
IN SVETOVANJE,
MIKLOŠIČEV TRG 3,
9240 LIUTOMER

Kontaktna številka
070 550 665

**Ponujamo pomoč in podporo osebam
s težavami v duševnem zdravju, ljudem
v duševni stiski in njihovim svojcem.**

Ugasnilo je srce našega doma.

V SPOMIN

19. februarja je minilo eno leto od takrat, ko nas je zapustila draga mama, tašča, babica in prababica

Cecilija Cigan

iz Dolnje Bistrice

Iskrena hvala vsem, ki prižigate sveče na njenem grobu.

Žalujemo njeni najdražji

INPRO, d. o. o., NOVO MESTO (www.inpro.si)
objavlja prosto delovno mesto

MONTERJA

Opis del in nalog: monterska dela v delavnici in na terenu (pretežno madžarski in slovenski trg), montaže vseh prodajnih programov podjetja Inpro (klimatski sistemi, fotovoltaika, prireditveni šotori ...), vodenje in razporejanje ekip na terenu, prevoz kombiniranih in tovornih vozil, upravljanje dvigal, avtodvigal in viličarjev, delo na višini.

Zahtevana izobrazba: poklicna ali srednja stopnja tehniške smeri.

Druga potrebna znanja: izpit C-kategorije, madžarski jezik (tekoče), delo na višini.

PONUJAMO:

- možnost zaposlitve za nedoločen čas,
- delo v hitro razvijajočem se podjetju,
- delo v pozitivnem okolju,
- možnost za profesionalni razvoj,
- dinamičnost terenskega dela.

Svoje prijave pošljite na elektronski naslov mateja.mervar@inpro.si ali po pošti na naslov Inpro, d. o. o., Loke 4, 8351 Straža.

TUROPOLJE, d. o. o.
SERVIS, TRGOVINA
STIHL
Murska Sobota: 02 536 15 80
Ulica Zorana Velnarja 13
Ljutomer: 02 584 80 25
Lendava: 02 574 21 74

Bencinski servis OMV Lipovci
kurilno olje »OMV Futur Plus«
in plinsko olje
dostava na dom informacije in naročila
02 578 85 60, 031 375 476,
02 521 49 80

Arpad Sobočan, s. p., Dolnji Lakoš, Glavna ulica 93, Lendava

SANTRA, reševalni prevozi, d. o. o.
PE Murska Sobota
Grajska ulica 11
9000 Murska Sobota
tel.: 02 530 10 03
GSM: 031 646 797

Prevoze opravljamo z osebnimi in reševalnimi vozili z nalogom za prevoz.
Pridemo po vas domov.
Pomagamo vam urediti dokumentacijo za pregled, sprejem ali terapijo.
Z vami počakamo do konca pregleda.
Po pregledu vas odpeljemo domov.
Pokličite in se prepričajte o naši kakovosti.
Za vse, ki imate urejeno dodatno zavarovanje, so naše storitve brezplačne.

UREDIMO POKOJNINSKO DOBO
ZA DELO NA KMETIJI BREZ
PLAČILA DODATNIH PRISPEVKOV
031 653 261
drustvo.upokojitev@gmail.com
Društvo za pomoč pri upokojevanju,
Aškerčeva ul. 21, 9240 Ljutomer
www.drustvo-pomoc-upokojitev.lrf-pomurje.si

KURILNO OLJE,
PREMOG

UGODNE CENE IN MOŽNOSTI
PLAČILA! Tel.: 57 88 200

KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, s. p., G. Bistrica 51

SANITETNI PREVOZI V BOLNIŠNICE IN
ZDRAVILIŠČA V SLOVENIJI IN TUJINI

IZVAJAMO TUDI SAMOPLAČNIŠKE PREVOZE
DOMA IN V TUJINI 041 67 44 67

Mulj soboške čistilne naprave

Če bi le bilo denarja kot blata

Na občini preučujejo tudi druge možnosti koriščenja blata, saj so prepričani, da bi ga lahko uporabili na njivskih površinah ali kot gradbeni material

Blato, ki nastane ob čiščenju vod v soboški čistilni napravi, je eden od vzrokov za izgubo javnega podjetja Komunala, pa tudi predmet obračunavanja na lokalnem političnem parketu. Na tiskovni konferenci, ki jo je župan mestne občine Anton Štihec sklical lanske leto, da bi javno razkril domnevne krivice visokih cen ogrevanja v mestu, je odgovoril tudi na nekatera vprašanja glede čistilne naprave. Takrat je Štihec povedal, da je Komunala že več kot leto dni brez veljavne pogodbe da jala posel odvoza blata iz čistilne naprave družbi Saubermacher, ki jo vodi Rudolf Horvat, sicer tudi član nadzornega sveta Komunale, saj naj bi obstoječa pogodba potekla. Ko so v mestni upravi to izvedeli, so se odločili, da bodo sami začeli iskati druge možnosti, kaj narediti z blatom, je takrat razložil Štihec in pojasnil, da blato odvažajo iz čistilne naprave v Avstrijo ali na Madžarsko, kjer ga energetsko izkoristijo, čeprav bi ga lahko doma uporabili na njivskih površinah, s pomočjo nekaterih dodatkov pa tudi kot gradbeni material. »Ker javno podjetje

tje doslej ni razmišljalo v tej smeri, saj jim je vseeno, ker jim občina tako ali tako plača vse stroške, smo se sedaj lotili te naloge sami ...,« je med drugim povedal. Danes na MOMS pravijo, da dogovori potekajo in da iščejo za občino cenovno najugodnejšo možnost. Horvat pravi, da gre zgolj za predvidevanja in da jim bodo tudi na Saubermacherju čestitali, če najdejo take rešitve: »Še naša naročila bomo preusmerili k njim.«

Do prihodnjega leta vse po starem

Na občini pojasnjujejo, da se lahko pogodba z aneksom podaljša le začasno do novega javnega razpisa za zbiranje komunalnih odpadkov v skladu z odlokom, ki ureja to področje. Po Horvatovih besedah naj bi po zadnjih dogovorih dosegli soglasje, da bo Saubermacher dela izvajal še do konca letošnjega leta, poudarja pa tudi, da je zdajšnja cena odvoza in predelave blata za podjetje nesprejemljiva ter da je med najnižjimi v državi. Tudi Štihec

se je vznemirjal nad stroški, ki jih ima občina po njegovi razlagi z odvozom blata za od 180 do 200 tisoč evrov na leto. »To je strošek občine, ki ga sicer najprej poravnava Komunala, občina pa ji nato povrne,« so besede župana. Od leta 2008 glede blata poteka tudi pravda na sodišču, v kateri Petrol in Pomgrad kot koncesionarja za opravljanje gospodarske javne službe čiščenja odpadnih vod v občini, ki sta tudi zgradila čistilno napravo, soboško občino tožita za 580 tisoč evrov. Sporna je 22-odstotna meja sušnosti blata. V koncesijski pogodbi je namreč določeno, da je nad to mejo sušnosti za njegovo odstranjevanje odgovorna občina, pod njo pa koncesionarja, kar sta tudi bila dolžna storiti, ker omenjene stopnje dolgo nista dosegala. Zadnja obravnava je na okrožnem sodišču v Murski Soboti potekala julija lani, ko je sodišče določilo izvedenca, saj se pri Petrolu poleg koncesijske pogodbe sklicujejo še na nekatere druge parametre, ki naj bi vplivali na sušnost blata.

Timotej Milanov

RRA Mura in mestna občina

Še vedno brez dogovora

Nespoštovanje obveznosti enega večjih družbenikov pomeni velik izpad za razvojno agencijo

Mestna občina Murska Sobota (MOMS) in Regionalna razvojna agencija Mura še vedno nista dosegli dogovora o financiranju delovanja agencije. Kot smo že pisali, soboška občina zavrača podpis pogodbe o sofinanciranju, ki jo agencija vsako leto sklone z občinami ustanoviteljicami.

Direktor RRA Mura Danilo Krapec nam je povedal, da je večina občin doslej že poravnala svoje obveznosti, med dolžniki pa poleg MOMS ostajajo tri manjše občine, ki po njegovih besedah zgolj zamujajo s plačilom. Medtem ko so omenjene dolžne nekaj sto evrov, odpoved sofinanciranja mestne občine, ki ima 13,3-odstotni delež družbe, pomeni precejšnji izpad sredstev za agencijo, nekaj več kot 30 tisoč evrov na leto. Poleg MOMS sta družbenika z največjimi poslovnimi deleži v agenciji Republika Slovenija (39) in Nova ljubljanska banka (13,3). Na skupščini lanske leto so Krapca poblastili, da dolg soboške občine izterja po sodni poti, če ne bo mogoče doseči dogovora. Krapec pojasnjuje, da so konec lanskega leta za mnenje zaprosili direktorata za regionalni razvoj na gospodarskem ministrstvu, vendar odgovora še niso prejeli. Kot pravi, mestno občino še naprej vključujejo v svoje delovanje in bi lahko sofinanciranje

Izstop MOMS iz RRA Mura je kot možnost že lani omenjal tudi soboški župan Anton Štihec.

tudi kompenzirali, ampak šele takrat, ko bo podpisana pogodba. »Letos začnemo programirati novo perspektivo in ne predstavljam si, da mestna občina ne bi sodelovala. Tudi izstop MOMS je ena od možnosti. Čakam na mnenje ministrstva za gospodarstvo, kot direktor pa bom uveljavil sklep skupščine, če bo treba,« pravi Krapec. Izstop MOMS iz RRA Mura je kot možnost že lani omenjal tudi soboški župan Anton Štihec, ki meni, da občina od agencije nima koristi, ki bi bile sorazmerne z njenim deležem sofinanciranja, prav tako ga moti, da občina nima vpliva na velikost sprejetega proračuna agencije. Na občini odgovarjajo, da za zdaj še niso naredili korakov v smeri izstopa, o morebitnih dogovorih glede podpisa pogodbe pa pravijo, da jo lahko podpisajo samo, če so v proračunu MOMS za to predvidena sredstva. »Vsebinske pogodbe je stvar dogovora med obema partnerjema,« še odgovarjajo. T. M.

Sanacija ogrevanja

Drugo iskanje izvajalca

Prispele tri ponudbe – Občina ne razkriva podrobnosti, dokler izvajalec ne bo izbran

Konec decembra 2012 je Mestna občina Murska Sobota objavila razpis za sanacijo centralnega ogrevanja v gledališču Park, ki bo kmalu prešlo v upravljanje soboškega Zavoda za kulturo, turizem in šport. Razpis je bil odprt do konca januarja, potem ko je na prvi razpis lani prišla zgolj ponudba družbe Kota iz Petrovč, ki pa so jo na občini ocenili kot previsoko. Vzrok za sanacijo že leto dni po slavnostnem odprtju prenove dvorane je bila okvara toplotne črpalke kot primarnega vira ogrevanja objekta, ki ga trenutno ogrevajo samo s plinom. Kot smo že poročali, je izvajalec prenove objekta družba Stavbar gradnje v stečaju, zato bo občina unovčila bančno garancijo v vrednosti 74 tisoč evrov, ker to ne bo dovolj, je v letošnjem občinskem proračunu za ta namen predvidenih 87 tisoč evrov. Na razpis so prispele tri ponudbe, vendar na občini konkretnih podatkov o prijaviteljih ne razkrivajo, saj, kot pravijo, postopek izbire izvajalca še ni končan. T. M.

VESTNIK lahko
kupite tudi na večini
pošt v Pomurju,
bencinskih servisih
ter skoraj v vseh
trgovinah in trafikah.

www.pomurje.si

DRUŠTVO ANONIMNIH ALKOHOLIKOV SLOVENIJE

Anonimni alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki si delimo izkušnje, moč in upanje, da bi lahko rešili svoj skupni problem in pomagali drugim iz alkoholizma.

Na območju Pomurja se srečujemo v

- Murski Soboti vsak torek ob 19. uri v prostorih veroučnih učilnic pri RK cerkvi sv. Nikolaja (kont. št.: 031 548 875) in
- Gornji Radgoni vsak ponedeljek ob 16. uri v Domu dr. Antona Trstenjaka (kont. št.: 040 627 946).

NOVO ZA VAS

NAJNOVEJŠA IN NAJUGODNEJŠA AGENCIJA, KI DELUJE DRUGAČE S PRISTOPOM DO VSAKEGA
Prisluhnemo vaši želji in vam posredujemo primerno prijateljstvo ali sorodno osebo. Nizke cene, dame brezplačen vpis.
Tel.: 040 506 100, kala1@telemach.net

»AGENCIJA KALA-AMOR«, Dominika Tibaut, s. p.,
Torniševa ulica 23, 9000 M. Sobota

ODPLAČAMO LIZING

za vaše VOZILO
in vam uredimo
UGODNEJŠE FINANCIRANJE
z izplačilom razlike v gotovini
ali vozilo samo odkupimo.
Posredujemo za več posojilodajalcev.
AVTOMOBILI P. R.,
Industrijska ul. 9, MB, 02 228 30 20

PRODAMO PASIVNO SKELETNO HIŠO NA VANEČI

KTG Darko Kerčmar s.p.
Gregorčičeva 35, 9000 Murska Sobota
gsm: 041 717 043,
tel.: 02 530 4144
email: ktg.kercmar@gmail.com,
splet: www.ktg.si

glasbene
lestvice na
radiu murski val

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
GLASBA NAŠEGA SRCA

- 1. TO JE ČAS – Prleški kvintet
- 2. VIDEZ VARA – Spev & Domen Kumer
- 3. KAM SO ŠLE SPOMINČICE – Ansambel Vikend
- 4. POGLEDAM TE – Poskočni muzikanti
- 5. MOJA SNEŽINKA – Novi spomini

PREDLOGA

TI SI NEKAJ POSEBNEGA – Trubadurji
ROŽA VALENTINOVA – Fantje izpod Lisce

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

- 1. KRILA (2012) – Neisha
- 2. ZIMSKI VEČER – Monika Pučelj
- 3. NEBO NAD BERLINOM – Društvo mrtvih pesnikov
- 4. KREDITNO SPOSOBNA – Katarina Mala & Murat
- 5. PLUS IN MINUS – Eva Boto

PREDLOGA

1. VSE JE V GLAVI – CoverLover
2. NEŽNO, GROBO, NEŽNO – Sweet Peak & Alma

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU NSTSNMV

- 1. BACKTRACK – Rebecca Fergusson
- 2. LOVE IS EASY – McFly
- 3. LOVE IS EASY – McFly
- 4. MISS ATOMIC BOMB – The Killers
- 5. ROCK & ROLL LOVE AFFAIR – Prince

PREDLOGA

BECAUSE WE CAN – Bon Jovi
HALL OF FAME – The Script & Will.i.am

Majico Murskega vala dobi:
Helena Žekš, Staneta Rozmana
4, 9000 Murska Sobota. Nagrada
čaka v naročniški službi Podjetja za
informiranje.

Kupon št. 8
Glasujem za skladbo

Domača plošča:

Glasba našega srca:

7 Veličastnih:

NSTSNMV:

Ime in priimek, naslov:

Izpolnjen kupon pošljite do torka,
26. februarja 2013, na naslov:
Murski val, Ul. arh. Novaka 13, 9000
Murska Sobota, za glasbene lestvice.

RADIOMURSKI VAL 94,6 in 105,7Mhz

Petek, 22. februarja:

- 11.15 Zamurjenci: težko se je šaliti, ko je skoraj vse žalostna resnica!
- 19.15 Mladi val, kaj sta Eva in Jelica skuhalo za počitnice?

Sobota, 23. februarja:

- 14.30 Oddaja tedna: intervju z novim direktorjem Policijske uprave Murska Sobota Damirjem Ivančičem
- 20.00 Propöler, nanj sta se zalepila dva Rejtaša!

Nedelja, 24. februarja:

- 10.30 Nedeljska kuhinja: ogrevanje z lesno biomaso (strokovnjaki RRA Mura)
- 14.00 Nedeljsko popoldne s čestitkami, športnimi poročili, Narodno farmo in glasbenimi željami

Ponedeljek, 25. februarja:

- 11.15 Oaj, kak san zľufto, še nikoli ni v nogometnih oddajah kot faktor nastopala tudi ženska
- 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi

Torek, 26. februarja:

- 11.15 Kratki stik, aktualni pogovor na daljavo (Petra Kranjec)
- 20.00 Jukebox, večerna oddaja Jerneja Šavla

Sreda, 27. februarja:

- 11.15 Trn v peti, marsikateri greh se razkrije v tej oddaji Nataše Brulc Šiftar

- 19.15 Skupaj, együtt, fküper, narodnostna oddaja

Četrtek, 28. februarja:

- 12.30 Aktualno ob koncu meseca
- 19.15 Bilo je nekoč, Milan Zrinski

napovednik prireditev

Odprtje

MURSKA SOBOTA

V petek, 22. februarja, ob 18. uri bo v Galeriji Robin odprtje razstave del akademskega slikarja Igorja Banfija.

LENDAVA

V petek, 22. februarja, med 9. in 17. uro bo v Centru Banffy razstava Kamnine in minerali v organizaciji Društva pedagoških delavcev dvojezičnih šol in vrtcev Prekmurja. Možen bo tudi nakup.

Koncert

LENDAVA

V soboto, 23. februarja, ob 19. uri bo v gledališki in koncertni dvorani koncert skupine Ethnotrip ob izidu njihove prve zgoščenke.

MURSKA SOBOTA

V sredo, 27. februarja, ob 20. uri bo v gledališki dvorani koncert tradicional-

V gledališki dvorani v Murski Soboti bo v sredo koncert tradicionalne judovske glasbe klezmer akustične skupine Kontra kvartet.

ne judovske glasbe klezmer akustične skupine Kontra kvartet iz Maribora.

V petek, 22. februarja, ob 21. uri bo v Mikku Electronic vagaboundos – prekmurska beatzz konekcija: Klen-Art live, Das Schuma Orchester in Goran F. feat Goran. V soboto, 23. februarja, ob 21. uri pa bo Metal klavnica XXXI-II: Megazetor, Infest, Light Denied in Goatblood.

GORNJA RADGONA

V torek, 26. februarja, ob 18. uri bo v dvorani Glasbene šole Gornja Radgona koncert kitarista Dušana Slačka.

Gledališče

MURSKA SOBOTA

V torek, 26. februarja, ob 19. uri bo v gledališču Park gledališka predstava Matjaž Zupančič: Padec Evrope v izvedbi SNG Drama Ljubljana. Predstava je za abonma drama/komedija in izven.

MORAVSKE TOPLICE

V soboto, 23. februarja, ob 18. uri bo v dvorani gasilskega doma komedija

V dvorani vaško-gasilskega doma v Moravskih Toplicah bo v soboto komedija Avtomobilska romanca – Macho in Mejke.

v treh dejanjih Avtomobilska romanca – Macho in Mejke (Boštjan Sinic, Matej Mertük).

GORNJA RADGONA

V četrtek, 21. februarja, ob 19. uri bo v domu kulture komedija Miro Gavran: Iščem moža v izvedbi gledališke skupine KUD Križevci in režiji Srečka Centriha.

GRAD

V nedeljo, 24. februarja, ob 14. uri bo v kulturni dvorani kulturno-zabavna prireditev, v kateri se bo med drugim predstavila dramska skupina Močnikovi s komedijo Franca Pluta

Dober dan. Organizator je Društvo za razvoj in promocijo turizma Občine Grad Skouriš.

RADENCI

V petek, 22. februarja, ob 19. uri bo v kavarni Pub Weekend standup večer z Matjažem Javšnikom in gosti.

Literatura

MURSKA SOBOTA

V petek, 22. februarja, ob 17. uri bo v Pokrajinski in študijski knjižnici predstavitev knjižnega programa 2012 Založbe Franc Franc. Lani je minilo 20. leto delovanja založbe, zato bodo ob tem predstavili še bibliografijo založbe 1992–2012 in odprli priložnostno razstavo založbinih izdaj, ki bo na ogled do 15. marca. O vsebini knjig in svojem ustvarjanju bodo spregovorili avtorji.

LENDAVA

V četrtek, 21. februarja, ob 18. uri bo v prostorih Zveze kulturnih društev Lendava (Glavna ulica 2) četrti Literarni večer, tema srečanja pa bo Ljubzen – lepota, obiskovalci pa bodo lahko prisluhnili prozi in poeziji domačih ustvarjalcev.

Predavanje, Simpozij

KANČEVCI

Od nedelje, 24. februarja, do srede, 27. februarja, bo v Domu duhovnosti simpozij, ki ga organizirajo v Škofiji Murska Sobota za pastoralne delavce (duhovnike, redovnice, laike).

NEGOVA

V ponedeljek, 25. februarja, ob 16. uri bo v Osnovni šoli dr. Antona Trstenjaka Negova predavanje dr. Vesne Vuk Godina Odgovorno starševstvo.

GORNJA RADGONA

V soboto, 23. februarja, ob 9. uri bo v veliki dvorani doma gasilcev in civilne zaščite predavanje Varnost v prometu.

Dogodek

MURSKA SOBOTA – Hiša Sadeži družbe

V četrtek, 21. februarja, ob 10. uri bo izdelovanje prtičkov iz volne (Jasna Antolin), ob 17. uri pa Čarobnost (Barbara Muhič). V petek ob 14. uri bo trening socialnih veščin za moške, ki izvajajo nasilje nad ženskami (DNK), ob 16. uri pa izdelava modnega dodatka (Željka Hobljaj) – za odrasle. V soboto med 8. in 16. uro bo druženje z družabnimi igrami, branjem časopisov in drugim. V ponedeljek ob 15.30 bo Samopodoba (Breda Dular), ob 17.30 pa joga smeha (Klavdija Zver). V torek ob 16.45 bo gremo vsi na jogo – društvo Joga v vsakdanjem življenju (Sonja Mikuš), ob 18.45 gong meditacija (Andreja Horvat, Aleš Ifko). V sredo, 27. februarja, ob 17.30 bo transmijska meditacija (Maja Lindič).

LENDAVA – Medgeneracijska hiša Sofija (Glavna ulica 48)

V ponedeljek, 25. januarja, ob 17. uri bo joga za otroke (Tatjana Baligač). V torek, 26. februarja, ob 17. uri bo vegetarijanski kulinarčni dogodek Indijska kuharja (Jasminko Kontrec), v sredo, 27. februarja, ob 15. uri pa tematsko druženje otrok od 4. do 10. leta Igriva sovica (Simona Ferčak).

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 21. februarja, ob 13. uri bodo v Galeriji Murska Sobota počitniške ustvarjalne delavnice. Vabljenje vse generacije.

MURSKA SOBOTA/LENDAVA/GORNJA RADGONA

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Maribor z vadbami enotami v Pomurju organizira semester vadbe, ki bo od 18. februarja do 21. junija. V Murski Soboti bo vadba za udeležence 1. stopnje vsako sredo ob 19.30 v gasilskem domu. Ob ponedeljkih ob

17.15 bo vadba v Lendavi za 1. stopnjo v Centru Banffy. V Gornji Radgoni pa v ponedeljek in sredo ob 17. uri v OŠ Gornja Radgona.

Razstave

MURSKA SOBOTA

V razstavišču Pomurskega muzeja Murska Sobota bo do 31. marca na ogled razstava Odkrito/zakrito.

V Galeriji Murska Sobota bo do 9. marca na ogled razstava Od strani do prostora/From Page to Space.

V Klubu PAC je na ogled razstava del 18. slikarske kolonije Primoža Trubarja.

V trgovskem centru Maximus bo do konca februarja na ogled fotografska razstava Mirjane Časar Moje Prekmurje.

LENDAVA

Na lendavskem gradu v razstavnih prostorih Galerije - Muzeja Lendava bo do 2. marca na ogled likovna razstava akademskega slikarja Vladimira Potočnika v počastitev njegove 70-letnice.

V gledališki in koncertni dvorani je na ogled razstava Oprostite nam, oprostite nam, o Vi mrtvi! – Judovski vojaki avstro-ogrske vojske na soški fronti.

V galerijskih prostorih Sinagoge je na ogled stalna muzejska postavitev Židovstvo Prekmurja, v pritličnem delu pa je na ogled stalna postavitev serije 52 grafik Ognjeni zavitki izraelskega umetnika Dana Reisingerja.

GORNJA RADGONA

V galeriji Doma kulture je na ogled razstava grafik Eve Žula in Matjaža Gederja z naslovom Monoprinti/Enkratne stiske.

LENART

V prostorih občine je retrospektivna razstava slik Lojzeta Veberiča.

Film

GORNJA RADGONA

V petek, 22. februarja, ob 18. uri bo v Kinu Gornja Radgona Hotel Transilvanija.

BELTINCI

V petek, 22. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu na ogled film Ljubzen je vse, kar potrebuješ.

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 21. februarja, ob 18. uri bo v Mikku Kino Guerillo: Four Horsemen.

Star Max MURSKA SOBOTA

(od 21. 2. do 27. 2.)

Animirani družinski film Razbijač Ralph 3D (16.20, 18.10, od četrтка do nedelje še 14.40, v četrtek in petek še 12.30)

Akcijska domišljajska pustolovščina Lovca na čarovnice 3D (20.20, v petek in soboto še 22.20)

Akcijska srhljivka Umri pokončno: Dober dan za smrt (18.50)

Družinska animirana komedija Ernest in Celestina (16.50, od četrтка do nedelje še 15.20, v četrtek in petek še 13.20)

Družinska komedija Mali veliki Panda (16.30, od četrтка do nedelje še 14.50, v četrtek in petek še 12.50)

Romantična komedija Ljubzen je vse, kar potrebuješ (18.00)

Romantična misteriozna drama Čudovita bitja (20.50)

Akcijska kriminalna drama Gangsterska enota (20.30, v petek in soboto še 22.40)

Napovedi kulturnih in turističnih prireditev pošiljajte na elektronski naslov: joze.gabor@vestnik.si.

Četrtek:
oblačno,
rahal sneg
-5 | -1

Petek:
oblačno
rahal sneg
-3 | -2

Sobota:
oblačno
sneg
-3 | 1

Nedelja:
pretežno oblačno
rahal dež s snegom
0 | 4

Ponedeljek:
zmerno oblačno
rahal dež
0 | 6

vreme

Andrej Velkavrh

Vreme bo te dni kar dejavno. V četrtek bo oblačno, občasno bo naletaval sneg, a količina bo res majhna. Tudi v petek bo oblačno in hladno, občasno bo rahlo snežilo. V soboto bo sprva večinoma suho, proti večeru in v noči na nedeljo se bo sneženje okrepilo in v nedeljo zgodaj dopoldne ponehalo, morda bo proti koncu padavin sneg prehajal v dež. Zapade lahko okoli 10 cm snega. Čez dan bo nato bolj kot ne suho vreme. V ponedeljek bo sprva nekaj malega padavin, lahko tudi kot dež. Čez dan se bo delno zjasnilo. To-pleje bo tudi v nadaljevanju tedna.

Kje postavljajo merilnike?

Ste se kdaj vprašali, zakaj ne merijo temperature in drugih vremenskih količin v vsakem kraju? Te stvari stanejo. Že mreža meteoroloških postaj, ki jih vzdržuje naša državna meteorološka služba, je ne le draga, ampak jo je treba tudi stalno vzdrževati. Še posebno samodejne postaje. Te ne delujejo kar same od sebe, čeprav bi iz njihovega imena morda tako sklepali. A redno jih je treba preverjati, čistiti senzorje, preverjati električno napajanje in podobno. Pozimi lahko težave povzroča sneg, močan veter tudi ni najbolj prijazen do njih. Skratka, meteorološke meritve so drage in zahtevajo tudi ekipo vzdrževalcev. Iz prakse vam lahko povem, da se niti pri nas ne zmoremo vedno takoj odzvati, če nam kakšna meteorološka postaja začne nagajati.

Morda boste rekli, da so sedaj v trgovinah že na prodaj poceni merilne postaje in da jih ima že marsikdo, pa ne stanejo skoraj nič. Zdaj pa jaz vas vprašam: ali pričakujete od državne meteorološke službe kakovostne in zaupanja vredne meritve brez omembe vrednih prekinitev? Mislim da! Le take lahko služijo raznim izračunom bodisi za gradbenike, agronome in še vrsti uporabnikov. Vsak naš instrument je umerjen (sčasoma namreč izgublja svojo točnost). Posebno je to pomembno na letališčih, kjer lahko zaradi manjših odstopanj pride tudi do nesreče.

In ker take stvari veliko stanejo, seveda desetkrat pomislimo, kam bomo postavili merilnike. Tam, kjer so nam podatki najpomembnejši, zanimivi, reprezentativni. Žal seveda to ni vsak kraj v Sloveniji, kaj šele slabo naseljena območja.

vestnikov koledar

Č – 21. februar	IRENA
P – 22. februar	MARJETA
S – 23. februar	MARTA
N – 24. februar	MATIJA
P – 25. februar	SERGIJ
T – 26. februar	ANDREJ
S – 27. februar	GABRIJEL

V petek, 22. februarja, sonce vzide ob 6. uri in 51 minut, zaide ob 17. uri in 38 minut. Tako bo dan dolg 10 ur in 47 minut. V ponedeljek, 25. februarja, ob 21. uri in 28 minut bo na nebu nastopila polna luna - ščip.

fotografija tedna

Saj jo poznate: »Žena, jutri mam furo spet ... Kuvajt, Jordanija, Finska in Sirija, Irak, Iran in Pakistan, mercedes, raba, man ... Kamion je moj edini dom in postelja ...« Da, težak je kruh poklicnega tovornjakarja. Pred tednom dni je to kruto občutil Poljak Mariusz, ki je s tovornjakom, naloženim z živino, obstal pred Pincami, ker je Madžarska zaradi obilnih snežnih padavin zaprla svoje meje za promet težkih tovornih vozil. Premražen, k sreči je s seboj imel nekaj priboljška, je več kot 18 ur čakal v nepregledni koloni. Nihče mu ni vedel ničesar povedati in ne ponuditi, še manj pomagati živini, ki je bila že poltretji dan na poti. V kleni poljščini so letele psovke, saj kaj drugega mu itak ni preostalo. Tisti, s katerimi je govoril, pa so le zmigovali z glavo, da so brez moči. Topel čaj in obrok bi Mariuszu prišla zelo prav! Poklicanih, ki bi morali skrbeti za žive živali, pa spet ni bilo blizu. Zelo bo torej držalo: »Vozu dolge bom vse noči, dokler se pred očmi mi ne zmepli ...« Tudi na Pomurje.si.

A. B. FOTOGRAFIJA NATASA JUHNOV

Meteorski dež v Rusiji in bližina asteroida 2012 DA14

Sovpadanje skoraj neponovljiv fenomen

Veliko ranjenih zaradi udarnega vala – Asteroidov se nam ni treba bati – Visoke vrednosti meteoritov na trgih

Petkov meteorski dež v Rusiji je predvsem s posledicami marsikoga nape-ljal na misel, da se bliža nov konec sveta. Ker je bil še istega dne v Zemljini bližini tudi asteroid z imenom 2012 DA14, pa se je še veliko več ljudi s strahom oziralo v nebo v pričakovanju novega armagedona. Kot poudarja Renato Lukač z Gimnazije Murska Sobota in član Astronomskega društva Kmica, dogodka med seboj nista bila povezana: »Sovpadanje obeh dogodkov je bil skoraj neponovljiv fenomen.«

Asteroid 2012 DA14 je precej večji od tistega, ki je vstopil v zemeljsko ozračje nad Rusijo, a kljub temu ni bilo bojazni, da bi povzročil še hujše razdejanje. »Kot vsi asteroidi ima tudi ta svojo tirnico, ki pa se ni sekala z Zemljino, ampak sta se poti Zemlje in asteroida samo zelo približali druga drugi,« pojasnjuje Lukač. Dodaja, da so vsi asteroidi, ki bi lahko povzročili škodo na Zemlji, dovolj veliki, da bi jih pravočasno opazili. Po potrebi bi njihovo pot zlahka preusmerili ali ne nazadnje razstrelili, še preden bi prišli nevarno blizu naši atmosferi. Zadnje večje razdejanje, ki ga je pustil kak asteroid na Zemlji, je bilo pred nekaj več kot sto leti, prav tako v Rusiji. Takrat je zgorelo približno 2500 kvadratnih kilometrov gozda. Meteorski dež (delčki asteroidov oziroma manjših meteoridov, ki zagorijo ob vstopu v Zemljino atmosfero), ki je

prejšnji teden prestrašil in tudi ranil prebivalce ruske pokrajine Čeljabinsk, pa je bil tako majhen, da ga ni bilo mogoče opaziti prej in ga napovedati. Član Kmice še pravi, da ljudi niso ranili delčki, ki so padli na zemljo, temveč je prišlo do poškodb zaradi udarnega vala, ki je razbijal okenske šipe. In to je poškodovalo ljudi. Predvsem zaradi njihove radovednosti. »Udarni

val potuje precej počasneje kot svetloba. Tako so se ljudje iz radovednosti, kaj se dogaja, približali oknom, ko so opazili nenavadno močno svetlobo. Šele nekaj trenutkov za tem se je steklo razletelo,« še pojasnjuje Lukač.

Koščki asteroidov, ki ne zgorijo v atmosferi, sicer padejo na zemljo, a bi človek moral imeti res neverjetno nesrečo, da bi padli prav nanj in ga po-

škodovali. Ali pa srečo, če mu ne bi storili nič hujšega, saj imajo meteori-ti veliko vrednost. Raziskovalcem pomenijo veliko, saj jim lahko dajo nove informacije o vesolju. Ker so zelo redki, imajo tudi na trgu zelo visoko vrednost. »Če imamo enako velika kosa zlata in meteorita, je drugi desetkrat vrednejši,« pravi Renato Lukač. Jerneja Domajnko

Prebivalcev ruske pokrajine Čeljabinsk niso poškodovali meteoriti, ki so padli na zemljo, temveč je prišlo do poškodb zaradi udarnega vala, ki je razbijal okenske šipe.

Naročite svoj izvod časopisa Vestnik

narocnina@vestnik.si

Cena izvoda časopisa za naročnika je 1,75 evra. Naročilo velja do pisnega preklica.

Naročnino bom plačeval za obdobje: ☐ trimesečno, ☐ polletno, ☐ letno.

☐ Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsaj eno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Ime in priimek:	Rojstni podatki:
Naselje, kraj, številka:	Davčna številka:
	Datum:
Poštna številka:	
Pošta:	Podpis:

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo z namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registrirane uporabnike, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnata Podjetje za informiranje, d. o. o.

VESTNIK

NOČ
ŠAMPANJCA
v Zdravilišču Radenci

v soboto, 2. marca 2013
od 18.30 ure naprej v hotelu Radin.

Za kulinarčne užitke bo poskrbel Bine Volčič z ekipo Gourmet restavracije Promenada z Bleda. Po poteh glasbenih užitkov nas bo zapejala skupina Štrk ter posebna gostja, Rebeka Dremelj.

Informacije in rezervacije:
031/654-380; miha.veberic@zdravilisce-radenci.si

SAVA
HOTELS & RESORTS
ZDRAVILIŠČE RADENCI

